

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: office@ccdab.ro**Director:****Prof. Vasilca Doina Carmen****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Sandu Cornel
lector univ. dr. Scheau Ioan**Tehnoredactare:** aj. analist programator
Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

Eonul dogmatic blagian - Prof. Jude Laurențiu	3
Lecturiada 2019 – „Citește cu mine!”- „Poezia în bătaia inimii” – Prof. Vasiliu Roxana	4
Modalități didactice de stimulare a interesului elevilor pentru lectură – Prof. Marinceaș Marinela Adriana	7
Școala altfel 2019 – jurnal. Experiențe inedite la universitate și plimbări prin orașul cu flori – Prof. Filimon Elena	9
Integrarea și incluziunea copiilor cu tulburări de citit – scris - socotit – Prof. înv. primar Avram Margareta Paula	11
Agenții economici locali, sprijin în activitatea elevilor prin asigurarea stagiilor de practică – Prof. înv. primar Szuiozan Nadia Teodora	13
Stimularea interesului pentru lectură prin proiecte de parteneriat internațional eTwinning - Prof. înv. primar Szabo Julianna	17
Activitățile outdoor – oportunitate în educație – Prof. Stan Iuliana Georgeta, prof. Bica Alina Elena	19
Prezentarea proiectului Erasmus+ Hermes – Humanity european road meeting exchange schools – Prof. Vasiliu Diana	22
Utilizarea mijloacelor media în educația pentru cetățenie – Prof. Lup Maria	23
Parteneri în educația copiilor – Prof. înv. primar Albu Simona Maria	25
Lumea ca paradis în destrămare – Prof. Căndea Tereza	29
Proiect educativ – Spune „Nu” violenței în școală – Prof. înv. primar Hațegan – Comșa Marilena, prof. Dolcoș Maria - Cristina	31
Teorii umaniste ale personalității – Prof. Lațiu Ioan, prof. Lațiu Camelia	34

Natura numerelor prime – analiza structurală – Prof. Lovasz Peter	35
Valori sociale promovate în activitatea educațională – Prof. Petri Maria	45
Copilăria îi doar una, amintirile despre ea sunt nenumărate ! – Prof. înv. preșcolar Morar Cristina Adriana	45
Învățământul online – o provocare. Între plusuri și minusuri – Prof. Mihălțan Maria	47
Jocul didactic la clasa pregătitoare – Prof. înv. primar Crișan Maria	49
Rolul lecturii în desfășurarea procesului instructiv-educativ la ciclul primar (Modalități de stimulare a lecturii) – Prof. înv. primar Lupea Rodica	50
Școala de acasă prin învățarea online – Prof. înv. primar Manole Luminița	53
Predarea - învățarea în grădiniță ca aventură a cunoașterii – Prof. Vârtei Aurora, prof. Apalaghiei Cristina Gabriela	55
Izotopii și importanța lor – Prof. Pop Antonia	58
Comunicarea chimică și modalitățile de realizare în lumea vie (IV) – Prof. Poptelecan Călin	60

EONUL DOGMATIC BLAGIAN

Prof. Jude Laurențiu, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

Pentru contemporani Lucian Blaga ne reamintește că eonul dogmatic „trăiește și se manifestă puternic” și azi în România prin „toate cele ale noastre”.

A cunoaște „Eonul dogmatic blagian” înseamnă a ne cunoaște pe noi cu tot ceea ce presupune aceasta, dincolo de opiniile politice care de multe ori ne-au impus ce trebuie să cunoaștem despre istorie, literatură, filozofie etc. și mai ales ce nu trebuie să cunoaștem! Ca spațiu geografic acest eon este în centrul Europei „o zonă largă de interferențe, zonă care merge de la Marea Baltică până la Marea Adriatică și la Marea Neagră” (acad. Ioan-Aurel Pop), cu un important nucleu în spațiul pontico-carpato-dunărean. Ca timp, își are începuturile în culturile preistorice, dintre care „Cultura Cucuteni” este o etapă cu un mesaj sugestiv pentru contemporani, transmis prin descoperirile arheologice; o etapă în desăvârșirea creativă a acestui eon, ce peste alte multe milenii dăinuie prin matrice stilistică proprie, aici în centrul Europei. Iar ca și conexiuni sistemice între locuitorii acestui eon este conștiința de neam și de oameni ai locului, „d’aci ne tragem” cum spun țărani, sau „oamenii ai pământului acesta”.

Există o Românie profundă, adevărată, a rădăcinilor pontico-carpato-dunărenilor, care păstrează elementele identitare cuprinse în conștiința de neam, limbă, tradiții, creștinism ortodox, morală, familie, școală, istorie veche etc. a căror unitate este unică în Europa. Ca trăsătură dominantă evidentă este unitatea de neam, la care se adaugă: unitatea lingvistică, unitatea de tradiții și obiceiuri în esența lor, din cele mai vechi timpuri până-n prezent, nemaîntâlnite niciunde în Europa; toate puternic depozitate în inconștientul individual și îndeosebi în cel colectiv. Această unitate de neam, alături de celelalte elemente ale matricei stilistice au asigurat eonului dogmatic blagian continuitatea în timp și spațiu și-n vremurile vitrege ale mileniului al II-lea d.Hr. în care prăbușirea economică, socială și morală a pontico-carpato-dunărenilor a pus în pericol existența lor.

De fapt acesta este miracolul românesc: un neam căruia nu i-a mai rămas decât sufletul, fiind depozitat de resurse, istorie și elită politică a avut tăria să dăinuie un mileniu ca apoi într-un moment istoric favorabil să se înalțe și să-și ctitorească una dintre cele mai mari țări din Europa. Un neam care are această determinare este ca un stejar, cu o construcție extrem de solidă și cu rădăcini adânci în istorie.

Cu toate că mileniu al II-lea d.Hr. a fost extrem de nefast pentru pontico-carpato-dunăreni, unitatea de neam multimilenară a fost atât de puternică încât a dăinuit, pentru ca în momentul istoric favorabil să se adune din nou într-o singură țară; la sfârșit de mileniu II d.Hr.

Acest miracol românesc a uimit Europa prin determinarea acestui neam de a realiza Mica Unire și Marea Unire. Fapt istoric de neînțeles pentru imperiile atotputernice și stăpânitoare până la Carpați ce cunoșteau eforturile mileniul al II-lea d.Hr. de a transforma neamul pontico-carpato-dunărean în altceva decât ceea ce fusese; pentru că așteptările lor erau cu totul și cu totul altele, considerând că problema valahă din punctul lor de vedere era ștersă din istorie.

Manifestările unor oportuniste elite intelectuale cosmopolite și arogante au fost și sunt nesemnificative și efemere; stilistic în funcție de voința imperiilor vecine de multe ori în opoziție agresivă cu ființa noastră națională, cu propria noastră identitate.

Miracolul românesc nu ar fi fost posibil dacă în ființa acestui neam pontico-carpato-dunărean nu ar fi fost determinarea necesară pentru acest mare eveniment și forța necesară de a se smulge din robie și de a face saltul necesar pentru a-și lua devenirea în propriile lor mâini; de a trece de la identitatea de rob la cea de stăpân. Această determinare, zăgăzuită secole de ev mediu de o elită politică netrebnică și vândută străinilor, a fost decisivă pentru constituirea României Mari. Această determinare nu ar fi fost dacă nu ar fi existat acel eon dogmatic despre care vorbește Lucian Blaga; eon dogmatic ce a asigurat o creștere enormă a conștiinței de neam, a unității culturale.

Acest „miracol românesc” este un rezultat firesc a unei construcții culturale multimilenare, a eonului dogmatic blagian, care a făcut ca acest neam de oameni pontico-carpato-dunăreni aflați la

marginea prăpastiei istorice să-și revină și să facă pași mari în renașterea ei ca națiune cu drepturi depline în Europa alături de celelalte națiuni.

În anul 2018 s-a sărbătorit Centenarul Marii Uniri. Făcând o comparație între cum au fost românii înainte de 1918 și cum sunt acum nu putem să nu vedem imensul progres al acestora, ceea ce dovedește excepționala zestre nativă a acestui popor, și să nu ne punem întrebarea când pe parcursul istoriei aceste calități s-au dobândit și format; pentru că în mileniul al II-lea în nici un caz nu au fost condiții favorabile; în mileniul al II-lea a fost un neam prigonit, adus în stadiul de a dispărea.

În prezent se știe că pentru a se asigura trăinicia acestor depozite în înconștientul colectiv trebuie un proces de „înregistrare ideatică continuă și unitară ca mesaj” a unor succesiuni de civilizații coerente, unitar sistemic din punct de vedere cultural, pe durata a cel puțin jumătate de mileniu; a cel puțin 20 de generații care să primească în mod continuu și coerent mesaje ideatice ca produse ale unei culturi într-o evoluție acceptată ca necesară pentru creștere enormă a conștiinței proprii existențe și identități ca neam, conștiinței de posesie și apartenență la un anumit teritoriu, conștiinței de a participa la viața socială și a se organiza după valori proprii, de a respecta anumite norme, de a contribui la bunul mers al comunității, de a respecta anumite norme morale, religioase, de a utiliza anumite cuvinte, semne, semnale etc. ce să asigure comunicarea între membrii comunității. Este evident că o sută și ceva de ani de ocupație română nu au fost suficienți pentru o realizare de asemenea proporții.

Parcurgând creațiile eseistice ale participanților la Concursul „Laudă semințelor, celor de față și-n veci tuturor”, nu poți să nu constăți o cunoaștere modestă a „Eonul dogmatic blagian”; și să nu remarci eforturile sistemului de învățământ, a școlii, de a forma în alte culturi străine ocupându-le copiilor timpul cu cunoașteri despre alți și nu despre ei și neamul lor.

De aceea putem spune, fără teama de a greși că, pentru contemporani, pentru generația tânără, „pentru semințe” Concursul „Laudă semințelor, celor de față și-n veci tuturor”, este un prilej de a lua contact cu poporul pontico-carpato-dunărean aflat în prezentul blagian al lumii satului, cum a fost el odată, și de a ne regăsi conștient propriile rădăcini identitare; pentru că în înconștientul colectiv rădăcinile sunt încă puternice și se manifestă prin „câmpul stilistic”. Avem o ocazie excepțională, ca prin intermediul operei blagiene, care printre altele este o radiografie a sufletului poporului român, să ne regăsim noi pe noi înșine!

LECTURIADA 2019 - „CITEȘTE CU MINE!” – „POEZIA ÎN BĂTAIA INIMII” -

Prof. Vasiliu Roxana, Colegiul Tehnic „Miron Costin” Roman

Cercul de lectură Buchiniștii - Colegiul Tehnic „Miron Costin” Roman

Nr. de participanți: 32

Nivel liceal, clasele IX-XII

Coordonator: prof. Vasiliu Roxana

Descrierea activității

Cercul de lectură **Buchiniștii**, înființat în urmă cu 10 ani la Colegiul Tehnic „Miron Costin” Roman, a primit inițiativa ANPRO de a derula campania „Citește cu mine!” cu reală satisfacție, cu atât mai mult cu cât a fost singura inițiativă de amploare și cu vizibilitate la nivel național care să concretizeze, fie chiar și la final, proiectul înaintat prin decret prezidențial și instituit prin lege „2019 - Anul Cărții în România”, proiect girat de Parlament cu obiectivul declarat de a susține și stimula în toate unitățile școlare lectura prin Programul național „România citește!”. Nu rămâne nicio îndoială la finele lui 2019 în legătură cu gustul amar lăsat de confirmarea unui truism care pare să ia în stăpânire demersurile legislative ale statului român, că orice lege e făcută pentru a fi încălcată. Aceleași fatalități a fost supusă și mult trâmbițata lege, de a muri din fașă, chiar dacă statisticile ne situează printre codașii Europei în ceea ce privește consumul de carte, chiar dacă

tinerei generații de elevi cultura scrisă trebuie să-i parvină ca o un fenomen viu iar nu muzeificat și enumerarea ar putea continua. Pe cât de salutară dispunerea prin lege așadar, pe atât de dezamăgitoare și flagrantă încălcarea legii din partea autorităților, prin lipsa acțiunilor concrete care să faciliteze întâlnirile săptămânale ale elevilor cu voluntari (profesori, bibliotecari, părinți, artiști), cu scriitorii pentru a pune în act pactul cu cartea. Am ținut să fac această introducere pentru a-mi exprima gratitudinea atât față de inițiativa ANPRO, dar și considerația față de toți participanții la această campanie, față de activitățile atât de variate, creative, originale în care s-au implicat cu vădită bucurie. Am ales ca prin intervenția cât mai personală pe care ați încurajat-o în descrierea activității să surprind această mobilizare laudabilă a zeci de școli, înțelegând că toate aceste reușite nu au apărut din neant și nici peste noapte. Au ieșit, de fapt, la rampă cei care slujesc cu adevărat cartea și nu de azi, de ieri, cei care, iată, în ciuda absenței unui real demers oficial, fac din lectură un angajament de onoare personal, cei care „trebuiau să poarte-un nume”, iar „Citește cu mine!” le-a dat acest prilej.

Personal, în calitate de coordonator, am încurajat și îndrumat membrii cercului de lectură să celebreze cu entuziasm, cu deschidere către cunoaștere și cu pasiune „2019 -Anul Cărții” la fiecare întâlnire: fie că s-a materializat în grupul Facebook **Față în față cu poezia** sau numărul aniversar intitulat **PoeZiar**, în parteneriatele cu biblioteca municipală **Centenar Ion D. Sîrbu. Memorial al condiției poetului în spatele Cortinei de Fier** sau **Despre transparență de la fizică la metafizică (Max Blecher, Mircea Cărtărescu, Radu Vancu)**, în demersul de a lua parte cu elevii la întâlnirile din cadru **FILIT -2019** (întâlniri cu scriitorii, conferințe și lansări de carte) și **BacFest – Grădina cu poeți**, în cadrul concursului pe care anual îl desfășurăm la nivel local, **Campania electorală a cărților**, în organizarea lansării de carte **Apocalipsis, Adrian G.Romila** la Roman, fie în activitatea **Poezia în bătaia inimii**, înscrisă în campania „Citește cu mine!”, prin care am dorit să pun față în față, în imediata realitate a poeziei care se instaurează în sfera imponderabilului sensibilității celor două inimi la unison, poetul care scrie și poetul care citește, scriitorul și cititorul pe parcursul a două întâlniri: cu scriitoarea româșcană Iulia Stoleriu, invitând autoarea și elevii la lectura poemelor din volumul **În spatele oglinzii**, publicat în 2017, dar și a unor poeme inedite care urmează a fi incluse în următorul volum de poezii și cu scriitorul Radu Vancu, în cadrul lansării celui mai recent volum de versuri **Psalmi -2019**.

Poezia în bătaia inimii a prilejuit prin prima întâlnire, cea cu poeta Iulia Stoleriu, invitată în cadrul liceului în data de 16 decembrie, pe durata a două ore de lectură de text poetic, întâlnirea cu un scriitor local, în încercarea de a surmonta distanța care se interpune între scriitor și cititor, distanță nu doar fizică, ci și spirituală, în virtutea preconcepției că poetul trăiește în consacrul „turn de fildeș”, solitar și autosuficient. Încercarea a devenit foarte repede o reușită indubitabilă, grație apropierei autorului de lectorii săi într-o manieră foarte palpabilă, „coborârea” în mijlocul lumii a creatorului în carne și oase, dar mai ales în tot largul trăirii sale, a inimii lui, care a vibrat prin materialitatea efemeră, dar atât de intensă a vocii, a intonației, a mimicii și gesticii. Punerea în act a poeziei se măsoară la aceiași parametri ca reprezentarea teatrală, performance – ul este unic și este o împărtășire irepetabilă între actor și spectator. La fel și poezia citită de autor în prezența receptorilor și invers, de către cititori în prezența autorului, este o regenerare permanentă de sens a textului poetic. Elevii au conștientizat proximitatea poeziei, faptul că această sublimă formă de trăire și expresie nu locuiește decât simbolic pe muntele Parnas – reședința muzelor și descinde metaforic din lira lui Orpheus, fiind de găsit dacă nu la sine, în mod sigur în apropiere, la cineva cu care poți împărți strada, orașul în care locuiești, parcul unde te plimbi, autobuzul cu care circuli sau supermarketul de unde îți faci cumpărăturile. Am ales să deschid activitatea nu prin prezentarea directă a autoarei, ci prin familiarizarea elevilor cu mediul sensibil care urma să găzduiască această întâlnire: mediul inimii, leit-motivul reflectat și de titlul activității, dar și de volumul eseistic semnat de Andrei Pleșu – „Despre inimă” – Humanitas, 2017 (aceiași an în care a apărut și volumul autoarei invitate), din care am selectat un pasaj interpretat de eseist, un comentariu al lui Grigorie Palama „Inima noastră e primul organ corporal cu acces la Logos”, precum și de creațiile poetice ale autoarei: **Despre inimă**, în lectura elevei Tania Constantinescu, **Căutări, Poveste, Constatate, Inima, Inimi terestre**, în lectura Iuliei Stoleriu, **Despre neliniștea mea**, în lectura Anei Filimon,

Cântec, în lectura lui Ionuț Sofronie și *Rugă* în lectura mea. Scriitoarea a dat citire și câtorva poeme inedite, lansând provocarea ca elevii să găsească un titlu sugestiv uneia dintre poezii. În dialogul deschis care a urmat lecturilor, în cel mai firesc mod s-a ajuns pe calea inimii și a poeziei la un mod aparte de a înțelege lumea și pe noi înșine, de a configura apoi universul în care trăim. Am asistat cu toate mecanismele perceptive activate la un extraordinar experiment, un accelerator de emoții și de sens.

Cea de-a doua întâlnire, prefigurată tot sub semnul poeziei, ne-a adus de data asta pe noi în fața scriitorului Radu Vancu, în cadrul evenimentului de lansare a volumului **Psalmi**, desfășurat la Biblioteca Județeană „C. Sturdza” Bacău. Cu un grup de 6 membri ai cercului nostru de lectură am asistat la prezentarea realizată de criticul literar Bogdan Crețu, la dialogul inițiat între autor și public, precum și la momentul de lectură. Radu Vancu a recitat poemul **Guten Abend, Meistere al bratwurștilor**, lectură urmată de intervenția elevilor prezenți. La îndemnul autorului, am selectat două poeme: **Utopia mea a fost inima ta**. și **Sigur că frumusețea e o acuzație** pe care le-a leturat eleva Miruna Neculai.

Finalitatea acestei activități s-a conturat în spiritul motto-ului cercului nostru de lectură: **Fii liber, citind!**, atât în conștientizarea importanței lecturii întru desăvârșirea personalității la elevii de liceu, cât și în descoperirea motivației interioare spre lectură, ca act creativ, cognitiv și afectiv. Așadar rezultatul cel mai palpabil așteptat l-a reprezentat plăcerea de a citi, apropierea tinerilor de carte și de scriitori dintr-o nevoie și dintr-o determinare interioare. Ne-am dorit ca prin acest proiect să investim cartea cu valoare de obiect esențial al culturii generației tinere, valoare pe care și-a dobândit-o prin creditul atâtor generații și epoci de înfloritoare cultură. Prin aducerea împreună a scriitorilor și cititorilor am intenționat să stimulez elevii să adopte lectura nu doar ca sarcină obligatorie prevăzută de programele școlare, așadar ca act formal, impersonal, ci ca pe o modalitate de comunicare, de cunoaștere și autocunoaștere, de devenire personală și ca reper consacrat al situării în lume.

MODALITĂȚI DIDACTICE DE STIMULARE A INTERESULUI ELEVILOR PENTRU LECTURĂ

Prof. Marincea Marinela Adriana, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

În spațiul privilegiat al lecturii, o lume întreagă se așterne în fața cititorului care devine Stăpânul Lumii pe care tocmai o descoperă ca fiind un topos neexplorat încă. În actul lecturii însă, nu există doar lectorul și cartea, ci există și autorul, undeva în text, în afara textului sau dincolo de text, iar literatura în sine implică realizarea completă a lanțului de comunicare. Este vorba de o comunicare mai aparte care își instituie propriile convenții, așa încât fiecare act de comunicare implică un emițător, un receptor, un mesaj, un cod, un canal și, cum este firesc, și un context. Autorul, nivelurile textului, naratorul, cititorul, toate se supun unui cod și, mai ales, sunt analizate în funcție de cele două contexte diferite: contextul producerii textului și contextul receptării acestuia.

Receptarea textului poate deveni uneori un demers anevoios și incomplet, îngreunat de lipsa cunoștințelor în legătură cu contextul creării textului. Într-o viziune didactică modernă asupra literaturii, noua didactică abordează analogia palpabilă dintre componenta textuală și cea contextuală, instituind conexiunea dintre text, context și receptare. În situația în care cititorul are anumite cunoștințe despre autor și contextul scrierii, atunci receptarea este un proces lipsit de dificultate. Însă, în lipsa unei introduceri, elevii puși în fața fenomenului de receptare, pot întâmpina anumite dificultăți, iar acesta este momentul intervenției dascălului, a îndrumătorului, care operează cu metodele didactice. Profesorul știe, așadar, să străbată „pădurea narativă”, selectând strategii potrivite, să descifreze textul și contextul spre a permite accesul elevilor în hermeneutica literară.

Printre modalitățile de stimulare a lecturii active a textului se numără:

a. Cercul de lectură

Cercul de lectură se instituie drept o activitate captivă, capabilă să stârnească interesul elevilor pentru lectură. Activitățile cercului își află utilitatea pentru elevii de liceu care citesc de plăcere, dar și pentru elevii care încă nu și-au stabilit preferința pentru o categorie de cărți. La primele întâlniri ale cercului se propun cărți captivante care valorifică teme precum: lectura, lumile fantastice, aventura, adolescența, senectutea, iubirea, războiul, călătoria etc. Se inițiază discuții libere despre experiențele din domeniul lecturii ale unor personalități din literatură; se propun spre lectură și se prezintă cărți din literatura română sau din cea universală precum: *Umbra vântului sau cimitirul cărților uitate*, de Carlos Ruiz Zafon, *Cartea de nisip*, de Jorge Luis Borges, *Cărțile care ne-au făcut oameni*, volumul îngrijit de Dan C. Mihăilescu, *Viață și cărți*, de Nicolae Manolescu, *Care-i faza cu cititul?*, *Exuvii*, de Simona Popescu, *Maitreyi*, de Mircea Eliade, *Dragostea nu moare*, de Maitreyi Devi, *Povestea fără sfârșit*, a lui Michael Ende, *Invitație la vals*, de Mihail Drumeș, *Inocenții*, de Ioana Pârvulescu etc. Îndrumați de profesor, două eleve din clasa a X-a F participă la cercul de lectură desfășurat la Biblioteca Județeană „Lucian Blaga” Alba, în ultima zi de miercuri a fiecărei luni.

În cadrul cercului de lectură se pot realiza interviuri despre lectură care vizează un schimb de întrebări și răspunsuri:

1. Prin ce te-a atras această carte/ care a fost motivația pentru lectura acestei cărți?
2. Care consideri că sunt aspectele ei mai puțin interesante?
3. Care sunt trăirile pe care le-ai simțit în timpul lecturii?
4. Există vreun personaj cu care te identifice într-un punct anume?
5. Cum ai perceput finalul cărții, a fost unul previzibil?
6. Care au fost scenele de maximă tensiune în acțiunea cărții?
7. Ce tipuri de conflicte ai descoperit?
8. În ce loc ai preferat să citești această carte ?
9. Te identifice cu vreunul dintre personaje?
10. Personajele au fost credibile? De ce?/De ce nu?
11. Care ar fi trei cuvinte care definesc cartea?

12. Cu ce „te-a îmbogățit” această lectură?
13. Care este, în opinia ta, cel mai emoționant moment al cărții?
14. Cărui coleg i-ar plăcea acțiunea acestei cărți?
15. La ce vârstă ai reciti această carte?

b. Recenzia de carte

Prin această metodă practică de a promova lectura, elevii sunt îndrumați spre realizarea de recenzii care să promoveze actul lecturii de plăcere.

- în introducerea recenziei sunt transpuse câteva gânduri personale despre carte, stări emoționante produse de lectura cărții;
- în continuare, se prezintă ideea de bază a cărții, dezvoltarea tematicii acesteia, ilustrată printr-un citat reprezentativ care să stârnească în conștiința receptorului, dorința de a lectura cartea;
- se prezintă idei importante din carte sau cele care sunt semnificative pentru cititor;
- se fixează valori comportamentale;
- se conturează concluzia recenzorului;
- recenzia se încheie într-un ton emoțional, fiind scrisă într-o manieră personală.

Elevii colegiului își materializează lecturile în recenzii care sunt publicate fie în revista colegiului, fie în antologii realizate cu îndrumarea profesorului.

c. Concurs de videorecenzii

Concursul de videorecenzii reprezintă o activitate atractivă și inovativă prin faptul că dezvoltă imaginația elevilor care se angajează într-un demers laborios; caută cel mai ingenios loc pentru a filma videorecenzia: o bibliotecă, cetatea Alba Carolina, un cadru din natură, pădurea, parcul sau chiar propria cameră de studiu. Apoi pregătesc o prezentare interesantă și emoționantă despre o carte citită, aleasă de ei. Activitatea se dovedește a fi productivă și prin prisma faptului că elevii din generațiile actuale sunt pasionați de tehnologie, iar realizarea unei videorecenzii nu se mai constituie într-o activitate rutinardă „obligatorie pentru școală”, ci devine prin aceasta cu atât mai captivantă. Videorecenziile pot fi încărcate pe site-ul concursului/al colegiului, dar și pe rețelele de socializare. Este necesară și evaluarea activității și recompensa prin premii, diplome sau notă.

d. Jurnalul de lectură

Jurnalul de lectură este un instrument cheie în „defrișarea” contextului receptării unei opere. Pe lângă faptul că este și o modalitate didactică, se constituie și într-o activitate care cuantifică experiența lecturii, dar și reacțiile lectorului, bazate pe cogniții, emoții și atitudini. Este o metodă menită să eficientizeze receptarea textelor autorilor canonici, jurnalul de lectură fiind un mijloc de sistematizare a cunoștințelor dobândite în urma lecturii. Realizarea jurnalului de lectură le permite elevilor să-și reactualizeze acțiunea romanelor studiate la clasă, fiind și o formă de exersare a gândirii creative care ajută în schimburile de opinii între colegi. Jurnalul de lectură este o piesă importantă în portofoliul realizat pentru ora de literatură, constituindu-se într-o proiecție personală a elevului, dar și într-o bază reală în recapitularea prozei pentru bacalaureat și, implicit, într-o formă de evaluare. Componenta unui jurnal de lectură ar trebuie să aibă în vedere:

- lista cărților lecturate: autor, titlu, număr de pagini;
- note de lectură sub formă de citate, fragmente importante/preferate;
- comentarii personale în urma încheierii lecturii;
- întrebări iscate pe marginea cărții citite;
- o pagină liberă în care se vor consemna opiniile colegilor sau ale profesorului despre carte;
- o scurtă prezentare a personajelor preferate;
- dileme apărute în urma lecturii;

În structura unui jurnal de lectură s-ar putea regăsi observații personale, comentarii, idei însoțite de motivări sau argumentări precum:

- Cartea mi-a stârnit sentimente de
- Ceea ce impresionează este faptul că ...
- Lectura m-a determinat să-mi amintesc că ...
- Cartea seamănă ca ideatică cu ...

- Găsesc că un moment emoționant a fost atunci când ...
- O scenă antologică pentru viziunea autorului este ...
- Dacă aș fi fost scriitorul acestei opere, aș fi modificat partea în care ...

ȘCOALA ALTFEL 2019 –JURNAL EXPERIENȚE INEDITE LA UNIVERSITATE SI PLIMBĂRI PRIN ORAȘUL CU FLORI

Prof. Filimon Elena, Liceul Tehnologic Agricol „Alexandru Borza” Ciumbrud

Dimineată superbă de aprilie, cu soare mai prietenos decât cu o zi înainte. Poate și datorită faptului că în acest weekend are loc **Timfloralis 2019**, ediția a V-a. Adică un festival al florilor. Doamna profesor Morariu, de la Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului, ne însoțește către Platforma de Cercetare Interdisciplinară care fascinează prin dotări. Aici se face analiza pe microbiologie, exclusiv de către medicii veterinari. Ni se explică ce înseamnă microbiologia, celulele somatice; aflăm despre povestea laptelui înainte de a ajunge pe raft. Pe partea de chimie, în sala de cromatografie, am aflat că orice compus poate fi analizat cu aparatura de aici, am văzut aparat analiză aminoacizi. Ni se vorbește despre importanța antibiogramelor înainte de a administra antibiotic, despre folosirea produselor din medicina alternativă, precum uleiurile esențiale și diversele extracte. La Analize biochimice ni se prezintă aparatul LactoScope care face analiza laptelui.

În cadrul Laboratorului de extracte-evaporare aflăm despre analize biochimice, aici se aduc, de exemplu, produse de panificație pentru analiza. Se pot efectua 14 analize, apoi se ajunge la valoarea nutrițională care se pune pe etichetă. Toate aceste informații ne-au fost oferite de către dna profesor Obistioiu Diana.

Următoarea vizită a fost la Cadastru, unde am văzut aparatura scumpă, performantă, deosebită: drone, GPS, aparate de măsurare, de exemplu distomatul, un scanner 3D care măsoară 100.000 de puncte pe secundă. Ascultam uimiți la detalii inedite- ultima operațiune care a durat 3 săptămâni, a fost scanarea catedralei din Timișoara. D-nii prof. George Popescu și Costel Barliba ne-au dat multe informații extrem de interesante. Aflăm și că nu doar băieții pot să muncească în domeniu la firme de cadastru, primării, fond funciar, compartimente de patrimoniu, ci și fetele.

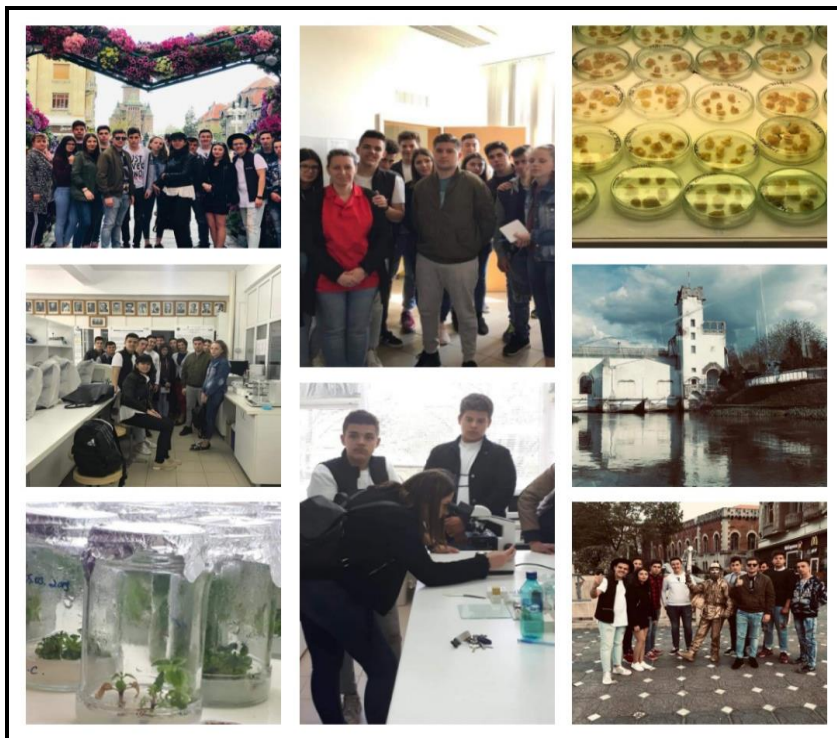
În cadrul Laboratorului de Genetică ni s-a pregătit un preparat citologic, apoi am vorbit de diviziunea mitotică. D-na profesor Andreea Petco i-a încurajat pe elevi să folosească microscopul.

Ultimul laborator vizitat a fost cel de Biotehnologii unde se fac analizele genetice la plante. Am văzut și camera in vitro sau de creștere unde se face partea practică a culturii in vitro.

Am părăsit Universitatea cu gândul că și noi vom pași într-o zi prin aceste laboratoare. Le mulțumim tuturor cadrelor didactice care au făcut posibilă această experiență minunată!

Bine, o să vă mai spunem că orașul ne-a chemat din nou pentru a vedea spectacolul celor peste 600 de umbrele multicolore de pe Str. Alba Iulia, al aranjamentelor de necuprins în vorbe. Ne-am bucurat și de spectacolul oferit de vederea orașului dintr-un vapor care ne-a purtat pe Bega.

Seara ne-a adus aminte că nu suntem locuitori ai orașului, ci elevi, turiști. Așa că ne-am despărțit cu greu de atmosfera grozavă de la festival și ne-am întors la cămin.

INTEGRAREA ȘI INCLUZIUNEA COPIILOR CU TULBURĂRI DE CITIT- SCRIS - SOCOTIT

Prof. înv. primar Avram Margareta Paula, Liceul Tehnologic Jidvei

SECVENȚĂ DE INSTRUIRE DIFERENȚIATĂ

DATA: 08.05.2019

NUME: B.A,

DIAGNOSTIC: DISLALIE POLIMORFĂ , QI.= ~40, VM=6; VB=12

PROF.ÎNV. PRIMAR : AVRAM MARGARETA PAULA

INSTITUȚIA: LICEUL TEHNOLOGIC JIDVEI

CONTINUTUL: CONSOLIDAREA UNOR FONEME: F,V,S,Z,L,T...

TIPUL ACTIVITĂȚII: CORECTIV-TERAPEUTICĂ

OBSERVAȚII ȘI MANIFESTĂRI ALE DISLALIEI LA COPIL:

- copilul sare peste anumite sunete;
- înlocuiește anumite litere cu altele similare – de exemplu, nu poate pronunța sunetul înlocuindu-l cu altul F-V , S-Z, T-Z,
- nu articulează corect sunetele;
- accentuarea greșită a unor sunete într-un cuvânt;
- inversarea unor silabe în cuvânt;
- probleme cu ritmul vorbirii;
- omite grupul de sunete voluntar, fără a încerca să înlocuiască cu alte grupuri de sunete;
- distorsionarea sunetului.

OBIECTIV CADRU: EVALUAREA AUDITIVĂ OPTICĂ ȘI KINESTEZIC- MOTRICĂ A UNOR FONEME

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- studiu de caz și activizarea , recuperarea logopedică prin repetarea, respectarea sunetelor formate inițial: F,V,S,Z,L,T și a grupurilor de sunete: OA,CE,CI,GE,GI;
- să recunoască auditiv și optic fonemele, respectiv grafemele;
- să diferențieze sunetele între ele;
- să descopere diferențele dintre cuvinte din imaginile date;
- exersarea proceselor inițiale de atenție, memorare și gândire/logică.

OBIECTIVE FORMATIV - TERAPEUTICE:

- să creeze un climat afectiv pozitiv care să stimuleze/antreneze logopatul în activitatea terapeutică- logopedică;
- să fie motivat și corect informat de cunoștințele acumulate anterior prin reluarea unor termeni, tematici, cunoștințe, materiale.

METODE ȘI PROCEDEE:

- conversația, imitația, descrierea, gimnastica recuperatorie, acțiunea practică, jocul pe calculator, mijloace audio-video, demonstrația, comparația, explicația, exercițiul.

SUPORT AL ACTIVITĂȚII DE RECUPERARE:

- fișe, planșe pentru conversație, pai și băț pentru exersarea suflului, oglinda logopedică, mijloace de protejare, calculatorul, CD, material verbal mărunț, diverse imagini, diverse materiale intuitive, lădița cu nisip...etc

NR CRT	OBIECTIVE DE REFERINȚĂ	ETAPE SI STRATEGII TERAPEUTIC	CONȚINUTUL ACTIVITĂȚII	EVALUARE	OBSERVAȚII
	DEZVOLTAREA ABILITATILOR NECESARE PRONUNTIEI	- Pregătirea logopatului pentru însușirea pronunției; -Dezvoltarea auzului fonic și realizarea unei articulații corecte al fiecărui sunet al cuvântului. -dezvoltarea simțului tactil lingual și labial.	- exerciții cu onomatopee - jocul numerelor și numelor de animale, plante, persoane care încep cu fonemele ce trebuie să consolidate : S-Z, F-V, T-Z etc - exerciții de diferențiere a sunetului cu punctul de articulare apropiat ; - exerciții de analiză fonetică cu printarea primului și ultimului sunet din cuvânt Joc : „ completează cuvântul ” cu prima silabă pronunțată de către logoped - se prezintă logopatului imagini adecvate și material marunt; -a a unor silabe și sunete; - să denumească imaginile și descrierea lor; - exerciții: bate din palme când auzi sunetul cerut; - ține betisorul între buze și limba și pronunță sunetele cerute:siflante,sibilante,africate; - analiză și comparația fonemelor, sinteza lor.	Evaluare orală	
	DEZVOLTAREA MOTRICITĂȚII GENERALE SI A APARATULUI FONO-ARTICULATOR	-Ex de gimnastică generală, posturală, respiratorie - Consolidarea	-exerciții de respirație, inspirație-expirație, concomitent cu mișcări de gimnastică generală -ex inspirație-expirație după model inspirație scurt,profund, expirație lent, lung, cu gura întredeschisă ; Ex : suflăm în pahar și facem baloane; -suflă bilele de pe masă -suflă în trompetă și suflă în balon Ex pentru limba: -limba-lopata, - introducerea ei pe platoul bucal, scoaterea limbii etc.	exerciții în fața oglinzii	-după demonstrație verbală

		fonemelor vizate prin exercitii si jocuri interactive	- cine spune cuvinte care incep cu litera? - emiterea unor foneme consolidate pe silabe directe, indirecte, intercalate- conso-nante: VA-FA AVA-AFA SA-ZA ASA-AZA ȘA-JA AȘA-AJA		
		-Exercitii de gimnastica a aparatului fono-articula-tor			

AGENȚII ECONOMICI LOCALI, SPRIJIN ÎN ACTIVITATEA ELEVILOR PRIN ASIGURAREA STAGIILOR DE PRACTICĂ

Prof. Szuiozan Nadia Teodora, Colegiul Tehnic „Mihai Viteazul” Oradea

Adolescentul de azi, speriat de alternativa șomajului, sub limita așteptărilor sale, nu mai știe parcă să privească spre sine, pentru a vedea cu adevărat ce-i place, ce i s-ar potrivi, ce aptitudini are. Adolescența este deci ultima perioadă școlară, în care decizia alegerii unei cariere nu mai poate fi amânată, iar opțiunea adolescentului pentru o anumită profesie este, se pare, rezultatul unor procese afective, influențate mai ales de dorințe, mai mult decât de o recunoaștere obiectivă a posibilităților proprii. De aceea, orientarea adolescenților spre domeniile de activitate, care să le confere șanse sporite pentru găsirea unui loc de muncă, dar care să fie, în același timp, în acord cu posibilitățile și aspirațiile proprii legate de reușita materială a devenit o necesitate. Activitățile educative, dar mai ales cele de orientare și consiliere, trebuie organizate pe baza unor strategii didactice, care țin cont de faptul că elevii învață, atât atunci când fac ceva și sunt implicați activ în procesul de învățare, cât și atunci când învățarea răspunde nevoilor lor și nevoilor comunității locale, în particular sau societății, în general.

Răspunzând cerințelor sociale și comunitare, școala își orientează deci întregul demers asupra elevilor, care devin centrul de interes al oricărui parteneriat practicat în domeniul educației școlare. Transformarea reală a elevilor în actori principali ai demersului educațional, poate conduce în mod gradual la creșterea prestigiului școlii în comunitate și la sensibilizarea și mobilizarea agenților economici, ca potențiali parteneri ai unităților de învățământ.

Centrat pe stabilirea unui echilibru între cererea și oferta educațională, parteneriatul dintre școală și agenții economici are un impact semnificativ, din perspectiva dezvoltării personale a elevilor și a inserției socio-profesionale a viitorilor absolvenți. Acest parteneriat reprezintă de fapt un grup de lucru, în care reprezentanții școlii au rol de promotor și facilitator al actului educațional, iar coeziunea și eficiența lui sunt condiționate de asumarea și promovarea unor valori comune, precum asigurarea egalității șanselor în educație, dezvoltarea cooperării și colaborării etc.

Obiectivul principal al parteneriatelor școlare îl reprezintă stagiile de practică la agenții economici, care se efectuează începând cu clasa a IX-a și până la finalizarea studiilor. La baza acestei activități stă convenția cadru unde sunt prevăzute drepturile și obligațiile elevului, drepturile și obligațiile școlii, drepturile și obligațiile agentului economic. Pregătirea practică vizează dobândirea rezultatelor învățării în conformitate cu Standardul de pregătire profesională și este activitatea desfășurată de elevi, în conformitate cu 3 planul de învățământ/programe școlare, care are drept scop verificarea aplicabilității cunoștințelor teoretice însușite de aceștia în cadrul programului de instruire, acomodarea cu mediul viitoarei activități practice, ceea ce duce la o mai bună inserție a absolvenților pe piața muncii.

Prin stagiul de practică se înțelege, în general, un stagiul de perfecționare sau de dobândire a unor cunoștințe practice pe care îl realizează un elev într-o fabrică, într-o întreprindere etc. Practica

este activitatea desfășurată de elevi în conformitate cu planul de învățământ, și are drept scop verificarea aplicabilității cunoștințelor teoretice însușite de aceștia în cadrul programului de pregătire practică supravegheată. Practica este fundamentul viitoarei cariere alese de tânăr, iar în absența acesteia, începutul carierei este presărat de numeroase piedici, dificultăți. Astfel, stagiile de practică sunt extrem de importante, înarmând elevii cu o multitudine de atu-uri. În primul rând, pregătesc atitudinal, aptitudinal și emoțional elevul pentru a-și începe activitatea profesională. Astfel, practicantul va fi pregătit emoțional pentru muncă, își va forma o atitudine față de aceasta și va avea mai multe aptitudini necesare începerii unei cariere. Pe de altă parte, practica oferă un spațiu de explorare a abilităților, a posibilităților practicianului. În acest fel, elevul constată care sunt punctele lui forte și cele care necesită finisare, obținând o imagine de sine mult mai precisă. Toate aceste informații culese în urma experimentării ajută la consolidarea unei stime de sine solide. De asemenea, cunoscându-se mai bine pe această filieră, va decide dacă i se potrivește cariera aleasă, practica oferindu-i o nuanțare a teoriei învățate în instituțiile școlare. Practica se produce într-o colectivitate, iar practicantul va învăța cum anume să se comporte în colectivitatea din care va face parte odată intrat pe piața muncii. În plus, colectivitatea poate oferi informații din propria experiență, informații mult mai aproape de realitate decât informațiile survenite din teorie. O experiență a practicii este întotdeauna binevenită. Perioada de practică cea mai bună modalitate prin care poți observa, învăța, interacționa, astfel încât primul interviu de angajare să fie un succes.

Partenerul de practică va stabili un tutore pentru stagiul de practică, selectat dintre salariații proprii pentru un număr restrâns de practicanți. Înainte de începutul stagiului de practică, partenerul are obligația de a face practicantului instructajul cu privire la normele de securitate și sănătate în muncă, în conformitate cu legislația în vigoare și trebuie să pună la dispoziția practicantului toate mijloacele necesare pentru dobândirea competențelor precizate în convenția de practică.

Tutorele de practică are un rol important în desfășurarea activităților derulate la locurile de instruire practică. Astfel printre atribuțiile acestuia se regăsesc:

1. Prezintă practicanților aspecte generale privind agentul de practică pe care îl reprezintă;
2. Stabilește programul de activitate, astfel încât să nu contravină orarului de activități didactice ale elevilor;
3. Analizează, definitivează și aprobă graficul de repartizare nominală a practicanților pe locurile de instruire practică;
4. Instruiește practicanții cu privire la normele de protecția muncii, specifice activităților pe care urmează să le desfășoare;
5. Îndrumă practicanții pe parcursul stagiului de practică, în concordanță cu obiectivele anului de studiu, astfel încât să le asigure acestora asimilarea de cunoștințe și dezvoltarea de deprinderi profesionale;
6. Sprijină unitatea de învățământ în vederea parcurgerii întregului conținut de instruire practică după standardele europene de pregătire profesională;
7. Sprijină practicanții însușirea unei metode eficiente de lucru, precum și în formarea competențelor de execuție, a competențelor cheie și a celor de cunoaștere;
8. Sprijină activitatea de îmbunătățire a conținutului programelor școlare de instruire practică și a curriculumul-ui, corespunzător tehnicilor, tehnologiilor aplicate de unitățile de practică, precum și nevoile economice locale;
9. Ajută practicanții să urmărească programa analitică, punându-le la dispoziție mijloacele necesare de realizare;
10. Oferă feedback practicanților cu privire la sarcinile realizate;
11. Se preocupă permanent ca în unitatea de practică să existe dotări suficiente din punct de vedere logistic, tehnic, tehnologic pentru efectuarea practicii în bune condiții;
12. Pune la dispoziție practicanților mijloacele necesare realizării sarcinilor de practică primite de aceștia;
13. Se asigură că ceilalți angajați înțeleg scopul practicii la locul de muncă și modul în care ei pot contribui la atingerea acestuia;

14. Îi informează pe profesorul îndrumător și pe practicanți referitor la orice fel de cerințe speciale pe perioada practicii la locul de muncă;

15. Urmărește și înregistrează prezența la activitate a elevului și semnalează unității de învățământ eventualele abateri;

16. Se asigură că toți practicanții sunt supravegheați pentru întreaga durată a practicii la locul de muncă, într-un mediu de lucru lipsit de discriminare și de hărțuire și anunță orice nereguli în acest sens;

17. Participă la evaluarea desfășurării practicii elevilor;

18. Furnizează practicantului, sub semnătură și ștampilă, o apreciere din care să rezulte numărul de ore efectuate, punctualitatea, disciplina, gradul de însușire a cunoștințelor practice și calificativul propus;

19. Păstrează contactul și, eventual, facilitează revenirea practicantului în cadrul agenției de practică, în contextul trecerii acestuia la viața profesională activă.

Stagiile de practică se realizează în baza Contractului de pregătire practică încheiat între unitatea de învățământ și operatorul economic/instituția publică parteneră de practică și elevul sau părintele/tutorele legal.

De asemenea, stagiul de pregătire practică se desfășoară pe baza unei planificări elaborată de către cadrul didactic răspunzător conform Programei școlare aprobata de către Ministerul Educației și Cercetării și a portofoliului de practică, care va urmări detalierea tematicii cadru în funcție de domeniul de activitate și particularitățile instituției în care se desfășoară stagiul de practică. Portofoliul de practică este documentul atașat Contractului de Pregătire Practică, care cuprinde obiectivele educaționale ce urmează a fi atinse, competențele ce urmează a fi obținute prin stagiul de practică, precum și modalitățile de derulare a stagiului de practică.

Activitatea de practică este inclusă în planul de învățământ, este obligatorie și constituie condiție de promovare. Numărul de ore alocat pentru fiecare specializare și an de studiu este inclus în planul de învățământ, iar perioada de desfășurare a stagiului de practică este cuprinsă în structura anului școlar. Caietul de practică și certificatul de practică constituie dovezi ale desfășurării pregătirii practice și sunt luate în considerare la evaluarea și certificarea competențelor dobândite de practicant. Școala realizează periodic evaluarea capacității partenerului de practică din punct de vedere logistic, tehnic, tehnologic și organizatoric și încheie anual contracte de colaborare în baza cărora se încheie Contractul de pregătire practică.

Formele de evaluare, de notare și creditele acordate pentru activitatea de practică sunt cuprinse în planul de învățământ, programa școlară și Standardul de Pregătire Profesională.

Eficiența pregătirii practice se află în strânsă legătură cu conduita elevului practicant. Astfel pot fi enumerate principalele îndatoriri ale elevului care urmează un stagiul de practică:

1. Participă la activitățile stabilite, respectând programul de lucru (durata și perioada) fixată de agentul de practică și unitatea de învățământ;

2. Părăsește locul de muncă la care a fost repartizat, doar cu acordul tutorului de practică;

3. Recuperează activitățile la care nu a putut participa din motive obiective;

4. Se implică la activitățile de practică și adresează întrebări, solicitări, clarificări atât tutorelui cât și profesorului îndrumător;

5. Completează cu informații reale, obiective, fișa de autoevaluare;

6. Întocmește toate materialele, formularele, documentele solicitate de unitatea de învățământ pentru evaluarea stagiului de practică;

7. Respectă regulamentul de ordine interioară al agentului de practică și normele de protecția muncii prezentate de către tutore sau de un specialist;

8. Are o ținută vestimentară adecvată locului de muncă;

9. Are grijă să nu deterioreze bunurile și dotările de la locul de muncă;

10. Nu consumă băuturi alcoolice și nu fumează în incinta locului practică.

Instituția de învățământ desemnează un cadru didactic responsabil cu planificarea, organizarea și supravegherea desfășurării pregătirii practice, care, împreună cu tutorele desemnat de partenerul de practică, stabilește tematica de practică și competențele profesionale, care fac obiectul stagiului

de pregătire practică în conformitate cu Standardul de pregătire profesională și programa școlară corespunzătoare.

Comunicarea între școală și partenerul de practică se realizează zilnic prin maestrul instructor, care vizitează fiecare elev la locul de practică și în cazul în care se constată nereguli, maestrul poartă o discuție la locul de muncă referitor la neajunsurile constatate și apoi anunță în scris conducerea școlii. De asemenea, profesorul care predă disciplinele tehnice este obligat să viziteze periodic fiecare elev la locul de practică.

Activitățile suplimentare stagiilor de pregătire practică menite să faciliteze accesul elevilor spre un loc de muncă, urmăresc comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională, informarea corectă în legătură cu profesiile existente pe piața muncii și asigurarea unei coerențe între oferte și oportunități, respectarea egalității de șanse și a nediscriminării, pregătirea unei forțe de muncă capabilă să facă față provocărilor prezente și viitoare.

Importanța și atractivitatea stagiului de practică constă în însușirea și dezvoltarea unor abilități profesionale aplicabile, precum munca în echipă, abilitățile de comunicare, șansa de a câștiga experiența profesională reală și obținerea unui loc de muncă în domeniul dorit. Experiența acumulată este foarte importantă și mai valoroasă decât nenumăratele diplome sau cursuri de perfecționare. De cealaltă parte, agenții economici au posibilitatea de a atrage în cadrul companiilor lor tineri valoroși, pe care îi pot forma, îndruma și ulterior angaja în regim permanent.

Bibliografie:

1. Goian C., Stanciu C., *Manual de practică tutori*, Proiect POSDRU/161/2.1/G/132545 “Măsuri integrate de inserție pe piața muncii pentru viitorii absolvenți de învățământ preuniversitar și superior din Regiunea de Vest”;
2. <https://www.edu.ro/invatamant-profesional>
3. IMC Consulting Ltd., *Evaluarea competențelor prin practică la locul de muncă*, Proiect PHARE: RO 2002/000-586.05.01.02.01.01;
4. OMECTS Nr. 3539/2012, privind aprobarea *Contractului de pregătire practică a elevilor din învățământul profesional și tehnic*;
5. OMECTS Nr. 5730/26 noiembrie 2010, privind aprobarea *Metodologiei de organizare și desfășurare a stagiilor de pregătire practică pentru dobândirea calificării profesionale de nivel 2*.

STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ PRIN PROIECTE DE PARTENERIAT INTERNAȚIONAL ETWINNING

*Prof. înv. primar Szabó Julianna
Liceul Tehnologic „Petőfi Sándor” Dănești, județul Harghita*

În cadrul acestui articol, am încercat să prezint modalități inedite de abordare a învățării care facilitează stimularea interesului pentru lectură al elevilor, prin derularea proiectelor eTwinning.

Proiectul „The Book of the four Seasons” s-a desfășurat pe parcursul anului școlar 2019-2020 și a implicat o mulțime de școli din 24 țări din Europa, elevi cu vârste cuprinse între 8 și 14 ani, vizând găsirea celor mai inedite modalități de abordare a învățării, astfel încât să stimuleze interesul pentru lectură al elevilor. Prin urmare, ne-am propus să realizăm „Cartea celor patru anotimpuri” în patru volume.

Obiectivele principale ale proiectului au vizat stimularea interesului copiilor pentru lectură, dezvoltarea competențelor de comunicare și de scriere, îmbunătățirea abilităților digitale. Cultivarea interesului pentru citit și formarea competențelor de lectură presupun, pe lângă citirea de texte și desfășurarea unor activități complementare, care vor încuraja elevii să comunice, să își exprime propriile opinii, consolidând și relațiile interpersonale. Așadar, pornind de la această premisă, activitatea a început cu prezentarea proiectului și invitarea elevilor ca membri ai TwinSpace-ului. Au fost discutate netiquette-ul proiectului și regulile pentru utilizarea în siguranță a internetului. Elevii și-au verificat cunoștințele printr-un joc Kahoot. Elevii s-au prezentat prin avatare create cu Bitmoji. Împreună cu elevii am realizat jocuri pe tema anotimpurilor, dicționarul video multilingvistic, audio librăria în mai multe limbi. Elevii jucându-se diverse roluri: scriitor, traducători și ilustratori, au realizat poveștile și ilustrațiile despre toamnă și iarnă. Al treilea volum a fost creat în grupuri transnaționale. În volumul de vară elevii au scris, în engleză, o poveste inspirată de imaginea aleasă de clasa parteneră.

Elevii au fost implicați în luare de decizii în cazul selectării creațiilor participante la concursul de logo, în cazul alegerii ilustrațiilor create de parteneri, a imaginii pentru povestea de vară. Tot împreună cu elevii am votat pentru stabilirea logo-ului de proiect. Lucrând foarte mult în echipe transnaționale, am avut o colaborare frumoasă și fructuoasă cu două clase din Italia, una din Turcia și una din Spania. Iar pentru Audio Library am ales povestea de toamnă a partenerilor din Germania. Toate lucrările proiectului sunt rezultatul colaborării dintre parteneri. O altă activitate admirabilă pentru copii a fost schimbul de felicitări de Anul Nou cu partenerii din Poggiomarino-Italia.

Prin aceste metode și tehnici de lucru diversificate, le-am putut oferi elevilor situații de învățare stimulante, care au menținut interesul elevilor pentru proiect și au contribuit la dezvoltarea gândirii critice, libertatea de exprimare.

Activitățile desfășurate de elevi au fost integrate în programa școlară prin diferite discipline școlare ale claselor a IV-a din învățământul primar: la Limbă și comunicare elevii au completat sondajul de început și chestionarul de evaluare, au căutat informații din tematica proiectului, au redactat povești în limba maternă, pe care le-au tradus în limba engleză și invers; la Om și societate au dobândit cunoștințe despre localizare pe hartă, sărbători, au aflat informații geografice despre partenerii de proiect, au luat decizii, au votat, au exersat cooperarea în grup pentru rezolvarea sarcinilor de lucru; la Arte și Tehnologii au realizat ilustrații adecvate conținutului, creații la concursul de logo, au ascultat și au selectat muzică de fundal pentru videoclipuri, utilizând calculatorul au încărcat materialele în TwinSpace.

Dintre cele 8 domenii de competențe-cheie prevăzute în LEN nr.1, proiectul a favorizat comunicarea în limba maternă și în limbi străine, competențele digitale, competențele sociale și civice, competențele de sensibilizare și de expresie culturală, competența de a învăța să înveți.

Toate activitățile și rezultatele proiectului au fost gândite și formulate în concordanță cu nevoile de învățare specifice ale elevilor, indiferent de apartenența lor culturală, etnică, religioasă, de condițiile lor socio-economice sau de inegalitățile geografice.

Pe toată durata proiectului, evaluarea s-a realizat prin aprecieri, încurajări, discuții la clasă, prin oferirea feedback-ului prin comentarii sau reacții la postări. Evaluarea finală s-a realizat prin oferirea impresiilor pe Forum din partea participanților, completând chestionare (elevi, profesori, părinți). Elevilor le-au fost create conturi TwinSpace. Elevii și familiile lor au avut posibilitatea să vizualizeze, să asculte, să comenteze lucrările elevilor participante în proiect.

Perioada de pandemie s-a considerat o provocare pentru toți cei implicați. Pe întreaga perioadă am încercat să găsim puncte de legătură cu elevii, să le captăm atenția ori de câte ori observam că este necesar acest lucru și ne-am străduit în permanență prin activitățile propuse, prin jocurile create și aplicațiile folosite să le trezim curiozitatea neîncetat. Datorită proiectului Școala online a devenit mai activă și mai distractivă.

Proiectul „The Book of the Four Seasons” a însemnat o experiență valoroasă de colaborare și de învățare inovativă. Participarea elevilor la activități a contribuit la îmbunătățirea abilităților de comunicare, la creșterea interesului pentru lectură, la dezvoltarea abilităților digitale, creșterea motivației. Ca profesor, mi-am îmbunătățit competențele lingvistice în limba engleză, competențele în utilizarea instrumentelor Web 2.0, am beneficiat de o multitudine de idei noi, pe care le-am utilizat la clasă. Împreună cu cadrele didactice implicate în proiect am legat prietenii, ne-am consultat, și ne-am ajutat reciproc.

Bibliografie

Velea, S. (coord.), Valorificarea noilor tehnologii pentru parteneriate școlare eTwinning- Ghid pentru profesori, ISE, București, 2009.

Velea, S. (coord.), Parteneriate școlare europene. Colecție de bune practici – eTwinning 2011, București, Editura Agata, 2011.

Velea, S. (coord.), Valorificarea pedagogică a parteneriatelor școlare eTwinning, Ghid pentru cadre didactice, ISE, București, 2015.

ACTIVITĂȚILE OUTDOOR – OPORTUNITATE ÎN EDUCAȚIE

Prof. Stan Iuliana Georgeta, Școala Gimnazială „Avram Iancu” Abrud

Prof. Bica Alina Elena, GPP „Piticot” Câmpeni

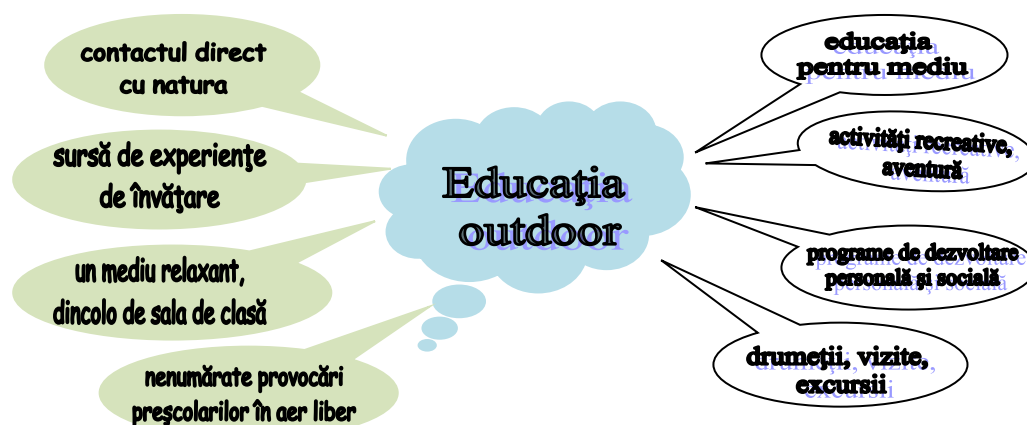
Una dintre noile direcții care valorifică potențialul educogen al altor prilejuri educative este surprinsă de conceptul de **outdoor education**.

Educația de tip outdoor (Lappin, 2000) este o formă organizată de învățământ, care îl pregătește pe copil pentru viață și care se desfășoară în aer liber. Educația în aer liber poate fi pur și simplu descrisă ca învățarea experiențială în aer liber, care vizează explorarea posibilităților de utilizare a cadrului natural ca spațiu de învățare și formarea unor deprinderi pentru a lucra tematic, într-un mod interdisciplinar/integrat. Învățarea în aer liber a devenit un termen mai contemporan pentru același lucru, fără îndoială, dar reflectă bine distincția între descoperire/învățare activă și educația didactică, care este mai mult domeniul educației de masă.

Termenul **educație în aer liber**, cu toate acestea, este utilizat pe scară largă pentru a se referi la o serie de activități organizate, care au loc într-o varietate de moduri, în medii predominant în aer liber.

Educația outdoor este o fereastră de oportunitate în educație, cea care începe dincolo de ușa instituției școlare și se desfășoară în drumeții, excursii, ateliere de creație, activități sportive, activități practic-gospodărești, jocuri diverse, concursuri, incursiuni în lumea reală (pădure, cartier, parc, grădină, spații culturale, comerciale, industriale etc) și care este conexată la conținuturile curriculumului preșcolar, fiind un mediu de explorare, de aplicare, de verificare sau experimentare a unor cunoștințe și competențe de durată.

Activitatea de tip outdoor are un aspect pur practic, informal și experiențial (vezi figura de mai jos).

Joc „Unde locuiesc?” este un joc de descoperire a habitatelor animalelor. Încă din timpul grădiniței, copiii studiază habitatele și află că un habitat este locul unde locuiește un animal. Acest joc, care pare simplu pentru adulți, pentru copiii de vârstă preșcolară consolidează conceptul de habitate și ce animale trăiesc în diferite habitate. Dacă ne jucăm cu ei vor iubi și ei animalele doar prin simplul fapt că ne prefacem că suntem animalele diferite (joc de rol) și ne bucurăm când uităm de persoana noastră și intrăm în atmosfera jocului, comportându-ne ca animalele din joc.

De ce ai nevoie:

- Cartonașe albe
- Markere
- 4 bucăți de hârtie
- Bandă adezivă
- Sala de clasă sau curtea școlii (de preferință o zonă dreptunghiulară)

Ce faci:

1. Scrieți un habitat (ocean, iaz, pădure sau deșert) pe fiecare dintre cele patru bucăți de hârtie. Lipiți fiecare nume al habitatului într-unul din cele patru colțuri ale sălii.

2. Scrieți pe fiecare cartonaș nume de animale care trăiesc în acel habitat. Dacă copilul nu știe citi atunci puteți găsi imagini pentru animale sau îl puteți ajuta să citească numele animalelor în timpul jocului.

Ocean - pește cu apă sărată, balenă, delfin, meduză,

Deșert – cămilă, scorpion, surică, șarpe cu clopoței, șopârlă

Apă curgătoare - broască, aligator, pește cu apă dulce, broască țestoasă

Pădure - urs, cerb, vultur, veveriță, iepure

3. Puneți cartonașele într-o stivă și faceți ca fiecare jucător să deseneze imaginea reprezentativă pentru cuvântul de pe cartonaș. Pe rând, fiecare jucător se prefacă că este animalul de

pe cartonaș în timp ce merge pe indicatorul pentru habitatul animalului. Jucătorul ar trebui să se miște ca animalul și să reproducă sunete ca animalul respectiv.

4. Când toate „animalele” se află în habitatul lor corect, faceți ca toți să revină la mijloc și desenați un alt desen pentru cuvântul de pe alt cartonaș. Joacă jocul până când toate cartonașele au fost folosite. După terminarea jocului, asigurați-vă că salvați cartonașele astfel încât să puteți juca jocul într-o altă zi.

Joc „Alfabetul pe pietre”

Ce legătură are alfabetul cu rocile? Colectați diferite pietre și pictați fiecare piatră cu câte o literă a alfabetului pentru propriul alfabet.

Colecție. Această activitate oferă o dublă forță educativă:

- copilul pictează fiecare literă pe o piatră, astfel el va exersa scrierea și își va dezvolta abilități motrice fine
- odată ce vor fi terminate și uscate, copilul va exersa învățarea literelor și sunetele lor în timp ce transformați pietrele într-un joc de învățare a literelor.

De ce ai nevoie:

- Pietre
- Acuarele și pensule
- Apă și un recipient pentru spălarea pietrelor

Ce faci:

1. Începeți prin a merge la o vânătoare de pietre. În timp ce supravegheați, invitați-i pe copii să caute în parc, pe drum, în curte sau în pârâul din apropiere pietre de dimensiuni manevrabile pe care le pot ridica ușor.

2. Spălați orice particule de murdărie care se agață de pietre înmuindu-le în apă și clătindu-le. Lăsați pietrele uscate.

3. Ajutați-i să picteze o literă a alfabetului pe fiecare piatră, astfel încât să aibă o singură piatră

cu o literă în momentul în care a terminat. Încurajați-i să folosească o mare varietate de culori diferite pentru a realiza o colecție vibrantă. Dacă nu sunt siguri cum să picteze oricare dintre litere, faceți-i să exerseze pe o foaie de hârtie înainte de a picta pe piatră.

4. Pe măsură ce pictează fiecare literă, spuneți-le numele și sunetul /sunetele pe care le emite. Fiecare copil se poate gândi la un cuvânt care începe cu acea literă.

5. După ce toate pietrele sunt vopsite, așezați-le deoparte pentru a se usca.

6. Când pietrele sunt uscate, folosiți-le pentru a „eticheta” obiectele din grupă/clasă și din jurul acesteia. De exemplu, luați un măr din coșul de fructe și așezați în stânga „M” lângă el pentru a le arăta că „M” este pentru „măr”. Se repetă acest lucru și pentru celelalte litere; odată ce ați terminat activitatea, încurajați-i pe copii să găsească obiecte pe cont propriu.

Folosiți din nou colecția frumoasă de pietre până când copilul/elevul a stăpânit alfabetul și recunoaște literele. Amestecați pietrele și apoi provocați-i să le pună din nou în ordine alfabetică sau să lucreze cu pietrele pentru a scrie cuvinte simple.

Găsiți orice scuză pentru a ieși afară și pentru vă bucura de un timp de joacă ce-i va face pe copii activi și energici!

Bibliografie:

1. ****Noi abordări ale educației timpurii în grădiniță* – suport de curs în cadrul proiectului „Dezvoltarea resurselor umane în învățământul preșcolar”, (2013), Editura Foton.
2. <http://www.slideshare.net/primariacatunele/manual-de-educatie-outdoor>.
3. <http://www.ardroy-oec.co.uk/schools-outdoorededucation.asp>.

Erasmus+

PREZENTAREA PROIECTULUI ERASMUS + HERMES – HUMANITY EUROPEAN ROAD MEETING EXCHANGE SCHOOLS

Prof. Vasiu Diana, Liceul de Arte „Regina Maria” Alba Iulia

Proiectul HERMES – Humanity European Road Meeting Exchange Schools face parte din programul Erasmus+, acțiunea KA2, parteneriate strategice în domeniul școlar, având numărul de referință 2019-1-FR01-KA229-062390_2 și se desfășoară la Liceul de Arte „Regina Maria” Alba Iulia în perioada 1 septembrie 2019 – 31 august 2021.

În cadrul proiectului colaborează elevii din patru țări: Franța (coordonator proiect), Italia, Polonia și România, școlile fiind următoarele: Ecole primaire Le Quesnay (Franța), Istituto Comprensivo Riccardo da Lentini (Italia), Szkola Podstawowa nr 77 (Polonia) și Liceul de Arte „Regina Maria” Alba Iulia (România).

Vor avea loc patru mobilități în cadrul proiectului cu câte 8 elevi și 2 profesori din fiecare școală parteneră după cum urmează:

- 25-29 noiembrie 2019 – Gdansk, Polonia
- 16 – 20 martie 2020 – Lentini, Italia
- 12 – 16 octombrie 2020 – Alba Iulia, Romania
- 22 – 26 martie 2021 – Le Quesnay, Franța

Din cadrul liceului vor participa 24 elevi din clasa a IV-a (an școlar 2019-2020), câte 8 elevi în fiecare mobilitate și 2 profesori: Vasiu Diana (coordonator) și Mărginean Georgeta (responsabil activități elevi), iar în cadrul activităților desfășurate în școală pentru proiect vor colabora și alți profesori ai școlii.

Proiectul HERMES a luat naștere din voința profesorilor școlii care coordonează acțiunea să dezvolte o deschidere internațională și culturală pentru elevii din medii defavorizate și inaccesibile mobilităților, în general. Managerul de proiect și cei trei parteneri europeni, italieni, români și polonezi s-au axat pe probleme de deschidere internațională și culturală, dezvoltarea valorilor comune ale cetățenilor și conștientizarea teritoriului. Proiectul depinde de participanții implicați - școli și comunități locale - să lucreze împreună timp de trei ani.

Obiectivele sunt simple, dar esențiale pentru construcția spiritului civic european:

- Dezvoltarea interculturalității în școală pentru a învăța tinerii să meargă la școală cu încredere, pentru a-i descoperi cultura, pentru a înțelege ce diferențiază și aduce oamenii împreună. Elevii vor începe să observe modul de lucru al clasei lor, al școlii lor, a comunității lor pentru a discuta diferențele și asemănările în funcție de istoria și cultura din fiecare țară. Activitățile se vor desfășura în fiecare țară cu un schimb între parteneri.
- Dezvoltarea unei educații civice europene care să le permită tinerilor să se ancoreze în funcționarea democratică a societății și dezvoltarea respectului față de ceilalți și față de regulile societății. Elevii vor lucra în cooperare cu partenerii, cu instrumente digitale și rețelele sociale pentru învățarea utilizării motivate a acestora. Se vor ocupa de teme din școală, misiunile și valorile sale, instituțiile locale și rolul lor în teritoriu.
- Descoperirea moștenirii istorice și culturale locale a fiecăruia din Europa pentru a crea o cunoaștere a celui alt purtător de valori comune și cetățenie europeană. Elevii din fiecare țară vor fi responsabili de explorarea propriului lor teritoriu pentru a-l prezenta colegilor străini, organizează vizite tematice pentru ei și apoi împărtășesc viziunea lor despre acest patrimoniu.

Mobilitatea și activitățile desfășurate în interiorul și în afara clasei implică din partea fiecărui partener școlar o clasă de aproximativ 24 de elevi. Elevii din aceste clase vor participa la mobilitățile dintr-una dintre țările implicate în proiect. Proiectul este conceput pentru a fi împărțit tuturor elevilor școlii, deoarece activitățile din proiect vor fi diseminate în cadrul școlii, iar la evenimentele simbolice colective (de exemplu, vizită la primărie) și la tururi de patrimoniu, spectacole corale și de dans pot participa și alți membrii ai comunității locale și familiile.

Toate activitățile desfășurate pentru proiect în fiecare școală participantă fac obiectul unor schimburi cu parteneri prin intermediul Twinspace creat în acest scop. Mobilitățile fiecăruia sunt pregătite de elevii din țara gazdă pentru a-și dezvolta autonomia și inițiativa.

Toate activitățile dezvoltate în cadrul celor trei obiective principale vor face obiectul unui Caiet de călătorie european comun tuturor elevilor. Acest caiet le va permite elevilor ca pe tot parcursul proiectului, să-și noteze impresiile și viziunea lor asupra țării în care își desfășoară mobilitatea. Aceste jurnale de călătorie sunt destinate să fie schimbate între parteneri la sfârșitul proiectului.

Rezultatele așteptate pentru acest proiect sunt numeroase:

- În ceea ce privește școlile: să dezvolte o deschidere internațională mai mare în fiecare școală, utilizarea sporită a instrumentelor digitale în activități și o abordare a proiectului dezvoltată și bazată pe cooperarea dintre colegi (elevi și profesori).
- În ceea ce privește elevii: dobândirea unei autonomii mai mari, o cetățenie europeană bine ancorată și alimentată de mobilitatea internațională, interculturalitatea, o mai bună cunoaștere a teritoriului lor. Dezvoltarea abilităților transversale legate de utilizare a instrumentelor digitale, la exersarea unei limbi străine în abordarea proiectului.
- În ceea ce privește partenerii educaționali: părinții elevilor să fie mai implicați în școală, parteneriate eficiente și perene între autoritățile locale (primărie, consiliul local) și școli pentru ca toată lumea să participe la construirea unei cetățenii europene în rândul tinerilor.

Academia din Caen a făcut ca deschiderea internațională a instituțiilor să fie una dintre prioritățile sale pentru a permite tuturor tinerilor din Normandia să trăiască o experiență interculturală în timpul școlarizării lor. Acest proiect este în conformitate cu aceste obiective.

Coordonator școală parteneră proiect,
Prof. Diana Vasiu

UTILIZAREA MIJLOACELOR MEDIA ÎN EDUCAȚIA PENTRU CETĂȚENIE

Profesor Lup Maria, Liceul Teoretic Teiuș

Termenul mass-media s-a format prin asocierea a două cuvinte: latinescul media care are semnificația mijloc și englezescul mass cu semnificația de masă.

Pe toți oamenii îi leagă folosirea aceluiași simboluri aplicate în tehnologiile moderne cu care se comunică în prezent.

Media desemnează de fapt suportul de difuzare a mesajelor. Media este o tehnică de producere a mesajelor, dar și de transmiterea acestora. Ea cuprinde un ansamblu de instituții/organizații care produc și difuzează mesaje folosindu-se de instrumente tehnice.

În învățământ se pot folosi mijloace de comunicare în masă:

- tipărite: cărți, ziare, reviste, afișe;
- bazate pe filme: fotografii, cinematografe- filme;

- electronice: emisiuni radio și televizate-telescoala, casetofoane, videocasetofoane, fax, videoproiectoare, calculatoare, telefoane mobile;
- complexe multimedia: rețele online (e-mail, www), presă digitală, magistrale informaționale.

Mass-media din punctul de vedere educațional poate avea mai multe funcții de: informare la început de lecție (o secvență din lecție), educare implicită și explicită, culturalizare, modele culturale prin care se transmit valori (teatru on-line), formare de opinii, informare, socializare prin care se asimilează, și se întăresc norme de comportament, interdicții, restricții, reprezentări simbolice, divertisment. Mass-media educă, transmite informații, impune: valori, atitudini, modele de comportament, favorizează optimizarea educației tinerei generații, dar este și un suport tehnic în: predare, fixare și evaluare pentru fiecare cadru didactic.

În acest semestru al anului școlar 2019-2020 am fost nevoită să apelez în fiecare zi, la fiecare lecție mai puțin la mijloacele mass-media tradiționale carte și caietul de notițe, și mai mult mijloacele moderne electronice- calculator și complexe multimedia- platforma: google classroom, rețele online: e-mail și site-uri www. Desigur în această conjunctură am avut de-a face cu relațiile indirecte de comunicare mediată de suporturi tehnologice.

La orele de fizică și științe pentru a realiza o comunicare cât mai bună am ținut cont de următoarele scheme de comunicare după:

1. H.D. Lasswell :- emittor (Cine primește informația- nivel de înțelegere și inter-relaționare cu alte informații. De pildă la clasa a VII-a pentru lecția PÂRGHII am apelat și la cunoștințele dobândite de elevi la orele de biologie tot în clasa a VII-a);

- **mesaj** (Ce spune?- ce cuvinte să folosesc așa încât să poată fi percepute de elevii de 13-14 ani)

- mijloc (Prin ce mijloace? să transmit informațiile, pentru ca elevul să se adapteze mijloacelor moderne de predare, să-și consolideze activitățile de muncă individuală carte-caiet, să descopere noi modalități de activitate individuală cu ajutorul informațiilor primite on-line de la profesor, și să le exerceze pentru a putea înțelege informațiile, a și le fixa și a răspunde la cerințele profesorului, a-și forma deprinderi de muncă individuală fără ajutorul părinților/bunicilor.)

- receptor (Cui? mă adresez ca profesor pentru a coordona activitatea elevului în realizarea feedback-ului. Aceasta este, cred eu, secvența cea mai dificilă, pentru că în timp de 30 de minute pe videocameră, nu îi pot consilia simultan pe toți elevii (26, 27, 28 ca număr), pentru că, fiind acasă nu pot să le atrag vizual atenția, așa cum procedez în sala de clasă. La acest inconvenient se adaugă și faptul că nu pot vizualiza simultan fața elevului și caietul de notițe. Nu toți elevii au posibilitatea de a posedea un telefon mobil ultimele modele pentru a putea accesa platforme on-line)

- impact (Cu ce efect? Informația pe care vreau să o transmit elevului va fi percepută corect, nu trunchiat)

2.C.T. Shannon care presupune următorii pași: emittor- codare având în vedere faptul că folosesc imagini virtuale se impune să țin seama de un sistem de codare adecvat-decodare, informațiile care ajung la elev să fie cât mai bine recepționate astfel încât să facilitez înțelegerea, fixarea și evaluarea activității elevului în funcție de ritmul său de lucru.

În cele ce urmează prezint câteva situații în care am folosit mijloace media pentru realizarea on-line a orelor cu elevii de gimnaziu și liceu:

- la clasa a VII-a am apelat la Youtube pentru a facilita înțelegerea noțiunilor de presiune și presiune atmosferică;

- la clasele a IX-a și a XI-a la capitolele: optica geometrică și optica fonică am sugerat elevilor să consulte tutorialele youtube corespunzătoare și site-ul www.luimna.wikidot.com pentru a le facilita înțelegerea fenomenelor de : reflexie a luminii, reflexie totală a luminii, difracția luminii, dispersia luminii, interferența luminii , polarizarea luminii, etc.

În concluzie, arăt că, din discuțiile avute cu părinți și elevi fie din școala mea, fie din alte școli, am constatat nemulțumiri legate de faptul că, pentru copii indiferent de vârstă această formă de învățare exclusiv on-line este obositoare, plictisitoare, lipsită de dinamism. De ce? Pentru că: nu se pot concentra la fel de bine ca în situația directă față în față, în colectivitate când se folosesc simultan de mai mulți factori fizici: ambientul clasei, vecinătatea colegului/colegilor de clasă,

prezenta fizică reală a profesorului, părerile celor din jur, faptul că unul sau ambii părinți nu au suficientă răbdare cu propriul copil în a-și însuși cunoștințele și a formula răspunsurile adecvate (părinții de multe ori, nu știu să îi încurajeze eficient).

Cred că aici este binevenită necesitatea realizării în școli a așa numitei ȘCOLII A PĂRINȚILOR). Având în vedere aceste neajunsuri personal am procedat astfel: Am creat fișă de lucru individuală în care am scris: tema/subiectul lecției, ce va ști elevul după parcurgerea cerințelor fișei, pașii pe care trebuie să îi urmeze pentru a înțelege noțiunile precizate, cerințe de fixare a cunoștințelor concepute gradual după lecturarea și vizionarea unui tutorial sau site după caz, concluzii de genul: mi s-a părut ușor de înțeles; a fost dificil de analizat și aplicat în chestionar/exerciții/probleme/ ce am învățat?/ La ce îmi folosește practic/în viața de zi cu zi ce am aflat la terminarea activităților. Așa am reușit să valorizez ce a învățat fiecare elev.

Colegilor de breaslă le sugerez să nu folosească în mod excesiv (doar site-uri) mai mult de cinci-zece minute indiferent de tipul lecției, pentru a-l motiva pe elev, să își folosească cât mai frecvent: mintea, imaginația, creativitatea, gândirea și pentru a facilita dezvoltarea inteligenței naturale. O persoană reține mai mult timp, mai simplu și mai clar, o noțiune dacă o execută în mai multe împrejurări aceași acțiune.

Bibliografie

1. Paloșan Florin, Impactul mass-mediei în educație, Universitatea „Ovidius”, Constanța, România, 2015
2. Spiridon Gheorghe, Impactul mass-mediei în educație, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2015
3. Dobrescu Paul, Bărgăoanu Alina. Mass media și societatea, București, 2003
4. Marinescu Valentina. Mass-media din România, o lectură sociologică, București: Editura Tritonic, 2002.
5. Popa Dorin, Mass-media astăzi, Iași, 2002.
6. Albulescu Ion, Educația și mass-media/ comunicare și învățare în societatea informațională, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003
7. <https://www.academia.edu>

PARTENERI ÎN EDUCAȚIA COPIILOR

Prof. inv. primar Albu Simona Maria, Școala Gimnazială Gârbova

Informarea și formarea părinților în ceea ce privește școlaritatea copilului presupune, cel puțin, ca fiecare părinte să cunoască: obligațiile legale privind educația copilului; drepturile de care dispune pentru educația copilului; importanța atitudinii lui pentru reușita școlară a copilului; metodele de colaborare cu școala. În acest scop este necesar un dialog între profesori și părinți; profesorii trebuie să primească o pregătire în materie de relație cu părinții iar competența lor în această materie trebuie considerată ca o aptitudine profesională; părinții trebuie să fie pregătiți pentru a juca rolul lor educativ în cooperare cu profesorii; școlile trebuie să asigure (asociațiilor) părinților asistența necesară.

Motivul principal pentru crearea unor astfel de parteneriate este dorința de a ajuta elevii să aibă succes la școală și, mai târziu, în viață. Atunci când părinții, elevii și ceilalți membri ai comunității se consideră unii pe alții parteneri în educație, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcționeze. Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esențială în organizarea școlii și a clasei de elevi. Ele nu mai sunt de mult considerate doar o simplă activitate cu caracter opțional sau o problemă de natura relațiilor publice.

Evoluțiile rapide din viața socială generează o cerere de continuare a proceselor de reînnoire a cunoștințelor, deprinderilor și valorilor pe durata vieții. Din perspectiva unei analize sistemice, educația părinților apare ca o dimensiune a educației permanente și școala este un mediu social organizatoric în care universul copilului se extinde depășind constrângerea dependenței materne. Educația este cea care desăvârșește ființa umană, educație pe care copilul o primește în familie, în școală și de la comunitate.

Relația școală-familie-comunitate este una în care fiecare factor interrelaționează cu ceilalți. Colaborarea dintre școală și familie presupune nu numai o informare reciprocă cu privire la tot ceea ce ține de orientarea copilului ci și înarmarea părinților cu toate problemele pe care le comportă această acțiune.

Pentru consolidarea unui set de valori stabil și coerent care sprijină școala în formarea la copii a conduitei favorabile, a unui stil de viață sănătos mintal, emoțional, fizic și socio-moral am urmărit implicarea familiei și a comunității printr-un parteneriat. Familia reprezintă elementul cheie în socializarea copilului cu ceilalți copii din clasă fiind consultată cu privire la activitățile educative (extracurriculare) și cu privire la activitățile opționale pe care doresc să le desfășoare copiii (literatură pentru copii).

Motto:

„Școala încearcă să se pună de acord cu noi părinții; noi familia încercăm să ne punem de acord cu școala. Care sunt căile cele mai potrivite?”

În baza cercetărilor făcute în școlile din S.U.A. și în unele țări din Europa, a reieșit faptul că, atunci când școlile, familiile și comunitățile colaborează ca parteneri, beneficiarii acestei colaborări sunt elevii. Parteneriatul are un rol deosebit în funcționarea școlii, în îndeplinirea obiectivelor acesteia și se poate realiza astfel:

- Ajută profesorii în munca lor
- Perfecționează abilitățile școlare ale elevilor
- Îmbunătățesc programele de studiu și climatul școlar
- Îmbunătățesc abilitățile educaționale ale părinților elevilor
- Dezvoltă abilități de lideri ale părinților
- Facilitează legătura dintre familii, personalul școlii și al comunității
- Oferă servicii și suport familiilor
- Creează o atmosferă mai sigură în școală
- Ajută la managementul școlii

Scopul creării unor astfel de parteneriate este dorința comună de a ajuta elevii să obțină rezultate foarte bune în acumularea cunoștințelor la școală, ca să poată reuși să pășească pe treptele superioare ale învățării și pentru pregătirea lor de viitori adulți.

Atunci când elevii, părinții, comunitatea devin și se consideră parteneri în educație, în jurul elevilor se formează o comunitate de suport, care poate funcționa ca un angrenaj bine pus la punct. Parteneriatele reprezintă o componentă esențială în organizarea și desfășurarea activității în școală și în clasele de elevi. Ele nu mai sunt considerate doar o simplă activitate opțională sau o problemă de natură relațiilor publice.

Trebuie avut în vedere că școlile de toate gradele sunt organizații responsabile pentru educația formală a copiilor și a adolescenților și au obligația să se achite de această responsabilitate, ca parte a sistemului social ce include și familiile și comunitățile.

Istoria societății românești cunoaște o lungă perioadă în care familia deținea, aproape exclusiv rolul de educator social al copilului. Complexitatea sporită a societății actuale a dus la diferențierea factorului educativ, la specializarea lor. S-ar putea crede că această specializare avea drept rezultat, automat, dezvoltarea armonioasă a copilului, indiferent de intersectarea acțiunilor și măsurilor luate.

Fiecare copil se deosebește de ceilalți, în primul rând prin caracterul său. După cum un tâmplar nu lucrează în același mod și bradul și stejarul, tot așa și noi trebuie să ținem cont de „lemnul” fiului sau fiicei noastre, elevului sau elevei noastre, adică de elasticitatea și rezistența

„capitalului său biopsihic” pentru a ști ce putem face din el fără prea multe riscuri. În ziua de azi educația este un fenomen social de transmitere a experienței de viață a generațiilor adulte și a culturii, către generațiile de copii și tineri, în scopul pregătirii lor pentru integrarea în societate. Factorii instituționali ai educației sunt școala, familia, biserica s.a.m.d., totul educă: oamenii, lucrurile, fenomenele, dar în primul rând și în cea mai mare măsură – oamenii. Între aceștia primul loc îl ocupă părinții și educatorii. Școala este instituția socială în care se realizează educația organizată a tinerei generații. Ea este factorul decisiv care contribuie pentru formarea unui om apt capabil să participe la dezvoltarea societății, să ia parte activă la viață, să fie pregătit pentru muncă. Menirea școlii este nu numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoștințe cât mai mare, ci și de a stimula calitatea de om.

Ajungem și la un alt factor care contribuie la educarea copilului, care este familia. Familia exercită o influență deosebit de adâncă asupra copiilor. Primele noțiuni educative pe care copilul le primește sunt cele din familie. În familie se conturează caractere. Atât părinții cât și educatorii în timpul procesului de învățământ trebuie să intervină în numeroase situații pentru a corecta comportamentul copilului. Odată copilul ajuns la vârsta preșcolară familia împarte într-o bună măsură sarcina educării lui cu dascălii și pedagogii din școală; cei din urmă vor fi chemați să șlefuiască ceea ce a realizat familia, să completeze golurile din procesul instructiv-educativ care au scăpat până la această vârstă și să-l ajute pe copil, în înțelegerea și lămurirea unor probleme așa-zis „delicate”, cum sunt cele legate de sentimentul de dragoste, de viața sexuală, etc. Îmbinarea eforturilor educative din familie și din școala este nu numai recomandabilă ci și obligatorie, pentru că de multe ori pe măsură ce copiii evoluează, părinții au de înfruntat alte și alte probleme care se ivesc la o altă categorie de vârstă și care se repetă la generațiile următoare.

Dacă cele două medii educaționale – școala și familia – se completează și se susțin, ele asigură într-o mare măsură o bună integrare a copilului în activitatea școlară și pe plan general în viața socială. Binefacerile sunt numeroase, începând cu o mai bună cunoaștere reciprocă și depășirea stereotipurilor și continuând cu identificarea intereselor comune în beneficiul copiilor. Cercetările confirmă că indiferent de mediul economic sau cultural al familiei, când părinții sunt parteneri cu școala în educația copiilor lor, rezultatele determină performanța elevilor, o mai bună frecvență a școlii, reducerea ratei de abandon școlar și scăderea fenomenului delincvenței.

Iată câteva principii ale colaborării familie școală:

- Copiii să se implice ca participanți activi în interacțiunile familie școală, centrată pe învățare;
- Să ofere tuturor părinților oportunități de a participa activ la experiențele educaționale ale copiilor lor, chiar dacă vin sau nu la școală,
- Colaborarea familie - școală să fie folosită pentru rezolvarea problemelor dificile și, drept cadru de sărbătorire a realizărilor, a performanțelor deosebite,
- Relația dintre cele două instituții atât de importante să constituie fundamentul restructurării educaționale și al reînnoirii comunității;
- Eficiența profesională a cadrelor didactice, a administratorilor și a întregului personal al școlii să fie maximizată prin dezvoltarea unor abilități concrete, esențiale, conexiuni cu părinții și comunitatea.

Scopurile aferente acestor principii ar fi:

- Să ajutăm școlile să privească parteneriatele cu familia ca pe o primă resursă și nu ca pe un ultim refugiu, în promovarea învățării și dezvoltării.
- Să stabilim colaborarea școală – familie la nivel național, ca pe un standard al politicilor și practicilor educaționale.

Atunci când părinții, elevii și ceilalți membri ai comunității devin și se consideră parteneri în educație, în jurul elevilor se formează o comuniune de suport, care poate funcționa ca un angrenaj bine pus la punct. Parteneriatele reprezintă o componentă esențială în organizarea și desfășurarea activității în școală și în clasele de elevi. Ele nu mai sunt considerate doar o simplă activitate opțională sau o problemă de natura relațiilor publice.

În relația școală-familie pot apărea dificultăți de ordin comportamental, întâlnite atât la părinți, cât și la profesori și la conducerea școlii, sau de ordin material; relația respectivă cere un surplus de efort din punct de vedere material și de timp. Aceste dificultăți pot apărea din păreri divergente privind responsabilitatea statului și a familiei cu referire la educația copiilor, libertatea de alegere a școlii, de către părinți, impactul familial asupra rezultatelor școlare ale copilului, randamentul pedagogic și datoria parentală, participarea la gestionarea și procesul decizional din școală.

În relația școală-familie, problema profesionalismului cadrului didactic reprezintă un element esențial în cadrul serviciului făcut altora, fără a se gândi la avantaje personale, cu alte cuvinte competența, servirea clienților, un cod de etică profesională.

Din această perspectivă, se pune întrebarea: ce câștigă profesorul într-o cooperare cu familia? Se apreciază că acest câștig poate fi un statut revalorizator în ochii societății; cooperarea cu familia poate fi un test profesional și poate fi considerat ca făcând parte din datoria profesională a profesorului deoarece:

- ☐ Părinții sunt clienți ai școlii; eficacitatea învățământului evaluată la școală și profesori poate fi ameliorată prin cooperare între școală și familie;
- ☐ Părinții sunt responsabili legali de educația copiilor lor și pot evalua cu exigență rezultatele activității școlare.

În acest context, se pune întrebarea: de relațiile cu familiile trebuie să se ocupe profesori specializați sau tot profesori? Soluția cea mai potrivită ar fi ca toți profesorii să aibă relații obișnuite de colaborare cu familiile, ei sunt cei care cunosc sușurile sau căderile elevilor, iar consilierii specializați - pentru cazuri dificile.

Se prevede că în țările europene să se treacă la o nouă etapă a colaborării școlii cu familia, în care accentul să se pună pe un angajament mutual, clar stabilit între părinți și profesori, pe un „contract parental” privind copilul individual, contractul între familie și școală să nu se considere doar un „drept opțional” ci un sistem de obligații reciproce în cooperarea părinților cu profesorii.

Educația răspunde atât cererii sociale cât și nevoilor și aspirațiilor individuale. Presupune eliberare de energiilor lăuntrice, prin împlinirea armonioasă și creatoare, a insecurității, inferiorității și dependenței pe care le poate simți ființa umană într-o societate aflată într-o schimbare rapidă.

Bibliografie:

1. Robu, Maria, „Empatia în educație”, Didactica Publishing House, București, 2008
2. Cerghit, Ioan, Neacșu, Ioan, Negreț Dobridor Ioan, „Prelegeri pedagogice”, Editura Polirom, Iași, 2001
3. Pescaru, Băran, Adina, „Parteneriat în educație”, Editura Aramis Print, București, 2004
4. Nicola, Ioan, „Tratat de pedagogie școlară”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2000

LUMEA CA PARADIS ÎN DESTRĂMARE

Prof. Căndea Tereza, Colegiul Național „Lucian Blaga” Sebeș

Personalitatea emblematică a literaturii române, Lucian Blaga e creatorul unui univers liric coerent și al unui imaginar poetic specific. „Marea poezie nu depinde în fond nici de sat, nici de oraș, depinde de ceea ce vede poetul în toposurile care obsedează pe oamenii de litere români, azi ca și ieri. Căci poezia, cum se știe nu aparține obiectului, poezia aparține celui care privește obiectul ce îi stă în față. Blaga îl așează mereu în vecinătatea miturilor” (Eugen Simion).

Poezia lui Lucian Blaga apare ca o vorbire a eului în absența căreia spiritul autohton ar fi privat de o modalitate revelatorie a rostirii sale esențiale. Odată cu poezia lui Blaga asistăm de ivirea unui fel nou, autentic și original de exprimare, cu maximă relevanță a ființei de aproximare a statutului ontologic al omului în mijlocul profanului. Poezia lui Blaga e plină de marile întrebări despre început și sfârșit, despre destin, despre esența și aparență. „Ea e străbătută de fiorul depărtărilor cosmice și nu e lipsită, desigur, de un element metafizic adânc” (Alexandru Philippide).

Publicată în volumul „Laudă somnului” din 1929 în care poetul-filosof se comunică pe sine într-o o lume de mit și legendă, cu nicio relație între obiecte ce stau sub semnul unei irevocabile tristeți metafizice. Eul poetic e guvernat de neliniști absolute, iar universul, pământ și cer, se află într-o inexorabilă destrămare. Lucrurile, ideile, evenimentele se retrag, lumea întreagă eu un „paradis în destrămare” extinzându-se dincolo de limitele Cetății, afectând întreaga geografie în care omul își regăsește condiția inițială. În concepția lui Lucian Blaga, „paradisul” este cel panic din volumul „Pașii profetului” când fapăturile țineau loc de cuvânt, fiind ele însele, Paradisul. Volumul „Laudă somnului” simbolizează metaforic destrămarea ființei, căderea în trepte descendente. Relevantă pentru viziunea tipic blagiană, poezia „Paradis în destrămare” are o arhitectonică organizată cumulativ, în sensul gradației descendente a simbolurilor legendare și mitologice: „portarul înaripat”, „serafimii”, „arhanghelii”, „îngerii goi”, „porumbelul”, „păianjeni”. Poetul însuși se consideră un înger lepădat ca în poezia „Scrisoare”, când exasperat se întreabă care este rostul lui: „De ce m-ai trimis în lumină, mamă”.

Dacă în primele volume, vitalismul presupunea deplinul acord al ființei cu lumea și consubstanțialitatea plină cu cosmosul, începând cu volumul „În marea trecere” devine dominant sentimentul tristeții metafizice născut din conștiința pierderii contactului cu sacrul. Această înstrăinare se vedește dureros în neputința de a discerne, dincolo de frumusețea fragilă a lumii văzute, semnele absolutului, ale eternității. Tărâmul mitic care trebuia să fie lumea își pierde atributele sacre, intrând sub semnul dezagregării. „Exaltarea care îl cuprinsese pe poet în fața „corolei de minuni a lumii” lasă loc viziunilor apocaliptice și lamentațiilor. Imaginea universului e degradată, lumea devine acum o „poveste” lipsită de fiorul transcendentei. Aceasta este ideea centrală a poeziei, a universului care se refuză cunoașterii. Paradoxul aventurii cunoașterii constă în aceea că indiferent cu cât crește tensiunea, rezultatele sunt mai îndoelnice, iar obstacolele din ce în ce mai mari. Omul întrebărilor fără răspuns este un Adam alungat, iar universul său de lumină se metamorfozează tragic. Acest traseu al înstrăinării se realizează în etapele succesive ce reinventează și reconfigurează universul lipsit de sens. Eul poetic suferă de o „tristețe metafizică” încercând să depășească spațiul terestru prin evocarea unui peisaj transcendent, ancestral.

Somnul e modalitatea potrivită abstragerii din orizontul solar și intrării în metafizic: „În somn sângele meu ca un val se trage din mine/ înapoi la părinți”. Stilul devine liturgic și „Aleluia” răsună peste tot. Îngerii mișună pe pământ, iar eul încearcă să își refacă „genealogia”: „unde și când m-ai trimis în lumină/ Nu știu/ din umbră mă ispitesc singur să cred că lumea e o cântare”. „Boala” blagiană dobândește acum sonoritățile lamentației argheziene: „Frate, o boală învinsă ți se pare orice carte/ Dar cel ce a vorbit e în pământ/ e în apă/ în vânt /”. În acest univers golit de sentimentul sacrului, îngerii damnați ostenesc sub greutatea aripilor, iar putrefacția Raiului amintește de melancolia îngerului din „Heruvim bolnav”: „Portarul înaripat mai ține întins un cotor de spadă fără flăcări/ Nu se luptă cu nimeni,/ dar se simte învins,/ pretutindeni pe pajiști și pe ogor/ serafim cu părul nins/ însetează după adevăr. „Paradisul în destrămare” abundă de îngeri care înlocuiesc orice

figurație umană, căci lipsește misterul care să transforme aparițiile în viziuni tulburătoare. Astfel, „arhangheli ară cu plugurile”, „serafimii scot apă din fântâni cu gălețile”, „îngerii se culcă noaptea goi în fân zgribuliți” și putrezesc ca orice muritor „sub glie”. Paradisul blagian se află într-o cădere deplină. Conștient de tragedia generată de absența sacrului, poetul exprimă o dublă suferință- a lui și a lumii sale: „vai mie, vai ție”.

Neliniștea și incertitudinea poetului-vizionar sunt cauzate de răsturnarea valorilor lumii. Întreaga lirică blagiană în ce are mai individual și mai semnificativ nu e o încercare de a converti simboluri în sensuri, ci, aceea de a sugera prezența lor în toate. De aceea, cuvintele sunt încărcate cu „sarcină magică”, iar imaginile sunt saturate de conotații profunde având o materialitate agresivă.

Așa cum fenomenele lumii sunt pentru poetul - filozof pline de tâlcuri, poezia sensibilității metafizice e o aventură a cunoașterii, o încercare de pătrundere în zone liminare, lăsându-le tot misterul. Procedul este acela al acumulării gradate a unei serii de elemente convergente care compun imaginea dezolantă a unui univers aflat în plină involuție. Dispunerea notelor figurative care indică impresia de degradare și sfârșit irevocabil este condusă cu intenția de a accentua și intensifica impresia în cauză, trecând prin punctul culminant al stingerii luminilor și al invaziei de arahnide pentru a expia în, „povestea” sumbră a putrezirii și a extincției universale. Prozodia versurilor construite prin tehnica ingambamentului - ca semn al modernității - susține perfect atmosfera poemului, transfigurând un hieratism de atitudine tipic expresionist. Sonoritatea sumbră este menită să dea sugestia aceleiași dizarmonii -sugestie a unui univers în destrămare. „Paradis în destrămare” dă impresia a fi universul imaginar al liricii lui Blaga traducând ideea sacralității periclitată de o istorie ostilă. De aceea, misterul nu este un simplu secret provocator și elucidabil, ci dobândește sensul inexorabil și inductibil al destinului existențial al omului.

Bibliografie:

Lucian Blaga – Poezii, Editura Minerva, București, 1986.

XXX - Crestomație critică de istorie literară, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1983.

Ov. S. Crohmălniceanu – Literatura română și expresionismul, Editura Eminescu, București, 1971.

Zenovie Cărlugea – Poezia lui Lucian Blaga, Editura Alexandru Ștefulescu, Târgu Jiu, 1996.

PROIECT EDUCATIV - SPUNE „NU” VIOLENȚEI ÎN ȘCOALĂ !

*Prof. învă. primar Hațegan - Comșa Marilena, Prof. Dolcoș Maria- Cristina
Școala Gimnazială „Simion Bărnuțiu” Blaj-Tiur*

1. ARGUMENT

„Ziua Internațională a Violentei în Școli” se celebrează în 30 ianuarie. Elevii de azi sunt din ce în ce mai expuși în școală efectului „bullying”. Scopul acestei zile este promovarea ideii de educare a copiilor în armonie, solidaritate și respect pentru drepturile omului, nonviolență și pace. Violenta umană este una din marile probleme ale societății contemporane. Exemple de tipuri de violență pot fi întâlnite zilnic, atât în spațiul public și privat, cât și în cel public instituționalizat, de exemplu, în școală. Din dorința de a se afirma sau impune, copiii și adolescenții se manifestă violent, iar de cele mai multe ori anturajul dezvoltă între elevi spiritul competitiv, ce poate fi dus la extreme, apărând conflicte, unele grave. Cadrele didactice transmit elevilor că Ziua internațională a nonviolentei în școli este sărbătorită pe 30 ianuarie, însă mesajul ei trebuie să dureze și să se manifeste în fiecare zi. Totodată, aceștia specifică, că toate formele agresiunii în școli, de la îmbrânceli și jigniri, vulgarități, intimidări fizice și verbale, trebuie să dispară, iar toate relațiile elev-elev, elev-profesor, elev-părinte trebuie să se dezvolte pe bază de armonie și toleranță continuă.”

2. SCOPUL PROIECTULUI

Prin această activitate se urmărește promovarea atitudinii prietenoase, a armoniei și a toleranței continue, dezvoltarea unor abilități de comunicare, de lucru în echipă, formarea și dezvoltarea unei capacități de mediere a conflictelor spontane în școală dar și în societate.

3. OBIECTIVELE PROIECTULUI

Obiectivele proiectului vizează următoarele aspecte:

- Stabilirea unei relații de prietenie și colaborare între elevii școlii;
- Promovarea valorilor general umane;
- Formarea unei atitudini pozitive față de colegii de alte etnii;
- Încurajarea dezvoltării unor relații amicale cu toți colegii clasei/grupului;
- Folosirea Internetului în scop informativ;
- Folosirea abilităților de comunicare scrisă în limba engleză și franceză ;

4. BENEFICIARI PROIECTULUI:

Elevii claselor: pregătitoare - cls. a VIII-a din Școala Gimnazială „Petru Pavel Aaron” Blaj;

5. ÎNȚIĂTORI PROIECT –prof. învă. primar Hațegan – Comșa Marilena și prof. diriginte Dolcoș Maria- Cristina

6. COLABORATORI PROIECT

Penitenciarul Aiud

7. DURATA PROIECTULUI:

Ianuarie-Februarie 2020

8. LOC DE DESFĂȘURARE:

Școala Gimnazială „Petru Pavel Aaron” Blaj – structură

9. ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:

NR. CRT.	Titlul activității	DATA	OBS.
1.	Pregătirea materialelor pentru proiect, alegerea citatelor reprezentative împotriva violentei ; Pregătirea echipei de lucru;	30.01.2020	
2.	„ Spuneți NU Violentei în școală! ” Prezentare PPT Realizarea colajelor cu mesaje împotriva violentei; Discuții cu elevii cu privire la actele de violență în școală;	01.02.2020	
3.	Expoziția colectivă cu materialele realizate de elevi în cadrul proiectului	01.02.2020	

10. DESCRIEREA ACTIVITĂȚILOR:

- Elevii vor identifica mesaje anti-violență citate de mari personalități ale lumii;
- Elevii vor realiza colaje cu mesajele lor - non-violență în școală;
- Elevii de la Școala Gimnazială „Petru Pavel Aaron” Blaj vor discuta despre actele, incidentele de violență identificate în școli și despre cum să le combată;
- Elevii se vor implica în realizarea expoziției colective de pe holul școlii;

11. REZULTATELE AȘTEPTATE

La sfârșitul activității elevii vor fi capabili:

- Să recunoască actele de violență în școală;
- Să combată violența în școală;
- Să cunoască câteva citate despre non-violență în limba română, limba engleză și limba franceză;
- Să lucreze în echipă;
- Să ducă la bun sfârșit o sarcină;
- Să se încadreze în timp;

12. PRODUSE FINALE

Colaje realizate de elevi în echipă;
Expoziția cu lucrări realizate de ei;
Comportamente pozitive însușite de elevi;

13. MEDIATIZAREA PROIECTULUI

- prin intermediul elevilor implicați în proiect, dar și prin intermediul cadrelor didactice.
- pe site-ul școlii și un material publicat în presă.
- material publicat în revista de interes pentru cadrele didactice.

TEORII UMANISTE ALE PERSONALITĂȚII

Prof. Lațiu Ioan, prof. Lațiu Camelia Lucia, Liceul Tehnologic Timotei Cipariu Blaj

Abordarea umanistă a personalității este doar o parte dintr-o mișcare mai amplă care a încercat să pună întreaga psihologie pe baze noi. Psihologia umanistă aduce obiecții principalelor forțe ale psihologiei (psihanaliza și behaviorismul), afirmând că ambele prezintă o imagine limitată și degradantă a naturii umane. Psihanaliza este acuzată că studiază doar partea bolnavă a personalității, ceea ce lasă puțin loc pentru caracteristicile umane pozitive.

Behaviorismul, cu accentul exclusiv pe observarea obiectivă a comportamentului manifest, este considerat de umaniști îngust și steril. Imaginea pe care o oferă behaviorismul naturii umane este una în care persoanele sunt doar niște organisme mecanice, asemănătoare unui robot.

Umaniștii susțin că oamenii nu sunt nici șoareci uriași și nici computere ineficiente și deplasează accentul pe virtuțile și aspirațiile umane, voința liberă conștientă și îndeplinirea potențialului. Imaginea umanistă asupra naturii umane este optimistă, oamenii fiind văzuți ca activi, creativi, preocupați de scopuri precum dezvoltarea personală. În concepția lui Rogers, ființele umane sunt motivate de o singură tendință fundamentală: tendința de actualizare, exprimată prin menținerea și îmbogățirea funcționării organismului. Această tendință înăscută este o nevoie umană fundamentală și include toate trebuințele fiziologice (inclusiv cele simple, cum ar fi cele de hrană, aer sau apă) și psihologice.

Actualizarea face însă mai mult decât să mențină organismul, ea facilitează creșterea și dezvoltarea acestuia, fiind responsabilă de aspectele dezvoltării pe care le reunim sub termenul de maturare (definită ca dezvoltare determinată genetic a structurilor corpului). de bine servesc tendinței de actualizare.

Experiențele care sunt percepute ca facilitând actualizarea sunt considerate bune și dezirabile, având o valoare pozitivă. Aceste percepții vor influența comportamentul, deoarece experiențele văzute ca fiind nedezirabile vor fi evitate, iar cele dezirabile căutate și repetate de câte ori va fi posibil. Rolul mediului Rogers afirmă că realitatea mediului unei persoane este dată de modul în care ea percepe acel mediu; prin urmare, percepția mediului ar putea să nu coincidă cu realitatea obiectivă. Același aspect al realității poate fi perceput diferit de doi indivizi, iar percepțiile se pot modifica în timp. Această idee a subiectivității percepției este veche și nu este o contribuție originală a lui Rogers. Ceea ce el a subliniat este că lumea fiecăruia este o problemă privată și poate fi cunoscută complet doar de individul însuși.

Această lume include nu doar prezentul imediat de care el este conștient, ci și toți stimulii neglijăți (de exemplu presiunea hainelor) și amintirile experiențelor trecute, în măsura în care ghidează percepțiile de moment ale persoanei. Experiența subiectivă are așadar importanță supremă, fiind singura pe care ne putem baza judecățile și comportamentul. Potrivit lui Rogers, nivelul adaptării psihologice a unei persoane, gradul ei de normalitate, este dat de gradul de congruență al sinelui cu experiența. Persoanele sănătoase psihic sunt capabile să se perceapă pe sine și pe ceilalți în general așa cum sunt și sunt deschise tuturor experiențelor, sunt libere să se autoactualizeze. Rogers respinge și ideea ca evenimentele trecute ar exercita o influență însemnată asupra comportamentului prezent. Deși recunoaște că experiențele trecute, mai ales acelea ale copilăriei, pot influența modul în care oamenii își percep lumea și pe ei înșiși, el insistă că sentimentele și emoțiile prezente au o mai mare importanță în dinamica personalității.

Datorită importanței conștientului și prezentului, Rogers crede că personalitatea poate fi înțeleasă numai din punctul de vedere al subiectului - pe baza experiențelor sale subiective. Rogers folosește o metodă fenomenologică de studiere a personalității, metodă ce tratează realitatea așa cum este percepută de individ. Această percepție subiectivă poate sau nu poate să corespundă întotdeauna cu realitatea obiectivă.

Maslow a fost purtătorul de cuvânt și liderul mișcării umaniste în psihologie, el criticând atât behaviorismul, cât și psihanaliza. Behaviorismul a fost considerat eficient, dar l-a asemănat cu un halat de laborator, pe care îl dezbraci la ieșire, deoarece nu se potrivește când mergi acasă la soție,

copii și prieteni. Prin studierea aspectelor negative ale omului – a tulburărilor precum nevrozele sau psihozele – psihanaliza ignora toate emoțiile pozitive de genul fericirii sau liniștii interioare. Maslow susținea că natura umană a fost subestimată, prin neluarea în obiectiv a exemplarelor umane valoroase, a celor creative, sănătoase și mature. El susține că există un număr de trebuințe înnăscute care activează și direcționează comportamentul fiecărui individ. Comportamentele pe care persoanele le practică pentru a-și satisface aceste trebuințe nu sunt înnăscute, ci învățate, ceea ce înseamnă că există foarte mari diferențe între indivizi. O caracteristică esențială a acestor trebuințe universale este aranjarea lor într-o ierarhie sau în formă piramidală. Teoria personalității la Maslow este de fapt o teorie a motivației. El a studiat biografiile unor personalități marcante și a ajuns la concluzia că oamenii posedă în interiorul lor niște tendințe instinctive spre creștere, dezvoltare și autoactualizare, mai precis spre valorificarea propriilor disponibilități. Maslow atrage atenția că o libertate excesivă poate conduce la anxietate și insecuritate la copil, ceea ce va frâna dezvoltarea viitoare.

Linia corectă constă, după Maslow, în a acorda copilului libertate în anumite limite. În același timp el subliniază rolul dragostei acordate copilului cât și satisfacerii nevoilor de bază în primii doi ani de viață pentru a asigura premisele tendinței spre autoactualizare.

Abordarea personalității din perspectivă psihanalitică a fost studiată de Sigmund Freud, Carl Jung, Alfred Adler, Erich Fromm, Harry Stack Sullivan, Erick Erikson.

Sigmund Freud a definit prima teorie a personalității, psihanaliza. Cele trei mari componente ale minții umane: **id**, **ego** și **superego** interacționează sau intră în conflict pentru forma personalitatea.

Psihanaliza mărește importanța motivațiilor inconștiente și a conflictelor dintre instinctele primare și învățarea socială, accentuând importanța experiențelor din prima copilărie în formarea personalității mature. Pentru psihanalisti, personalitatea este în cea mai mare parte inconștientă. Prin folosirea mecanismelor de apărare ascundem lucrurile neplăcute despre noi. Freud crede că natura umană este bolnavă și instinctele noastre sunt doar cele sexuale și agresive. Abordarea *psihanalică* a personalității are în centrul preocupărilor relevarea amintirilor și stărilor adânc îngropate în conștiința subiectului, stări puternic marcate afectiv, în scopul reducerii tensiunilor interioare. Freud descoperă corelația dintre *conștient*, *preconștient* și *inconștient*. Fără a se neglija rolul mecanismelor de apărare pe care Freud le-a propus, abordarea psihanalitică a personalității *nu poate anticipa* manifestările persoanelor în diverse circumstanțe.

Bibliografie

1. Bonchiș, E., Drugaș, M., Dindelegan, C., & Trip, S. Introducere în Psihologia personalității (ed. a II-a). Oradea: Editura Universității din Oradea, 2009.
2. Sigmund, Freud, Introducere în psihanaliză, traducere, studio introductive, Dr. Leonard Gavriliu, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1990.

NATURA NUMERELOR PRIME – ANALIZA STRUCTURALĂ

Dedic această lucrare PĂRINȚILOR MEI
și aduc ca OMAGIU marelui matematician
român acad. SOLOMON MARCUS

Profesor PETER LOVASZ
Școala Gimnazială „Ovidiu Hulea” Aiud

În teoria numerelor prime mulți matematicieni de-a lungul secolelor se aplecau „cu tărie” pentru a găsi „o regulă de succesiune” pentru a determina un număr prim cunoscând precedentul număr prim. Până și C. F. Gauss sau Paul Erdos nu a putut da un răspuns convingător la această problemă. Ultimul introducând și „probabilitatea de-a găsi” într-un interval un număr prim. În acest

scurt articol am conceput rezolvarea acestei „enigme” – folosind noțiunea nouă „STRUCTURA NUMERELOR PRIME”. În fișa 1 este redat plasamentul numerelor prime într-o matrice de $n \times 7$, în care numerele prime sunt așezate în diagonală, fapt pentru care s-a putut elabora formula de succesiune $P_n = P_{n-1} + 30$, formulă valabilă pentru al n -lea număr prim de aceeași ultimă cifră cu precedentul $(n-1)$ număr prim.

Pentru exemplificare :

$$37 = 7 + 30 \text{ sau}$$

$$23 + 30 = 53 \dots$$

Titlu – Structura Numerelor Prima

Obiective – descrierea succesiunii numerelor prime.

Cuvinte cheie – „matrice structurală” $n \times 7$ (n – număr natural – de n rânduri, 7 coloane), secvența sau perioada numerelor prime în subșirul numerelor natural. – „Beauty Numbers.”

În fișa nr2 este redat un „HEXAGON-regulat” – în centru aflându-se nr 1 și în fiecare vârf într-o spiral este dat succesiunea (scrierea) numerelor naturale.

În acest mod noi am putut „Filtru dintre numerele naturale” pe cele impare și mai mult numerele prime care se regăsesc în vârful 6 și 4.

Între numerele prime aflându-se și numere naturale impare multipli numai de 5, 7, 11, 13, 19, 23, 29, 31.

$$S_1(4) : 5, 11, 17, 23, 29, 35, 41, 47, 53 \dots$$

$$S_2(6) : 7, 13, 19, 25, 31, 37, 43, 49, 55 \dots$$

Forma generală fiind $S_n = S_{n-1} + 6$

$$S_1^0 = 5, S_2^0 = 7.$$

Primul termen fiind 5 respectiv 7.

Acest procedeu noi am numit „filtrarea numerelor prime – din numerele naturale”.

În cele două șiruri S_1 și S_2 există numere naturale impare însă neprime, pe care le-am denumit NON-PRIME – și sunt multipli numai de 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23, 31.

Pentru asta folosim următorul procedeu :

- Se scriu elementele acestui șir într-un tabel de „cinci-coloane și n (arbitrar) de rânduri” exemplificat în fișa nr.4. Astfel am găsit 8 subșiruri în care numerele prime pe linie se găsesc după

formula: $P_n = P_{n-1} + 30$. Cele NON PRIME, pentru exemplu :

$121 = 11^2$; $77 = 7 \cdot 11 \dots$ sunt NON prime numai multipli de 7, 11, 13, 17, 19, 23, 29, 31. (Se numește LOVASZ-Hardy Conjectură) astfel am ajuns la TABELUL numerelor prime – primul realizat de mine pe nivel mondial.

$$7 \ 37 \ 67 \ 97 \ 127 \ 157 \ 187 \ \dots +30 \rightarrow$$

$$13 \ 43 \ 73 \ 103 \ 133 \ 163 \ 193 \ \dots +30 \rightarrow$$

$$11 \ 41 \ 71 \ 101 \ 131 \ 161 \ 191 \ \dots +30 \rightarrow$$

$$17 \ 47 \ 77 \ 107 \ 137 \ 167 \ 197 \ 227 \ \dots +30 \rightarrow$$

$$23 \ 53 \ 83 \ 113 \ 143 \ 173 \ 203 \ 233 \ \dots +30 \rightarrow$$

$$19 \ 49 \ 79 \ 109 \ 139 \ 169 \ 199 \ 229 \ \dots +30 \rightarrow$$

$$29 \ 59 \ 89 \ 119 \ 149 \ 179 \ 209 \ 239 \ \dots +30 \rightarrow$$

$$31 \ 61 \ 91 \ 121 \ 151 \ 181 \ 211 \ 241 \ \dots +30 \rightarrow$$

Dacă aceste subșiruri de numere naturale le așezăm unul sub altul după regula „de la cel mai mic la cel mai mare” găsim tabelul următor de numere prime :

$$7 \ 37 \ 67 \ 97 \ 127 \ 157 \ 187 \ \dots +30$$

$$11 \ 41 \ 71 \ 101 \ 131 \ 161 \ 191 \ \dots +30$$

$$13 \ 43 \ 73 \ 103 \ 133 \ 163 \ 193 \ \dots +30$$

$$17 \ 47 \ 77 \ 107 \ 137 \ 167 \ 197 \ \dots +30$$

19	49	79	109	139	169	199		+30
23	53	83	113	143	173	203		+30
29	59	89	119	149	179	209		+30
31	61	91	129	159	189	209		+30

Pe verticală codul de succesiune (perioada) va fi 64242462 – care se repetă în fiecare coloană deci
 $1+6 = 7$ $31+6 = 37$

$$7+4 = 11 \quad 37+4 = 41$$

$$11+2 = 13 \quad 41+2 = 43$$

$$13+4 = 17 \quad 43+4 = 47$$

$$17+2 = 19 \quad 47+2 = 49$$

$$19+4 = 23 \quad 49+4 = 53$$

$$23+6 = 29 \quad 53+6 = 59$$

$$29+2 = 31 \quad 59+2 = 61$$

...

Și pe orizontală $P_n = P_{n-1} + 30$

Astfel s-a realizat ordonarea numerelor prime într-un TABEL al numerelor prime – primul realizat de cineva în lume (Author P. Lovasz all right reserved)

Tabelul formelor prime și non-prime

În tabelul liniei orizontale

$$P_n = 30 + P_{n-1} \text{ (inclusiv NON primele de forma)}$$

$$P = \left. \begin{array}{l} 7 * \prod P_0 \\ 11 * \prod P_0 \\ 13 * \prod P_0 \\ 17 * \prod P_0 \\ 19 * \prod P_0 \\ 23 * \prod P_0 \\ 29 * \prod P_0 \\ 31 * \prod P_0 \end{array} \right\} \text{unde } P_0 \leq \text{toate primele}$$

Cu linia verticală codul este 64242462 !

Această abordare a numerelor prime s-a realizat și prin faptul că, folosindu-se de tabelul găsit multe teoreme sau conjuncturi au putut fi rezolvate. Prin exemplu „Rezolvarea ipotezei Riemann”, problemă până acum nerezolvată. La aceasta am avut și eu o încercare. (The Riemann hypothesis solved with Peter Lovasz Linkedin sau am o parțială elementară parte și în același timp în două puncte diferite în același sistem din spațiu.)

Peter Lovasz Academia.edu

Lovasz_peter@yahoo.com

Cercetarea mea în teoria numerelor a adus la descoperirea așa numitelor „Numere frumoase” care au forma $N_n = P * (P_n - 1) (P_{n+1} - 2) \dots (P_{2n} - (n + 1))$

Cum ar fi numărul Ramanujan Hardy:

$$1729 = 7 (7*2 - 1) (7*3 - 2) = 7*13*19$$

$$1729 = 1^3 + 12^3 = 9^3 + 10^3$$

Numărul sau numerele Lovasz sunt :

$$1027 = 7^3 + 9^3 + 0^3 = 4^3 + 10^3 + 2^3$$

$$4104 = 9^3 + 15^3 = 16^3 + 2^3$$

În fizica cuantică dacă o particulă este atașată cu un număr prim:

$$17=2*5+1*3+2*2$$

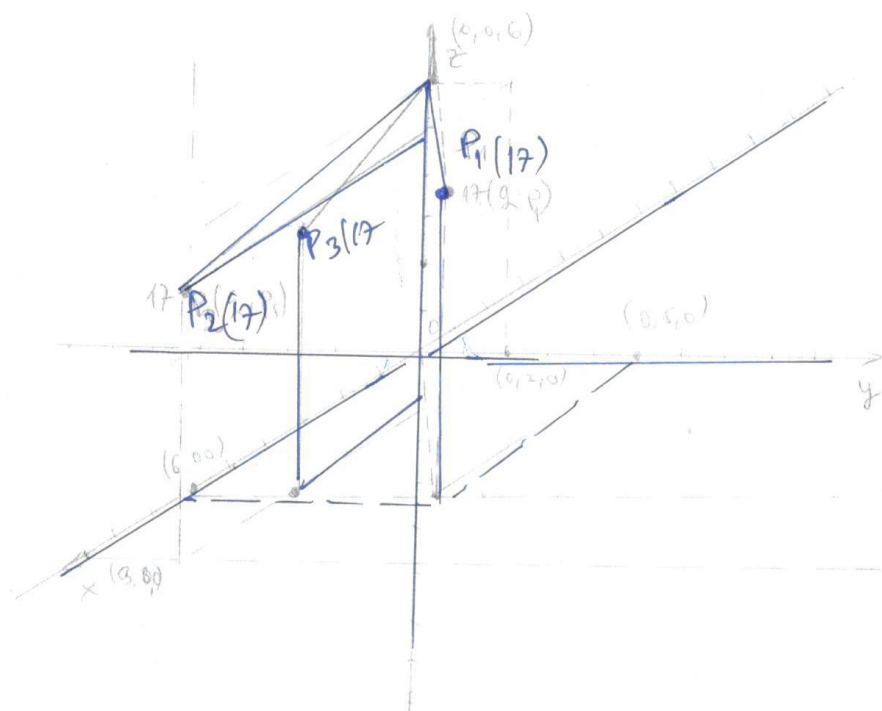
$$(P_n = P_k * k + P_s * s + P_E * e), \text{ unde } P_n, P_k, P_s, P_E \text{ numere prime}$$

$$17=2*3+1*5+2*3 \quad \text{în același timp poate fi în mai multe locuri}$$

$$17=3*3 + 1*2 + 2*3 \quad (\text{autor P. Lovasz}$$

Linkedin.com; Academia.edu)

All right reserved

4

Here are the 8 ~~sub~~things of prime numbers:

	a_{m1}	a_{m2}	a_{m3}	a_{m4}
5	11	17	23	29
35	41	47	53	59
65	71	77	83	89
95	101	107	113	119
125	131	137	143	149
155	161	167	173	179
↓	↓	↓	↓	↓
N.P				

b_{m1}	b_{m2}	b_{m3}	b_{m4}
7	13	19	25
37	43	49	55
67	73	79	85
97	103	109	115
127	133	139	145
157	163	169	175
187	193	199	205
↓	↓	↓	NP ↓

THE MAGICAL FORMULA $P_n = P_{m1} + 30$

a_{m1} : 11, 41, 71, 101, 131, 161, ...
period 11

a_{m2} : 17, 47, 77, ... period 17

a_{m3} : 23, 53, 83, ... period 23

a_{m4} : 29, 59, 89, ... period 29

b_{m1} : 7, 37, 67, ... period 7

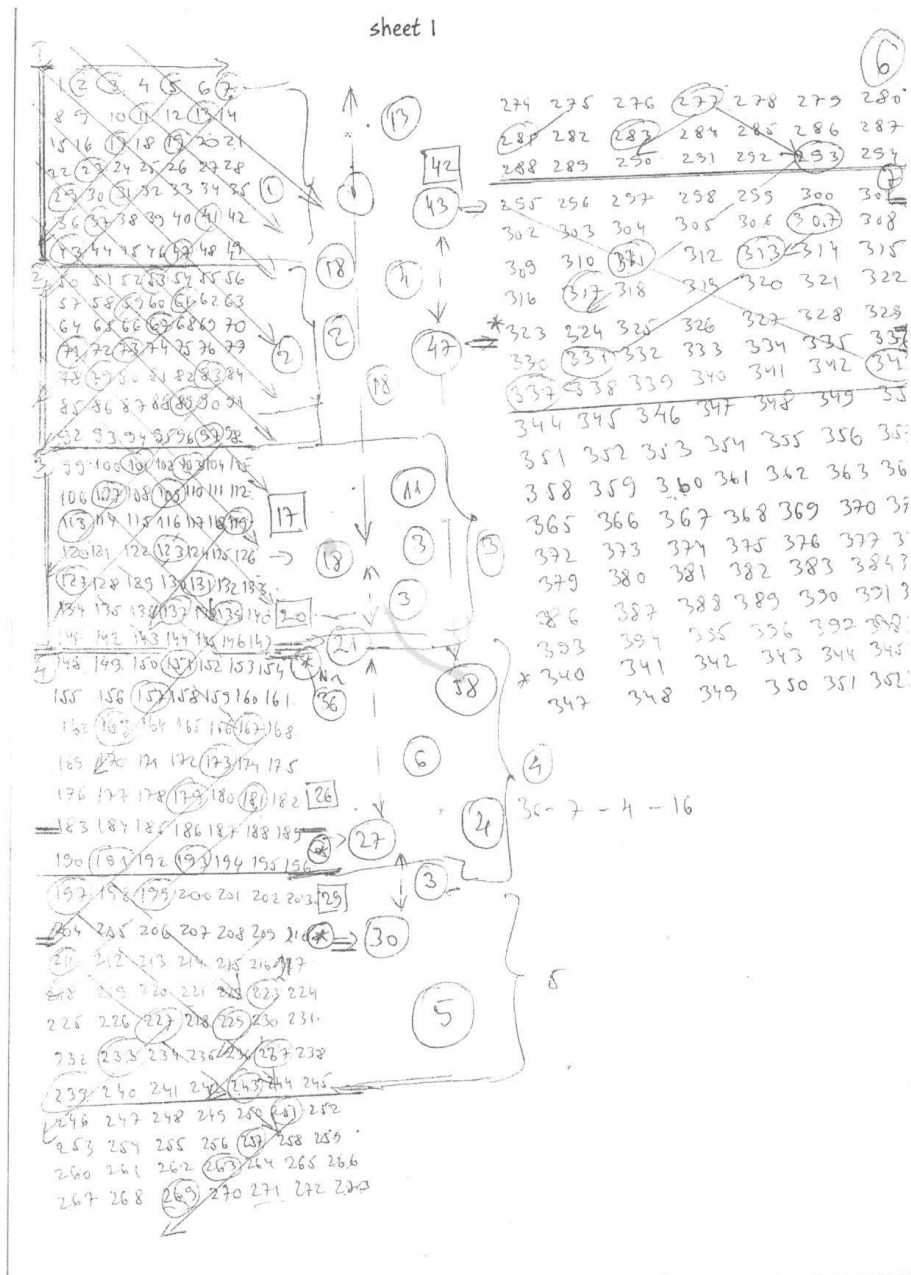
b_{m2} : 13, 43, 73, ... period 13

b_{m3} : 19, 49, 79, ... period 19

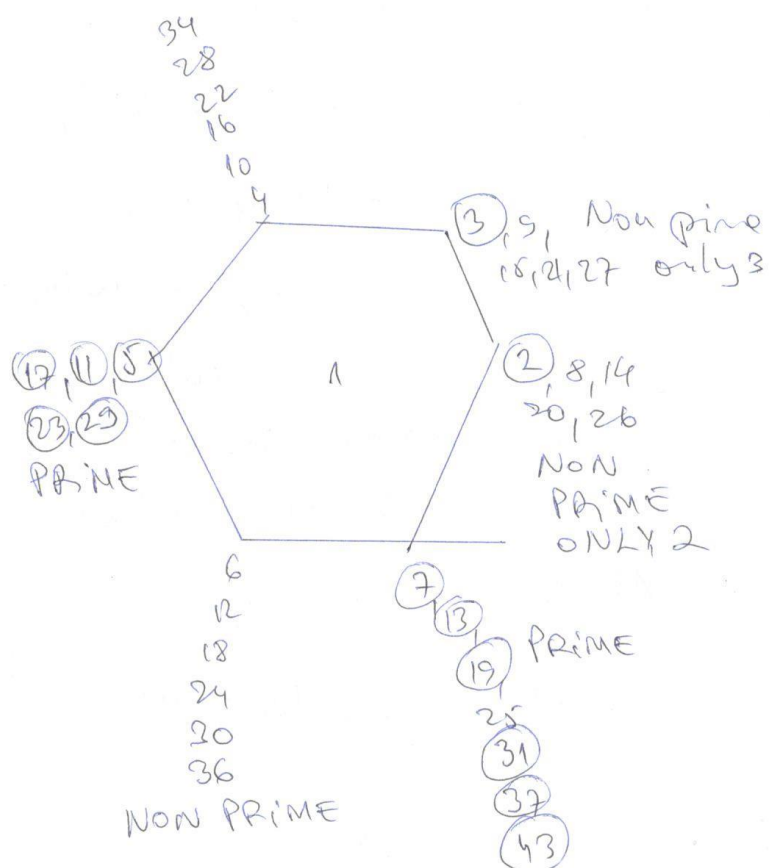
b_{m4} : 25, 55, 85, ... period 25

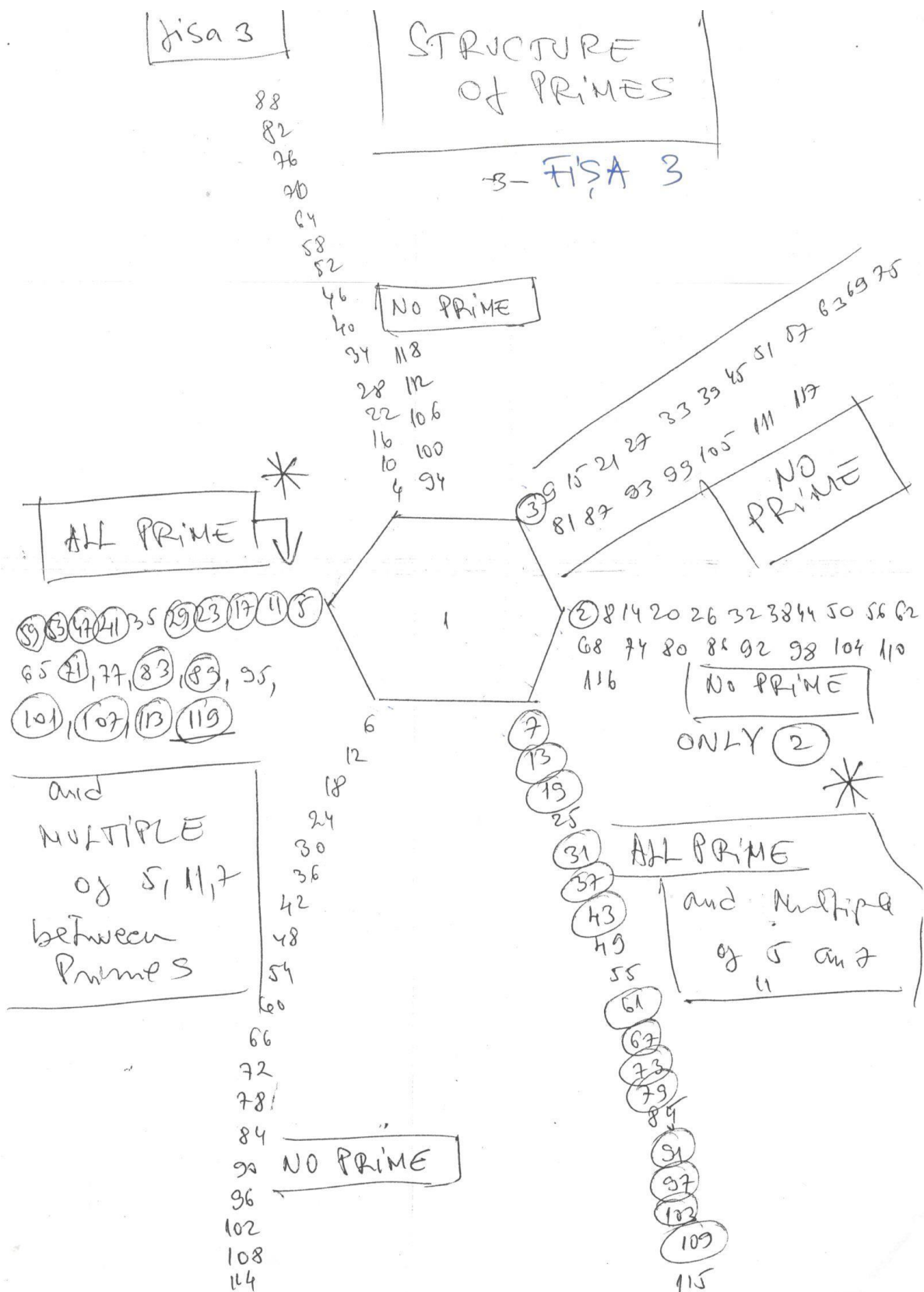
FIȘA 1

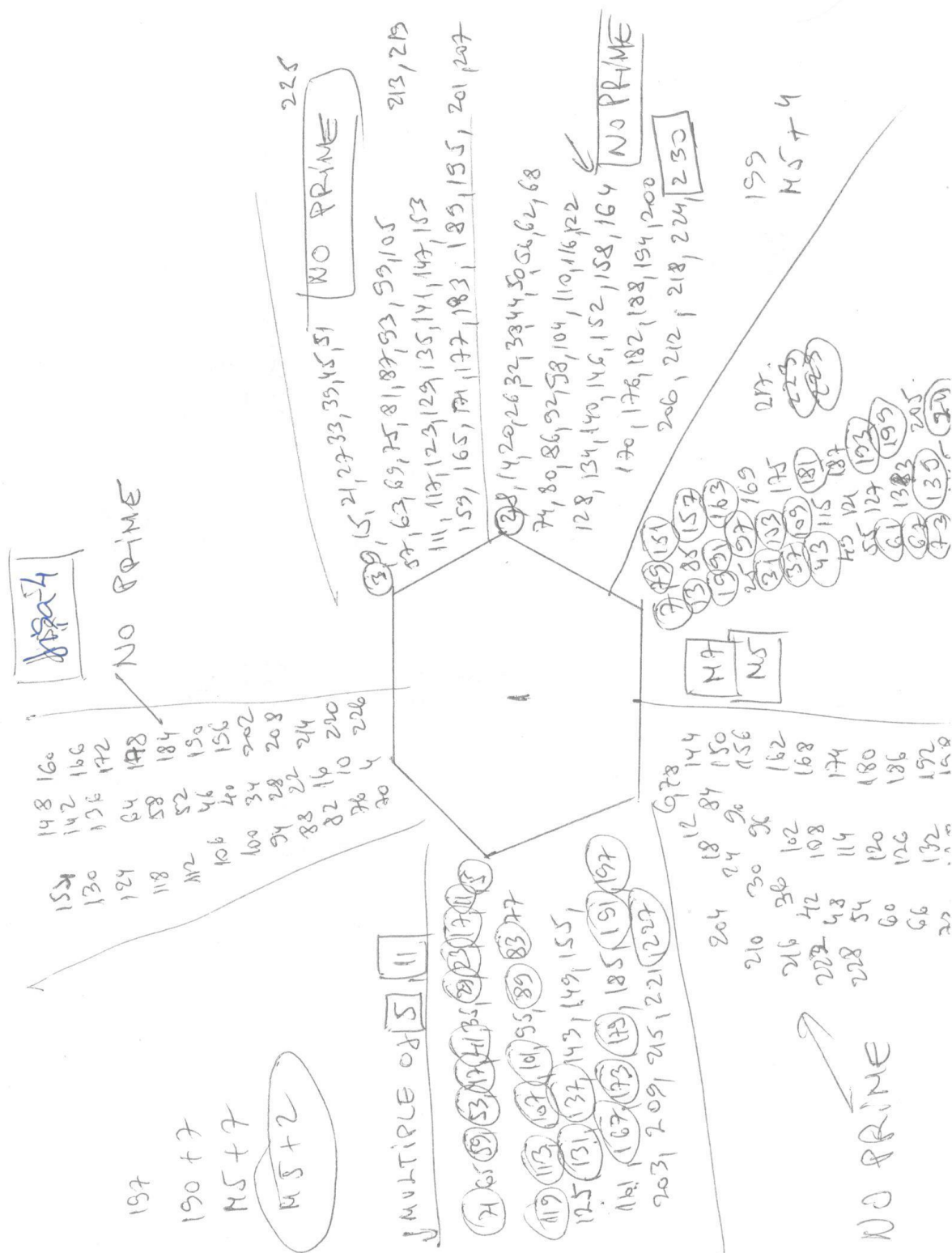
sheet 1

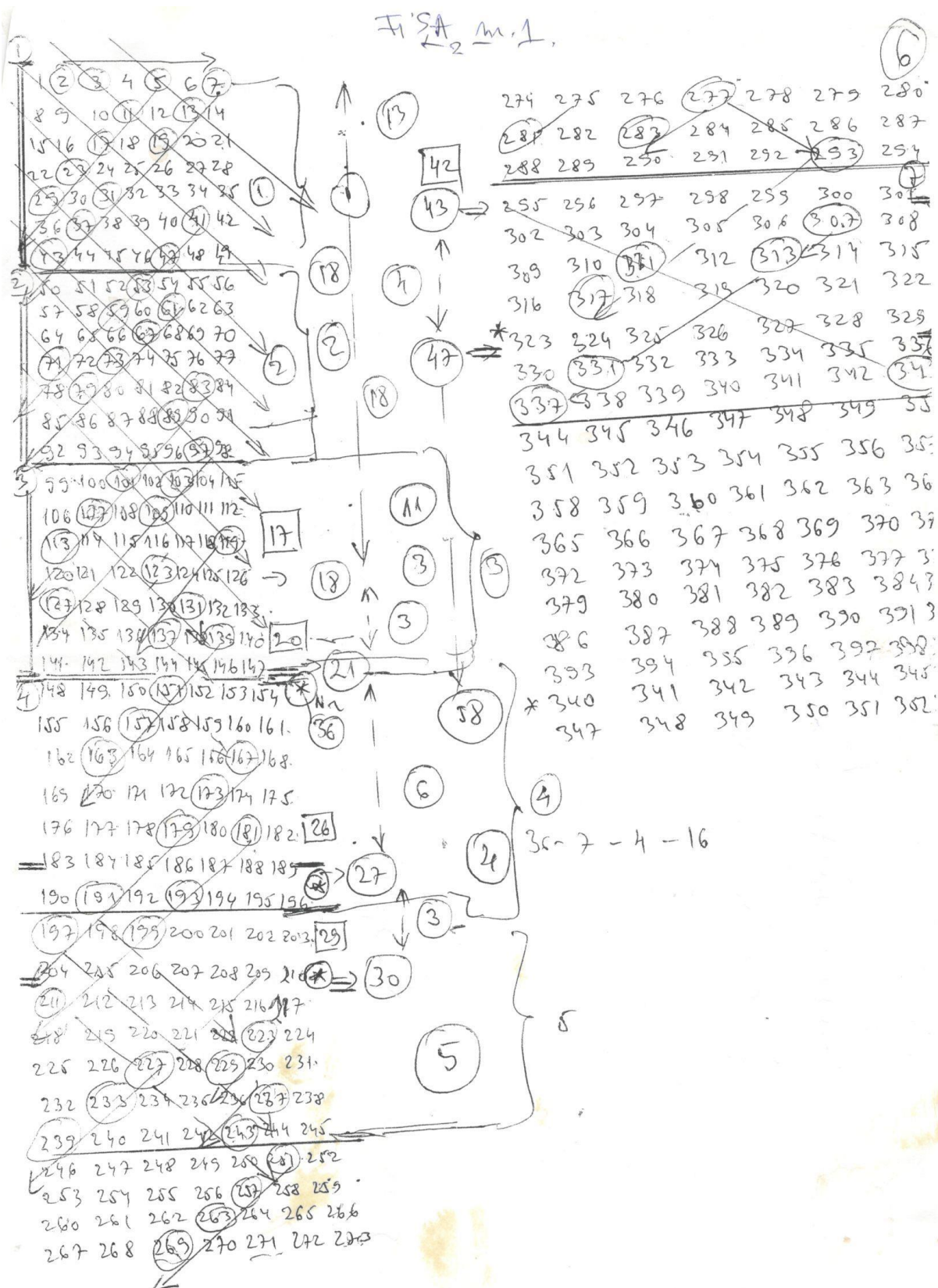

FISA 2
Sheet 2

VALORI SOCIALE PROMOVATE ÎN ACTIVITATEA EDUCAȚIONALĂ

Prof. Petri Maria, Liceul Teoretic Teiuș, Școala Gimnazială „Ioan de Hunedoara” Sântimbru

Plecând de la premisa că „nu pentru școală învățăm, ci pentru viață”, noi profesorii, trebuie să conștientizăm faptul că suntem asemenea unor constructori, care cărămidă după cărămidă, ridicăm sau mai bine zis construim, în elevii noștri, adulții de mâine, prin valorile și cunoștințele ce le insuflăm acestora.

Care sunt valorile demne de a fi insuflate? Onestitatea, curajul, ambiția, gândirea pozitivă, încrederea, energia de a crede în visele proprii, sunt doar câteva dintre ele.

Dintre acestea, la modul concret, consider că este important ca elevul să învețe să aibă încredere în forțele proprii. Acest lucru îl va ajuta să devină o persoană sigură pe sine, capabilă să-și îndeplinească visele, care nu trebuie să se teamă de un eventual eșec. Dacă învață să aibă încredere în sine, va avea puterea să încerce din nou și din nou, până când, prin munca depusă, va reuși ceea ce își propune.

Apoi gândirea pozitivă este un alt lucru absolut necesar, pentru orice elev, iar acest lucru trebuie învățat și în școală. Există doar „eu pot, știu că pot, am încredere în mine!”, iar noi dascălii ar trebui să-i completăm, când observăm că au momente de ezitare „acesta este motivul pentru care venim la școală – să învățăm, pentru că nimeni nu s-a născut învățat, dar - să ne ajute să învățăm, acesta este rolul școlii”.

În creșterea încrederii în sine, în forțele proprii, un rol important îl are empatia, căldura sufletească și motivarea elevilor de către profesori, prin încurajări, laude, ghidaj și recompense. Aici intervine mult și tactul cadrului didactic, răbdarea și blândețea acestuia, care inspiră elevul din fața sa, prin propriul model, nu prin teamă sau autoritate excesivă.

O altă valoare, pe care e bine să o înțeleagă fiecare elev, este unicitatea noastră, în parte, a fiecărui individ, faptul că nu este neapărat necesar să ne încadrăm în niște parametri standardizați. E bine să ne dezvoltăm intelectul (gândirea), să gândim original, să ne punem probleme și să încercăm să găsim soluții pentru acestea, prin investigații sau lucrări independente.

Apoi elevul pentru a fi un adult sănătos, e bine să învețe să-și gestioneze cu brio propriile emoții, pentru a se putea adapta, în viitor, la situațiile mai problematice, în care viața îl vor pune. E bine să știe că nu totul se oferă pe tavă, că pentru a obține un lucru trebuie să muncești, să fi ambițios, să dai dovadă de energie și perseverență, iar dacă se întâmplă să dai greș, nici o problemă, te ridici, încerci din nou, pentru că viața e făcută din urcușuri și coborâșuri.

Viața e o competiție, iar succesul ei depinde doar de noi și de efortul pe care-l depunem fiecare pentru a încerca să ieșim învingători.

**COPILĂRIA ÎI DOAR UNA,
AMINTIRILE DESPRE EA SUNT NENUMĂRATE...!**

Prof. inv. preșcolar Morar Cristina Adriana, G.P.N. Cionești Albac

Vârsta copilăriei fericită este una dintre cele mai frumoase etape ale vieții omului, dar de care nu își poate da seama decât atunci când devine adult și ... se uită în spate în tolba cu amintiri. Copilăria este șuvoiul de apă care izvorăște limpede și curat din adâncurile ființei și la care omenirea aleargă fără încetare, să-și potolească setea idealurilor sale de dragoste, de bunătate, de frumusețe, de perfecțiune. – **Francesco Orestano**

Motiv pentru care fiecare adult, la un moment dat si-o rememorează cu plăcere. În primul rând, copilăria este perioada inocenței și a griji pentru cei dragi, pentru natura, pentru animale, pentru micul univers în care copilul trăiește și respiră. La această vârstă, omul matur în devenite, ia

în serios orice lucru, oricât de neînsemnat; îl cercetează cu multă curiozitate și emite păreri, una mai originală decât cealaltă ... ! Această primă parte a vieții este crucială prin fundamentul pe care îl pune la temelia viitoarei individualități: maniere, comportament, cunoștințe primare, caracter, gestionarea emoțiilor, curiozitatea, etc.

Literatura română pentru și despre copii a adus, încă din secolul al XIX-lea, în atenția cititorului, lumea specială a copilăriei, cu zbuciumul și cu bucuriile sale specifice. Opera autobiografică a lui Ion Creangă, intrată în patrimoniul literaturii universale, „Amintiri din copilărie”, dar și basmele și poveștile sale (între cele mai cunoscute numărându-se „Capra cu trei iezi”, „Fata babei și fata moșneagului”, „Ivan Turbincă”, „Punguța cu doi bani” tălmăcesc cu umor și spontaneitate universul senin al copilăriei.

Un alt scriitor preocupat și de tema copilăriei, Barbu Ștefănescu Delevrancea, prelucrează în povestirile sale: „Bunicul, Bunica, Sultănică” lumea mirifică a copilului în cadrul familiei.

Un loc aparte îl ocupă în operele lui Mihail Sadoveanu copilăria, descrisă în personaje speciale ca Lizuca, din „Dumbrava minunată”, sau în povestiri ca „Măria sa Puiul Pădurii” sau „Ani de ucenicie”. O tonalitate directă, simplă, empatică față de destinele narate ne propune Ioan Alexandru Brătescu-Voinești în: „Puiul”, „Privighetoarea”, „Niculăiță Minciună”. O coloratură aparte au schițele și povestirile lui Emil Gârleanu, în volumul „Din lumea celor care nu cuvântă”.

Poeta Elena Farago a dedicat copiilor versuri emoționante, cum ar fi: „Cățelușul șchiop”, „Gândăcelul”, „Cloșca”, „Motanul pedepsit”, tocmai în ideea de a sensibiliza prin apropierea de lumea nevinovată a animalelor și a insectelor, lume mult îndrăgită de copii!

Otilia Cazimir, numită ”poeta sufletelor simple”, ascultă și redă clipele vesele sau triste trăite de copii în ”Balada unui greier mic”, în timp ce Ionel Teodoreanu a creionat, în „Ulița copilăriei” și „La Medeleni”, o adevărată frescă a copilăriei și adolescenței.

Cred că expresia "cei șapte ani de acasă nu se limitează la șapte". De fapt, sunt mai mulți și sunt doar începutul dezvoltării noastre, accesul la din ce în ce mai multe informații, oameni, situații. Copilăria e un capitol menit să fie cât mai frumos, să stârnească imaginația, creativitatea, să stimuleze învățarea și cunoașterea, să determine copilul să-și dorească să se cunoască mai bine și să-i iubească și să-i respecte pe cei din jur. El, copilul, trăiește în starea de grație de dinaintea căderii oamenilor în păcat. Este scutit de grija zilei de mâine, nu poate (și nu trebuie să înțeleagă încă cât de greu se muncește pentru ca el să își trăiască visul. Părinții se plâng uneori de nerecunoștința copiilor, uitând ca acesta este rezultatul inconștienței, iar inconștiența este darul pe care natura l-a făcut copiilor spre a nu le frânge aripile de timpuriu. Întreaga lume contribuie la îndeplinirea visurilor copiilor, pentru ca există în noi instinctul de a ne proteja urmașii, de a face ca vița să le o facem mai ușoară și lipsită de griji- în comparație cu a noastră!

Copilăria este cea mai frumoasă perioadă din viața fiecăruia, este o lume mirifică pe care probabil nu o vom putea înțelege pe deplin niciodată, este o perioadă lipsită de tristețe și plină de emoție, bucurie și culoare. Copilăria este o lume aparte; pentru noi o lume ciudată, fantastică, ireală, pentru cei care fac parte din ea dimpotrivă, una reală și plină de armonie

Nu știu cât de mult se bucură alții, dar eu zâmbesc adesea, când aievea, îmi amintesc de prima poezie la 5 ani, de primele cadouri primite de la Moș Crăciun (tata promise la serviciu, eram prin clasa a- II-a), de prima zi de școală, de zilele și serile în care ne jucam de ”V-ați ascunse” care era jocul nostru preferat cu care ne-am jucat toți; începeam jocul într-o curte și ne trezeam în altă curte atât de bine ne ascundeam, atât de mulți eram. Mergeam la colindă și nu încăpeam în casa omului doar dacă stăteam doi pe în scaun, pentru că ne adunam 15-20 de copii.... Am copilărit undeva unde mulți oameni, își doresc să meargă azi: în Ardeal, în Munții Apuseni, de acolo de unde izvorăște Arieșul! Am copilărit alături de fratele și sora mea și alături de mulți, mulți vecini, care azi s-au risipit prin toate colțurile țării, încă cu care ne întâlnim acum în calitate de părinți!

Când suntem copii avem inima deschisă spre iubire și frumos. Râdem și plângem foarte ușor, suntem capricioși și generoși, iertând și uitând repede micile supărări. Însă când ajungem la maturitate, bucuria clipei, expansivitatea și nebunia dispar, zâmbim și râdem cu rețineră, încercăm să afișăm o mină serioasă, nedorind să fim etichetați ridicoli. În plus, nu mai facem risipă de

entuziasm, neexprimându-ne liber emoțiile și ne mai având acea ardoare cu care așteptăm lucrul mult-dorit.

Copiii din ziua de astăzi nu mai știu (sau știu puțin...nu mi găsesc cuvintele...) ce înseamnă copilăria. Trăiesc într-o lume virtuală, petrecând ore în șir în fața calculatorului sau al telefonului pe care pot să îl ia cu ei pretutindeni, jucând jocuri impregnate de violență sau rutină, la televizor, ascultând o muzică zgomotoasă care nu mai reușește să atingă sufletul, ci mai degrabă să deranjeze vecinii... Pe vremea mea, copilăria însemna un mod de a trăi sănătos, de a munci după puterile noastre (eram în familie 7 persoane în trei generații: bunici-părinți și copii) în spațiul nepoluat din mijlocul naturii; cu o carte în mână, cu ceva de mâncare, cu o haină de ploaie (nici măcar o umbrelă, că bunica mea zicea că umbrela e de mers la biserică!!!!) stăteam și îngrijeam de vaci (și tare îmi plăcea, că de eram acasă aveam de făcut nenumărate lucruri: măturat, pus haine la uscat, ajutat la curățat și tocat legume pentru ciorbă...). Când intram în vacanță îmi făceam colecție de cărți împrumutate de la bibliotecă, pentru o anumită perioadă; aveam evidența fiecărei cărți citite - la cererea profesoarei de limba română!! Nu degeaba la terminarea clasei a opta din 21 de elevi 18 au intrat la liceu- din care 4 la liceul pedagogic.

E ceva ce acum la vârsta maturității, după 20 de ani de cadru didactic, mă miră și în același timp mă indignă: copiii sunt niște îngeri în miniatură, se spune; însă se pare că cu atât cu cât cresc și petrec mai puțin timp în familie și mai mult timp în societate (ca elevi de școală gimnazială, apoi liceală, universitară, serviciu) își pierd din curăție, din puritate devin de nerecunoscut (și parcă tot mai mulți)...!!! E păcat, e dureros.....

Copilăria este, în concluzie, un loc și un timp al fericirii, insula de nemurire luminată de soarele primei vârste. Este un spațiu al fericirii și al veseliei continue, în care realitatea este înlocuită cu un spațiu imaginar și ideal. Este un timp mitic și fericit, în care visul devine realitate, iar realitatea devine basm.

BIBLIOGRAFIE

Birch, A., Psihologia dezvoltării, Editura Tehnică, București (2000),
<https://edict.ro/copilaria-un-basm-fara-sfarsit/>

ÎNVĂȚĂMÂNTUL ONLINE - O PROVOCARE ÎNTRE PLUSURI ȘI MINUSURI

Prof. Mihălțan Maria, Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

În ianuarie 2018, la nivelul Uniunii Europene a fost elaborat și difuzat Planul de acțiune pentru educație digitală care, în principal, consideră că educația și formarea profesională sunt cele mai bune investiții în viitorul Europei, cu rol important în crearea unei identități europene, pornind de la culturile și valorile comune. *Planul de acțiune pentru educația digitală* se bazează pe cele două comunicări adoptate în mai 2017, și anume *O nouă agendă a UE pentru învățământul superior și Dezvoltarea școlilor și calitatea excelentă a predării pentru un început bun în viață*.

Prevederile planului de acțiune, în concordanță cu cele ale Strategiei Europa 2020, reprezintă sprijin în implementarea mai multor strategii naționale ale României, cum sunt: *Strategia de Dezvoltare a României în următorii 20 de ani*, *Strategia Națională a României Orizonturi 2020-2030*. Transformarea digitală a educației este accelerată de progresul rapid al noilor tehnologii, cum ar fi inteligența artificială, robotica, tehnologiile de tip *cloud computing* și *blockchain*. Așadar, acum este extrem de important ca fiecare cadru didactic să investească în competențele sale digitale pe tot parcursul vieții. Criza sanitară din acest an a reconfigurat sistemul de învățământ, care a fost nevoit să se adapteze din mers la învățământul online, cu plusurile dar și minusurile aferente.

Avantaje ale sistemului de învățământ online: nu se mai consumă timp și bani pentru drumul spre școală, copiii nu mai fac efort fizic îndelungat și riscant (mai ales în cazul unor copii din mediul

rural, din comunități mici, unde se merge la mare distanță la școală, adesea pe jos, în condiții vitrege), elevii nu se mai fac naveta nici măcar în interiorul localităților, ceea ce conduce spre un trafic mai redus în orașele aglomerate, se evită condițiile din secole revolute, din păcate existente încă în unele școli (wc afară, săli de clasă neîncălzite). În plus, se evită bullyingul, o problemă tot mai prezentă în școli și licee. În online copiii se obișnuiesc mai bine cu tehnologia, descoperă programe utile, totul este mai interactiv (anterior, copiii de vârste mai mici erau obișnuiți mai degrabă cu jocurile pe smartphone și pe tabletă, mai puțin cu programele, browsingul și chiar utilizarea laptopului sau a computerului desktop).

Profesorii pun mai puțin accent pe teorie și mai mult pe practică; dacă se folosesc resurse adecvate, totul se poate face mai simplu, se poate lucra, de exemplu, în programe care permit chiar evaluarea instant; – copiii sunt mai odihniți, pot avea acces la resursele educaționale după un program mai flexibil; – se evită aglomerația din școli, învățarea în schimburi – o problemă în unele școli urbane în special; teoretic, copiii din mediul rural ar putea avea acces la instruire cu cadre didactice mai valoroase, care altfel nu erau dispuși să facă naveta; de asemenea, au acces în general la resurse mai complexe în mediul online. Dacă se realizează programe și alte resurse digitale interactive, avizate de sistemul educațional, acestea pot valoriza modul de predare. Un alt aspect pozitiv, părinții au acces complet la modul în care acționează copilul, la modul de predare și la teme, pot fi la curent cu adevărat cu situația școlară a copilului (această situație ar fi posibilă pentru toți dacă s-ar utiliza sisteme de catalog online de către toate școlile, elevii nu mai pot lipsi de la ore dacă sunt supravegheați acasă de un adult, însă dacă acest lucru nu se întâmplă, pot lipsi dând vina tocmai pe tehnologie – lipsa de conexiune, probleme tehnice. Dar, în online copiii nu mai pot inventa scuze de tip „mi-au uitat caietul cu tema acasă”, căci lucrând de acasă au toate caietele, cărțile și materialele auxiliare la îndemână. În general, se pot utiliza simplu variantele de manuale digitale, nu mai este nevoie de manualele în format fizic

Dezavantaje evidente ale învățământului online în România – lipsa accesului la tehnologie pune mari probleme (deficit de dispozitive, dar și conexiuni suficient de bune, mai ales în contextul aglomerării rețelelor); este în plan ca Ministerul Educației să cumpere tablete pentru circa 250.000 de copii din medii sociale defavorizate, iar mediul privat (inclusiv ONG) ar putea acționa de asemenea în acest sens, acolo unde este nevoie; dispozitivele de acest gen sunt însă destul de sensibile mai ales la utilizarea de către copii, iar service-ul / înlocuirea va fi o problemă care va afecta procesul cursiv de educație în mediile defavorizate (să nu uităm că există și gospodării fără curent electric în mediul rural). Tot la minus, lipsa posibilității notării adecvate, lipsa posibilității testării eficiente – acasă există acces la toate resursele, online și offline, pentru copiat.

În plus, mulți profesori au abilități limitate în utilizarea platformelor online de tip Zoom, sau Google Classroom, iar formarea acestora se face de obicei pe cont propriu, un proces lent și care depinde de fiecare. Tot la minusuri, putem vorbi de lipsa spațiilor potrivite pentru învățat online în unele locuințe mici, mai ales unde sunt mai mulți copii în familie și în special în mediul rural, în familii foarte sărace; – lipsa concentrării la lecții online, în condițiile în care copiii nu sunt supravegheați permanent de profesor, iar la lecțiile live pot opri camera sau / și microfonul de pe dispozitivul pe care îl folosesc. Există, indubitabil, mai multă presiune pe elev, care trebuie să depună de fapt mai mult efort decât era obișnuit la școală, unde primea totul pasiv; acum copilul este obligat adesea să studieze și să descopere singur, ceea ce pentru mulți elevi este extrem de dificil. Nu putem ignora presiunea pe părinți în special în cazul claselor 1-8, care trebuie să-și ajute copiii și la partea de tehnologie. De asemenea putem remarca faptul că se interacționează mai greu în binomul copil - profesor, mai ales dacă elevul are dificultăți în a înțelege ceva.

Un mare minus este legat de faptul ca elevii interacționează mai puțin între ei, distanțarea socială afectează relațiile lor sociale și aptitudinile de socializare; copiii comunică mai greu și sunt și mai dependenți de tehnologie și de mediul online, o problemă majoră a vremurilor actuale, pe care învățământul online o poate augmenta.

JOCUL DIDACTIC LA CLASA PREGĂTITOARE

Prof. învă. primar Crișan Maria, Liceul Tehnologic Jidvei

Jocul este esențial pentru dezvoltarea unei tinere ființe umane, întocmai ca aerul, hrana și afecțiunea. Adesea, adulții caută să dăruiască celor mici cadouri care de care mai scumpe, mai strălucitoare, mai variate. Dar, asta nu garantează că cel mic se va juca cu mai multă plăcere, că se va distra și va învăța ceva din manipularea jucăriei. În cadrul instituțiilor de învățământ, jocul capătă, în primul rând, valențe educative. Aici intervine priceperea și profesionalismul dascălului în a alege jucării și jocuri prin care să-și atingă scopurile educaționale, dar să își și motiveze elevii să se implice, să fie activi și să le facă plăcere să se joace.

Pentru a stimula creativitatea copiilor este întotdeauna de preferat să-i oferim elevului plastilină, lut, bucățele de materiale, lipici, acuarele, creioane colorate, piese ce se îmbină pentru a construi, a crea ceva inedit decât să-i oferi o jucărie viu colorată, dar cu care nu și-ar putea dezvolta creativitatea, nu și-ar putea stârni imaginația. Emoțiile copilului în fața primelor sale experiențe de fizică sau chimie ne vor dovedi că am făcut alegerea corectă.

La școală, în cadrul formal, jocul capătă valențe educaționale multiple. Forțele creative, învățarea, socializarea se formează și se dezvoltă excelent în climatul ludic creat de profesor și de aici desprindem importanța temei alese, scopul principal urmărit.

La vârsta școlarității mici copilului îi place „să se travestească”, să-și asume roluri inedite: de-a mama și tata, de-a vânzătorul și cumpărătorul, de-a profesorul și elevul, de-a personaje fantastice din basme și multe altele. Este aceasta o oportunitate folosită de învățător pentru a-l ghida pe copil să-și dezvolte limbajul, să-și îmbogățească vocabularul, să-și imagineze/creeze situații de viață reale sau situații imaginare pe care să le interpreteze și să le gestioneze original. Elevii vor fi astfel, prin *jocul de rol*, ghidați să-și descopere identitatea, să-și expună emoțiile, interesele, opiniile. Astfel, prin joc, copilul are posibilitatea de a-și spori cunoașterea de sine, de a-și consolida relația dintre el și colectivul clasei.

Jocurile libere de grup, chiar dacă se numesc libere, sunt discret „manipulate” de către cadrul didactic, astfel încât rezultatul să fie unul încărcat de valențe educative. Prin materialele pe care le punem copiilor la dispoziție, prin jocurile și jucăriile pe care le înaintăm discret în centrele de activități, noi nu facem altceva decât să dăm un sens previzibil jocului și, deci, să anticipăm și rezultatele.

Faptul că elevii se grupează în funcție de interese și preferințe pe aceste centre de joc este un prim pas spre a le oferi condiții propice de socializare și armonizare a intereselor, de a le ghida curiozitatea și activitatea spre un anumit domeniu. Astfel, dacă elevii aleg colțul mini bibliotecii, vom descoperi interese comune, vom încuraja lectura după imagini, inițial, vom stimula comunicarea orală și vom clădi relații interumane solide. O caracteristică comună a tuturor jocurilor așa-zis libere este aceea că elevii noștri au o capacitate uimitoare de invenție și creativitate atunci când sunt lăsați singuri, se simt bine și sunt fericiți împreună, reușesc să se înțeleagă foarte bine fără intervenția adultului.

În cadrul lecțiilor, acest tip de joc poate lua forma „*Traistei cu povești*”. Elevii pot lucra individual sau, mai atractiv, în perechi sau în echipe. Sarcinile sunt similare: extragerea unui jeton din traistă, jeton care poate conține un personaj de poveste sau o scenă din basm pe care vor trebui să o recunoască, să o descrie sau chiar să creeze o poveste originală pornind de la acel material. Valențele educative sunt multe și foarte eficiente: comunicarea cu membrii echipei, respectarea unor reguli de grup, consolidarea relațiilor interumane, înțelegerea, dezvoltarea limbajului, depistarea și corectarea unor deficiențe de limbaj, schimburi de cunoștințe, trăirea unor stări afective bogate, dezvoltarea controlului de sine și a curajului, a inițiativei și a respectului de sine și de cei din jur. Copiii nu conștientizează efortul intelectual în astfel de activități atractive pentru ei, iar activitățile le satisfac necesități interioare: curiozitate, relaxare și nevoia de mișcare, de comunicare, de acceptare într-un grup.

Jocurile de masă sunt o categorie frecvent folosită la clasa pregătitoare. Atent alese, aceste jocuri creează situații reale de învățare fără efort conștient din partea copilului. Astfel, puzzle-ul dezvoltă logica, creează abilități nu doar fizice ci și intelectuale. Dacă imaginea este una cu conținut pedagogic, ca de exemplu rezultatul rezolvării unei probleme, atunci importanța sa este sporită.

Șahul, sportul minții, poate fi început de la această vârstă. Alfabetarul magnetic, jocuri de formare de cuvinte și propoziții, jocuri lacunare, și multe alte variante ale jocurilor de masă vor fi un contribuitor excelent la îmbogățirea cunoștințelor, la învățarea scris-cititului, la dobândirea de priceperi, deprinderi, abilități intelectuale, la disciplinarea copilului eminent hiperactiv la această vârstă.

Jocurile de mișcare însoțite de memorizări și/sau cântece răspund nevoii fiziologice de mișcare la școlarul mic. Ținând seamă de această caracteristică, în atenția profesorului trebuie să stea găsirea momentelor propice pentru întreruperea activității, atunci când constată că atenția nu mai poate fi captată, și introducerea unui astfel de joc de mișcare și de recăpătare a interesului și calmului. Dacă jocul este însoțit de muzică și mișcare, acesta va produce multă plăcere copilului și-i va consuma surplusul de energie, oferindu-i relaxare. „Jocul degetelor”, „Când am fost la pădure”, „Albinața printre flori”, „Împăratul mut”, „Ursul doarme” sunt doar câteva exemple de jocuri de mișcare însoțite sau nu de cântec.

Un alt tip de *joc didactic, senzorial* de data aceasta, pe care l-am folosit frecvent la elevii mici, are rolul de a le stimula anumiți analizatori și a-i disciplina însușindu-și conștient anumite reguli comportamentale obligatorii la școală. Este și cazul jocului „Unde cântă ursulețul?”. Un elev ascunde ursulețul cântător, iar altul care nu a văzut unde a fost ascuns, îl va căuta folosindu-se doar de auz. Desigur, condițiile de liniște, de tănuire din partea colegilor, de încadrare în timpul limită de un minut cât cântă ursulețul trebuie respectate de către toți.

În concluzie, jocul este principala formă de activitate în clasa pregătitoare. Pentru ca un copil să fie sănătos fizic, mintal și psihic este imperios necesar să se joace. Îndrumarea adultului trebuie să fie discretă, fără să tulbure spontaneitatea copilului, dar cu scopul de a-i canaliza învățarea într-o anume direcție și de a-i garanta securitatea. Tot bagajul de cunoștințe, priceperi și deprinderi pe care și-l va însuși prin joc este foarte valoros putând fi folosit cu succes în predare-învățare, ducând în timp la formarea competențelor cheie.

Bibliografie:

Neagu, Maria-Ramona, *Jocul didactic - cale de acces spre sufletul copilului*, Editura Vladimed, 2011

ROLUL LECTURII ÎN DESFĂȘURAREA PROCESULUI INSTRUCTIV – EDUCATIV LA CICLUL PRIMAR (MODALITATI DE STIMULARE A LECTURII)

Prof. inv. primar Lupea Rodica, Școala Gimnazială „Vasile Goldiș” Alba Iulia

*„... cartea e o făgăduință, o bucurie, o calatorie prin suflete, gânduri si frumuseți.”
Tudor Arghezi*

Nu aș putea spune cu exactitate când am citit prima mea carte, dar îmi amintesc și acum de fascinația cu care priveam cărțile din bibliotecă, copertile lor colorate și sugestive și, chiar dacă, atunci când le deschideam, vedeam doar semne fără sens, cât de nerăbdătoare eram să aflu comorile din interior. Îmi aduc aminte cu drag de poveștile mamei pe care le ascultam cu sufletul la gură, captivată de tărâmurile în care mă purtau și personajele lor uimitoare. Mai târziu, când am învățat să

citesc, am fost curioasă să văd dacă ele erau așa cum mi le spunea mama și dacă, poate, mai existau și altele pe care ea uitase să mi le spună.

Privind în urmă, gustul pentru lectură se dobândește din frageda copilărie, cu îndrumarea părinților și mai târziu a dascălilor, pornind de la cele mai simple întâmplări, basme și, pe măsură ce creștem, ajungând la intrigi mai complicate, personaje formate, însă din ce în ce mai captivante și mai pline de sens. Și așa, încetul cu încetul, învățăm despre lumea care ne înconjoară, despre viață, despre oameni și noi înșine, căci „*nu exista cunoaștere înăscută, pentru motivul că nu există copac care să iasă din pământ cu frunze și fructe.*” (Voltaire)

Lectura ne dezvoltă imaginația și creativitatea, trezește în noi sentimente diverse și profunde, ne arată experiențe variate, personaje cu care uneori ne identificăm și de care ne legăm sufletește, dar care ne fac să înțelegem cine suntem, de unde ne tragem. Mai mult decât atât, prin lectură, învățăm să gândim, dobândim curajul de a hotărî ce și cum vrem să fim, să evoluăm. „*Omul nu poate descoperi noi oceane, câtă vreme nu are curajul de a pierde din vedere țărnul.*” (Andre Gide). Însă toate acestea se întâmplă gradual, pe măsură ce mintea noastră fragedă se dezvoltă. Dacă la început suntem capabili doar să memorăm sau să reproducem conținutul, mai târziu, dascălii noștri ne învață cum să îl înțelegem, cum să-l interpretăm și cum să extragem din el adevăratele învățăminte, cum să ne formăm convingeri și concepții.

Datoria îndrumătorilor școlii este de a dezvolta gândirea, de a ghida și canaliza eforturile, de a trezi curiozitatea, astfel încât elevii să experimenteze și singuri lumea cărților și să fie capabili să selecteze propriile zone de interes.

Dascălul este cel care lărgeste orizontul cultural, cel care poate dezvolta sau spori atracția spre lumea cărților, cel care îi învață pe elevi să gândească singuri, așa cum spune și John Amos Comenius: „*A instrui pe tineri cum se cuvine nu constă în a le vâri în cap mulțime de cuvinte, fraze, expresiuni și opinii din diferiți autori, ci a le deschide calea cum să priceapă lucrurile.*”

Tendențele generației secolului XXI ne oferă și mai multe posibilități de a ne lărgi orizontul cultural. Prin intermediul audiobook-urilor, tinerii din zilele de azi pot asculta cărțile copilăriei noastre, oriunde, oricând, fără constrângeri de spațiu și timp. Filmele pe care le putem urmări la televizor sau cinema sunt, de cele mai multe ori, ecranizări ale romanelor clasice sau contemporane, ce pot trezi interesul și curiozitatea spre opera originală, mult mai completă și complexă, ilustrată doar parțial în aproximativ două ore de peliculă. Astfel, datoria noastră, ca dascăli, rămâne, astăzi, de a învăța la rândul nostru cum să facem uz de progresul tehnologic și cum să-l folosim în beneficiul unei educații cuprinzătoare.

O lecție valoroasă primită de la profesorii mei este că și cartea are vârstele ei. Pentru fiecare vârstă există cartea potrivită; sunt cărți al căror farmec elevii îl trăiesc doar la anumite vârste, sunt cărți a căror valoare crește cu timpul, pe măsură ce înaintează în vârstă, ca un vin ce devine mai bun cu fiecare an ce trece.

Dascălul are astfel dificila misiune de a-l întoarce pe cititor/elev la carte folosind diverse metode, cât mai active, mai antrenante și mai atractive.

Ca să-și îndeplinească rolul său formator, lectura cere muncă organizată de îndrumare și evaluare. Folosind caracterul divers al lecturii, dascălul trebuie să dezvolte gusturile și înclinațiile, să-i atenționeze pe elevi asupra operelor cu importanță deosebită și să coreleze lectura cu celelalte obiecte de învățământ și cu evenimentele curente.

Voi reda în continuare câteva *metode și tehnici de lucru* folosite la ora de literatură pentru copii, la clasa a IV-a, care au contribuit la formarea priceperilor și deprinderilor de a înțelege cărțile citite și la stimularea interesului pentru lectură.

Am folosit *povestirea* alegând basme, povești, povestiri în care personajele sunt înfățișate viu iar succesiunea acțiunilor este clară. Captivați și stimulați de o astfel de povestire, copiii manifestă dorința de a reciti ceea ce li s-a povestit în clasă dar și alte lecturi recomandate.

Am utilizat *citirea expresivă*, citind povești scurte care se terminau într-o oră. Întreruperea într-un moment interesant al desfășurării acțiunii îi determină pe elevi să continue în mod independent citirea lecturii.

Am recomandat întregii clase să citească 1 – 2 lecturi până la o anumită dată și să știe să le povestească. (am folosit termenul de o săptămână). Prin acest procedeu fiecare elev se străduia să prezinte cât mai frumos lectura citită. După povestire se angajează discuții colective care educă deprinderea citirii atente, exprimării frumoase, corecte. Îi stimulează și pe alții să redea povești sau episoade analoage și să solicite să li se recomande și lor cărțile din care au citit colegii.

Aceste activități au creat în cadrul clasei un spirit de întrecere: care să citească mai multe cărți, care să povestească mai frumos și să prezinte în fața colegilor povestiri mai frumoase, mai interesante.

Le-am cerut lunar să prezinte caietele în care să aibă notații referitoare la lecturile citite, conform unui tabel care le-a fost dat ca model și care a avut următoarea rubricatură:

- conținutul pe scurt al povestirii,
- personaje,
- ce mi-a plăcut mai mult,
- ce învățatură desprindem,
- ce cuvinte noi am reținut.

Aceste însemnări au devenit o preocupare permanentă după fiecare carte citită.

Tot în stimularea interesului pentru lectură am realizat un panou intitulat „Prietenii cărții”, pe care au fost scrise cărțile recomandate pentru a fi citite într-un semestru. Pe acest panou am fixat și plicuri în care elevii au fost obișnuiți să introducă bilețele în care să arate ce le-a plăcut din cărțile citite. În acest fel am putut cunoaște preocupările elevilor, iar lectura a putut fi orientată spre ceea ce îi fascinează.

Am popularizat întotdeauna cărțile nou apărute, elevii manifestând interesul de a le avea și de a le aduce la școală, îmbogățindu-și astfel biblioteca personală.

Am desfășurat sistematic activități de lectură care i-au familiarizat pe elevi cu opera unor scriitori. Am organizat o *șezătoare tematică* de cunoaștere a operei lui Ion Creangă. În cadrul acestei activități s-a prezentat pe scurt biografia și opera marelui povestitor.

Am organizat o expoziție cu desene reprezentând scene din povești, cărți, portrete ale unor scriitori.

Jocurile literare în diferite variante m-au ajutat mult la stimularea interesului pentru lectură. De exemplu:

- jocul „Recunoaște autorul” (se citește un fragment și se cere elevilor să recunoască autorul și din ce operă literară face parte fragmentul respectiv);
- jocul „Unde ai întâlnit?” (se prezintă ilustrații, cerându-li-se elevilor să răspundă în ce carte le-au întâlnit și ce conținut le corespunde)
- jocul „Continuă poezia” (se citesc câteva versuri dintr-o poezie iar elevii să continue din memorie).

Am organizat jocul „Cartonașele amestecate”, dintre care unele cuprindeau numele autorului, iar altele titlul unei cărți. S-a cerut participanților să-și găsească cât mai repede perechea.

Completarea fragmentelor lacunare i-a îndemnat pe elevi să rețină citate semnificative din lecturi.

Completarea rebusurilor a trezit interesul pentru citire și cunoașterea a cât mai multor opere literare, precum și a scriitorilor.

Am căutat ca învățăturile din proverbe și zicători să constituie un imbold pentru activitatea din orele de limba și literatura română. La fiecare oră am găsit momentul potrivit pentru a enunța proverbe sau zicători care să-și aducă contribuția la motivația necesității lecturii („Ai carte, ai parte”, Cine știe carte are patru ochi”, „Învățătura-i la om comoară și munca, cheia ei”, etc.).

Introducerea elementului de *concurs* le stimulează dorința de a câștiga întrecerea, îndemnându-i-i să citească cât mai mult. Concursul „Cine știe mai multe” le cere să numească cât mai repede opere scrise de un scriitor, dar citite de ei. Câștigă cel care enumeră și cunoaște mai multe opere. Lecțiile de sinteză sub formă de concurs („Recunoaște personajul”, „Cine știe câștigă”), concentrând în conținutul lor literatura citită anterior, a dus la înțelegerea în ansamblu a operelor mai multor scriitori.

Realizarea sarcinilor lecturii depinde și de devotamentul, priceperea și măiestria învățătorului, de metodele, procedeele și formele de activitate folosite, ținând seama....., „Că nu este alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decât cetitul cărților”. (Miron Costin).

În final, aș putea spune că lectura trebuie să realizeze și ea un deziderat formulat din vechime: „Să nu îi educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să îi învățăm să se adapteze”. (Maria Montessori)

Bibliografie :

- **BOUCHOT, Henri.** *Le livre. L'illustration - la reliure. Étude historique sommaire.* Paris : Edition Maison Quantin, [1886]. 320 p. : fig., il. II 5.617
- **GAGEA, Adriana ; POPESCU, Virgil.** *Contribuții la Istoria Culturii Românești. Cartea și biblioteca: Bibliografie Dan Simionescu.* București : s.n., 1990. 48 p. III 29.779
- **SELEJAN, Ana.** *Carte rară și prețioasă : Catalog.* Vol 2 : Sec. XVIII. Sibiu : Biblioteca „Astra”, 1992. 242 p. II 65.339(2)

ȘCOALA DE ACASĂ PRIN ÎNVĂȚAREA ON-LINE

Înv. Manole Luminița, Școala Gimnazială „Ovidiu Hulea” Aiud

Trăim într-o lume în continuă schimbare în care oamenii sunt din ce în ce mai ocupați, internetul, implicarea rețelelor sociale în viața noastră au redefinit felul în care ne comportăm, vorbim, ne informăm și învățăm zi de zi. Contextul actual, în care școlile au fost închise ne-a luat prin surprindere, iar dascălii și elevii au fost nevoiți ca de la învățarea realizată în sala de clasă să treacă la *școala de acasă* realizată prin *învățarea on-line*, într-o clasă virtuală.

Predarea – învățarea on-line se referă la desfășurarea procesului de învățare prin intermediul unui calculator conectat la o rețea, cu un conținut educațional fie sub forma unei lecții tradiționale fie sub forma unei sesiuni de lucru colaborativă, realizată cu ajutorul tehnologiilor de comunicație.

În Școala de acasă, cursurile online încurajează elevii să aibă mai multă autonomie în învățare, folosindu-și la maxim creativitatea. Învățarea on-line poate susține ritmul învățării și poate crește încrederea elevilor în capacitățile și resursele proprii pentru a fi autodidacți – capacitate care-i va ajuta pe tot parcursul vieții deoarece învățare continuă și în perioada adultă.

Pentru mine, ca dascăl, școala on-line reprezintă o experiență inedită, iar pentru elevii mei, copii nativi digital, o invitație de nerefuzat.

Clasa virtuală mi-a permis, ca dascăl, să imit o clasă tradițională în care să gestionez și să controlez în întregime o lecție, compunând, coordonând și monitorizând mediul educațional prin integrarea diverselor tipuri de instrumente sincrone precum chat-ul, conferința audio și video sau partajarea de aplicații. Permanent am căutat ca activitatea on-line să se axeze pe proiectarea de medii de învățare flexibile, incluzive și centrate pe elev, pentru a permite accesul la materiale, activități și sarcini de lucru pentru toți elevii.

Într-o clasă virtuală, pe cea mai mare parte a ecranului pot fi văzuți elevii prezenți la oră. În partea dreaptă a ecranului, există o fereastră a participantului care arată numele tuturor celor care participă la sesiune, un set de instrumente de folosit pentru interacțiune, instrumente comparabile cu cele ale unei clase tradiționale, precum ridicatul mâinii sau a două degete. Tot aici se află fereastra de chat, de mesagerie instant, controlul audio al microfonului și difuzorului, precum și funcția de partajare a ecranului. Prin partajarea ecranului ca dascăl am putut prezenta elevilor fișiere video, pentru a furniza conținutul educațional într-un mod atractiv, elevii și-au putut prezenta temele,

lucrările, proiectele realizate sau am putut pune la dispoziția elevilor tabla interactivă pe care se poate scrie și desena cu ajutorul instrumentelor de text și desen.

Chat-ul mi-a permis să schimb informații în timp real cu un elev, un grup de elevi sau cu toți elevii mei. Totodată le-a permis elevilor să pună întrebări, să dea răspunsuri și să primească răspunsuri pe parcursul unei prezentări, întâlniri sau conferințe video.

Conferințele audio și video au permis elevilor să participe la ore în timp real, să-și vadă învățătorul dar și să interacționeze cu colegii și cu toți dascălii de la clasă.

La clasele mici, predarea on-line nu se poate face decât cu un suport gata pregătit, pe care elevii să-l poată interacționa. Pentru a-i face pe elevi să înțeleagă, am pregătit pentru fiecare lecție filmulețe în care se explicau celor mici diverse reguli de scriere, de calcul, diverși algoritmi, diverse cunoștințe referitoare la trecutul istoric, la faptele de vitejie ale strămoșilor, cunoștințe referitoare la Terra, la elementele geografice ale României, la schimbările caracteristicilor corpurilor și materialelor, la energie, curent electric, lumină și nu în ultimul rând exemple de norme morale prosociale. Am folosit în predare manualele digitale, culegerile utilizate în sala de clasă, diverse filme video, dar și jocurile video prin care elevii și-au consolidat și evaluat diferite cunoștințe, și-au format diverse deprinderi și competențe. În plus, prin conferințele audio și video am putut realiza și activități non-formale. Am călătorit virtual și am văzut Muzeul de Istorie Naturală Grigore Antipa, am participat la atelierele de educație financiară interactivă desfășurate în îndrăgitul camion Flip – Școala de bani pe roți. În timpul activităților de educație financiară cei mici au tatonat categoriile de cheltuieli și bugetul personal, au discutat despre valoarea banilor și a obiectelor înțelegând că aproape toate procesele economice sunt conectate global.

Elevii au primit teme, dar puține, pe care le-au trimis prin e-mail - cel mai popular și mai simplu mecanism pentru comunicarea directă de tip unu - la - unu între elev și profesor. Email-ul ne-a permis să ne conectăm cu ușurință pentru a comunica și a face schimb de fișiere teme trimise elevilor – teme trimise de elevi spre corectare la dascăl, teme corectate trimise de dascăl spre elev. Temele au putut fi primite de elev și trimise spre corectare și pe platforma online a instituției sau pe WhatsApp.

Prin platforma on-line a instituției, elevii au putut descărca cărți din lista lecturilor suplimentare, au putut să-și vadă calificativele obținute în învățarea online. Ca și elevii, prin intermediul acestei platforme, părinții au fost la curent cu prezența copiilor la cursurile online, cu rezultatele acestora la învățătură, dar și cu comportamentul acestora sau cu activitățile extra-curriculare la care au participat.

În on-line, o mare provocare a fost evaluarea. Pentru ca evaluarea să fie completă, continuă și corectă am utilizat atât metodele tradiționale, cât și pe cele complementare prin referate, proiectele și portofolii. Am folosit în evaluare probele orale prin comunicarea video-audio pe Zoom, elevul având posibilitatea de a expune răspunsul la o întrebare, problemă sau o lecție învățată. Pentru evaluarea scrisă am folosit testele și chestionarele prin care elevul a fost evaluat instantaneu, primind un punctaj pe loc. În conceperea acestora am avut în vedere corelarea conținutului cu obiectivele învățării: cunoaștere, înțelegere, aplicare, sinteză, evaluare, aptitudini și deprinderi. Instrumentele de evaluare on-line mi-au pus la dispoziție la gamă largă de posibilități de evaluare, uneori tehnica fiind mult mai pregătită decât suntem noi dispuși să explorăm.

Școala de acasă, prin predarea-învățarea on-line, a fost o noutate a acestei realități, o experiență inedită care ne-a permis să continuăm procesul de învățare, dar lipsa apropierei fizice, nu ne-a permis să facem schimbul de energie, să avem interacțiunea față în față atât de necesară copiilor de vârstă școlară mică.

PREDAREA-ÎNVĂȚAREA ÎN GRĂDINIȚĂ CA AVENTURĂ A CUNOAȘTERII

Prof. Vârtei Aurora, Prof. Apalaghiei Cristina Gabriela,
GPP „Dumbrava Minunată” Alba Iulia

Astăzi, când învățământul românesc trebuie să răspundă exigențelor unei societăți în continuă transformare, la nivelul segmentului preșcolar se conturează dezvoltarea unei noi abordări educaționale. Este vorba de o abordare care determină organizarea și trăirea unor experiențe de învățare ținând seama de cerințele viitorului și de necesitatea producerii unor schimbări dorite în comportamentul copilului de astăzi.

Modernizarea procesului de învățământ din grădiniță implică mai multe componente: asigurarea unui mediu educațional stimulativ, asigurarea un proces de predare -învățare-evaluare eficient, o metodologie didactică activă și activități extracurriculare atractive, care să completeze dezvoltarea personală a copiilor preșcolari.

Predarea- învățarea și evaluarea sunt activitățile prin care se realizează procesul de învățământ la orice nivel, iar aceste componente trebuie să se afle într-o relație de interdependență.

Didactica tradițională separa actul predării și învățării de actul evaluării, pe când didactica modernă integrează evaluarea în procesul de învățământ/ evaluarea formativă. Prima pune accentul pe predare, a doua trece pe primul loc învățarea elevului, în raport cu predarea cadrului didactic. În didactica tradițională predarea însemna transmiterea de informații, iar în accepțiunea modernă predarea include nu numai transmiterea de cunoștințe ci și întregul sistem de acțiuni și operații desfășurate de cadrul didactic pentru a proiecta și desfășura activitatea de învățare.

Învățarea în grădiniță, este un proces care determina schimbări în planul cognitiv, socio-afectiv și acțional al copilului. Este activitatea destinată achiziționării unor experiențe noi, formării unor capacități și deprinderi care să-i permită copilului să rezolve situații problematice, sau să-și optimizeze relațiile cu lumea exterioară.

Noul curriculum pentru învățământul preșcolar aduce accente noi, care pun în valoare dezvoltarea globală a personalității copilului. Un accent deosebit este acela al abordării centrate pe copil, care să susțină mai bine dezvoltarea plenară a copiilor, abordarea integrată a conținuturilor învățării care să ofere sprijin procesului de predare-învățare prin diversificarea strategiilor de predare – învățare – evaluare, caracterizat prin folosirea de metode activ-participative, prin axarea mai ținută asupra învățării practice, asupra jocului și interacțiunilor sociale.

Abordarea integrată a curriculumului pentru învățământul preșcolar, este impusă atât de nevoile educaționale ale copiilor, cât și din nevoile impuse de dinamica, structura și caracteristicile lumii de astăzi. Pentru ca preșcolarii să facă față transformărilor din societate atunci când vor fi mari, trebuie să le dezvoltăm gândirea laterală, să le formăm capacitatea de a realiza transferuri rapide și eficiente între discipline, de a colecta, sintetiza și de a pune la lucru împreună cunoștințele dobândite. Ori acest lucru se poate realiza prin susținerea unor activități de învățare integrată, activități ce presupun utilizarea tuturor limbajelor simbolice în procesul de predare învățare.

„Lăsați copilul să vadă, să audă, să descopere, să cadă, să se ridice și să se înșele. Nu folosiți cuvinte când acțiunea, faptul însuși, sunt posibile”, afirma pedagogul Pestalozzi.

Cele mai importante argumente ale activităților integrate se pot contura astfel:

- învățarea devine un proiect personal al copilului, îndrumat, orientat, animat de către educatoare;
- învățarea devine interesantă, stimulativă, semnificativă;
- la baza activității stau acțiuni practice, care au o finalitate în legătură cu viața reală.
- le oferă copiilor posibilitatea de a se manifesta plenar în domeniile în care capacitățile lor sunt cele mai evidente;
- cultivă cooperarea cu membrii grupului

- copiii se deprind cu strategia investigării; învață să creeze situații, să experimenteze lucruri noi, să emită ipoteze asupra cauzelor și relațiilor în curs de investigație, să estimeze rezultatele posibile, să mediteze asupra sarcinii date;
- cadrul didactic trebuie să renunțe la stilul de lucru fragmentat, în care lecțiile se desfășoară una după alta, cu distincții clare între ele, ca și cum nu ar face parte din același proces și să adopte o temă de interes pentru preșcolari, organizând cunoașterea ca un tot unitar, încheiat;
- obiective ale mai multor discipline planificate în cursul săptămânii sunt atinse în cadrul unor scenarii/ activități zilnice care includ fragmente din disciplinele respective sub un singur generic.

Noul, necunoscutul, căutarea de idei prin metodele interactive conferă activității „mister didactic”, se constituie ca „o aventură a cunoașterii” în care copilul e participant activ pentru că el întâlnește probleme, situații complexe pentru mintea lui de copil dar în grup, prin analize, dezbateri, descoperă răspunsurile la toate întrebările, rezolvă sarcini de învățare, se simte responsabil și mulțumit în finalul activității.

Efortul copiilor trebuie să fie unul intelectual, de exersare a proceselor psihice și de cunoaștere, de abordare a altor demersuri intelectuale, interdisciplinare, inovatoare altele decât cele clasice. Prin corelațiile elaborate interactiv copiii își asumă responsabilități, formulează și verifică soluții, elaborează sinteze în activități de grup, intergrup, individual, în perechi.

În opoziție cu metodologia tradițională, pentru care elevul rămâne mai mult un auditoriu sau un simplu spectator, gata să recepteze pasiv ceea ce i se transmite ori i se demonstrează, metodele active au tendința să facă din acesta un actor, un participant activ în procesul învățării, pregătit să-și însușească cunoștințele pe calea activității proprii, a unei angajări optime a gândirii, a mobilizării tuturor funcțiilor intelectuale și energiilor emoțional – motivaționale în raport cu sarcina de învățare dată.

Esențial în pregătirea cadrului didactic pentru acțiunea de învățare, este de a putea pune în joc toate cunoștințele sale și întreaga lui pricepere, nu pentru a transmite pur și simplu niște cunoștințe de-a gata, ce trebuie să fie însușite, ci de a insufla copiilor săi dorința și posibilitatea de a le dobândi, pe cât este cu putință, prin ei înșiși. Rolul educatoarei constă mai mult în stimularea și dirijarea copilului pe drumul cunoașterii, iar disciplina devine autodisciplină a muncii și interesului, asigurată de satisfacția cooperării.

Mă voi opri în cele ce urmează asupra unei activități desfășurate cu grupa mare.

Tema proiectului: „Din tainele naturii!”

Subiectul: „La plimbare prin PARCUL DENDROLOGIC”-

Domenii implicate: Știință (matematică și explorarea mediului); **Domeniul estetic creativ** (muzică și mișcare și abilități practice); **Limba și comunicare** (moment de lectură).

Competențe generale: stimularea interesului pentru cunoașterea și explorarea lumii vii, consolidarea achizițiilor matematice referitoare la număr și măsurarea dimensiunilor; ascultarea activă a unui mesaj pentru înțelegerea și receptarea lui; formarea capacității senzorio-motorii pentru orientarea mișcării precum și a capacității de relaționare în joc.

Competențe specifice;

- să recunoască speciile de copaci din parcul Dendrologic;
- să numere, să ordoneze, să măsoare frunzele, crengile și buturugile întâlnite în pădure;
- să sesizeze grosimea copacilor și vârsta acestora după inelele buturugilor găsite în pădure;
- să construiască din bețișoare, crengi, frunze, mușchi, adăposturi pentru animalele din pădure;
- să audieze scurte fabule despre păsări și animale care viețuiesc în natură.

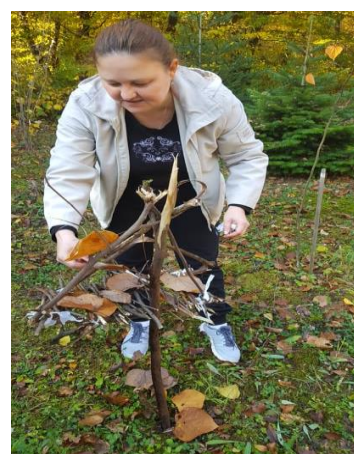
Sarcini de învățare:

1. **Copiii au explorat parcul dendrologic, au primit plicuri cu frunze ale diferiților copaci întâlniți aici și au avut ca sarcină să găsească copacul după forma, dimensiunea și culoarea frunzei.**

2. Au numărat și ordonat frunzele după diverse criterii, realizând tablouri pe bucăți de carton și cu elastice colorate;

3. Au măsurat prin comparare lungimea și grosimea crenguțelor găsite;
4. Au măsurat grosimea buturugilor întâlnite în pădure, stabilind apoi vârsta copacilor în funcție de inelele găsite pe trunchiul acestora;
5. Au construit adăposturi pentru păsări și animale și le-au procurat hrana din pădure sau din gentuțele lor;

6. Au audiat fabule la punctul cu biblioteca mobilă din parcul dendrologic;
7. Au cântat și executat mișcările sugerate de jocurile: „Mergem la vânătoare” și „Cursa de cai”.

Utilizând abordarea integrată a conținuturilor învățării în grădiniță și a metodelor activ-participative, rolul educatoarei se schimbă. Ea devine coechipier, îi orientează pe copii să-și caute

informațiile de care au nevoie, îi învață să dialogheze cu colegii, să aibă inițiativă și rapiditate în gândire și acțiune, le stârnește interesul pentru cunoaștere și nu în ultimul rând îi consiliază, îi ghidează pentru descoperirea unor cunoștințe noi.

Concluzii

Am constatat că învățarea prin cooperare este o modalitate eficientă de stimulare a comunicării și învățării active, facilitând acomodarea firească a copilului la sistemul de relații, norme, valori și comportamente ale grupului din care face parte.

Bibliografie

Ciolan, L. (2008), „Învățarea integrată – fundamente pentru un curriculum transdisciplinar”, Editura Polirom, Iași;
Cucoș, C., (2006), „Pedagogie”, Editura Polirom, Iași;
Bocoș, M., Chiș, V., (2012), „Abordarea integrată a conținuturilor curriculare, particularizări pentru Învățământul primar”; Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca;
Preda, V., „Curriculum pentru educația timpurie”, ediția 2019.

IZOTOPII ȘI IMPORTANȚA LOR

Prof. Pop Antonia, Școala Gimnazială „Vasile Goldiș” Alba Iulia

Una din două sau mai multe specii de atomi, având același număr atomic, constituind același element, dar care diferă prin numărul de masă. Numărul atomic este echivalent cu numărul de protoni din nucleu, iar numărul de masă este suma protonilor și neutronilor din nucleu, izotopii acelui element diferă unul de altul prin numărul de neutroni din nucleu.

Experimentele de la începutul secolului XX indicau faptul că substanțele chimice care nu puteau fi separate chimic diferă una de cealaltă numai prin structura nucleului. Fizicianul englez Sir Joseph Thomson a demonstrat în anul 1912 existența izotopilor stabili transmițând neon printr-un tub descărcat și deviind ionii de neon prin câmpuri magnetice și electrice; acest lucru a demonstrat faptul că elementul stabil neon există în mai multe forme. Thomson a descoperit doi izotopi de neon: unul cu numărul de masă 20, iar altul cu numărul de masă 22.

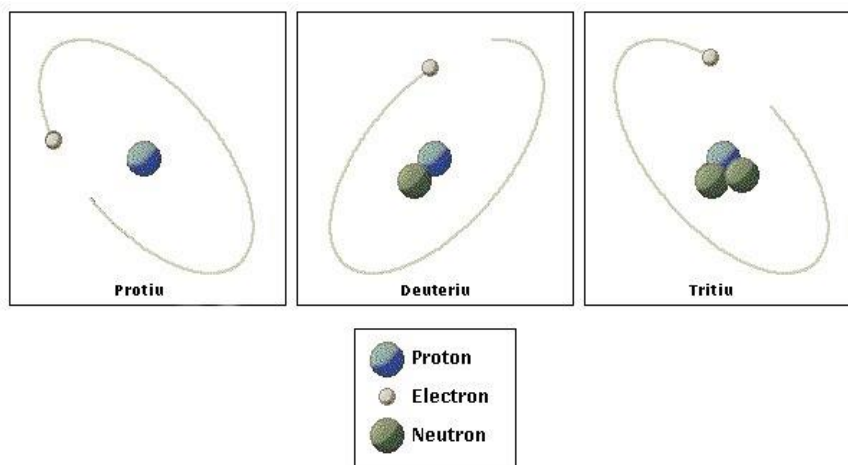
Experimentele de mai târziu arată că neonul în stare naturală este alcătuit în proporție de 90% din neon-20 (izotopul cu masa 20), 9.73% din neon-22 și 0.27% din neon-21. Cercetările asupra izotopilor au fost continuate de către mulți oameni de știință, remarcabil ar fi fizicianul englez Francis William Aston; munca acestora în descoperirea și studierea izotopilor a fost accelerată prin folosirea spectrografului.

Se știe că majoritatea elementelor în stare naturală sunt alcătuite din doi izotopi. Printre excepții întâlnim beriliul, aluminiul, fosforul și sodiul. Masa atomică a unui element este media dintre masele atomice sau numerele de masă ale izotopilor. De exemplu clorul, cu masa atomică 35.457, este alcătuit din clor-35 și clor-37, primul fiind întâlnit în proporție de 76% iar cel de-al doilea în proporție de 24%. Toți izotopii elementelor cu numărul atomic mai mare de 83 (după bismut în tabelul periodic) sunt radioactivi. De asemenea și unii izotopi cu numărul atomic mai mic de 83, cum ar fi potasiu-40, sunt radioactivi. Până la ora actuală sunt cunoscuți aproximativ 280 de izotopi naturali stabili (nu radioactivi).

Izotopii artificiali radioactivi, cunoscuți și sub numele de radioizotopi, au fost produși pentru prima dată de fizicienii francezi Irene și Frederic Joliot-Curie.

Numărul atomic al unui atom reprezintă numărul de protoni din nucleul său. Acest număr rămâne constant pentru un element dat. Numărul de neutroni poate varia, luând naștere izotopi care pot avea aceeași comportare chimică, dar mase diferite. Izotopii hidrogenului sunt: protiu (nu conține nici un neutron în plus), deuteriu (un neutron) și tritiu (doi neutroni). Hidrogenul are

întotdeauna un proton în nucleu. Aceste ilustrații sunt reprezentări schematice ale atomului, și nu sunt lucrate la scară. În realitate, nucleul este de aproximativ zece mii de ori mai mic decât raza orbitală, care dă mărimea atomului.

Separarea izotopilor aceluiași element unul de celălalt este dificilă. O separare totală dintr-un singur pas este imposibilă, deoarece izotopii aceluiași element au aceleași proprietăți chimice. Metodele fizice sunt bazate în general pe diferențele foarte mici ale proprietăților fizice, cauzate de diferențele maselor izotopilor. Izotopii de hidrogen, deuteriu (hidrogen-2) și hidrogenul ordinar (hidrogen-1) au fost pentru prima dată separați în cantități apreciabile. Îndemânarea aparține chimistului american Harold Urey, care a descoperit deuteriul în 1932.

Importanța unor izotopi

Izotopii radioactivi artificiali și naturali constituie un instrument eficient și de mare finețe pentru crearea unor procedee extrem de sensibile de analiză și control în industrie, un mijloc unic de diagnostic medicală și de terapie a diferitelor boli, o unealtă uimitoare cu care se poate acționa asupra diferitelor substanțe.

- ❖ În *metalurgie* – izotopii sunt utilizați la elaboarea fontelor, a oțelurilor și pentru studiul feroaliajelor;
- ❖ În *industria constructoare de mașini* -se pot controla sudurile; se pot descoperi defecte ale unor materiale;
- ❖ În *domeniul chimiei* – care utilizează izotopii radioactivi – vulcanizarea cauciucurilor – obținerea unor polimeri cu calități deosebite, obținerea unor materiale speciale prin tratarea lemnului și a unor materiale plastice cu izotopii radioactivi, descompunerea grăsimilor, prelucrarea petrolului, etc.
- ❖ În *agricultură* – ca metodă de cercetare științifică în selecția plantelor și pentru creșterea productivității acestora, pentru măsurarea umidității și a densității solurilor și terenurilor.
- ❖ În *medicină* – pentru diagnosticarea și pentru terapia diferitelor boli, obținându-se numeroase preparate.
- ❖ În *arheologie* – pentru datarea diferitelor materiale se utilizează izotopul carbonului.

COMUNICAREA CHIMICĂ ȘI MODALITĂȚI DE REALIZARE ÎN LUMEA VIE (IV)

Prof. Poptelecan Călin, Liceul Teologic Greco-Catolic Blaj

Și la organismele vertebrate (organisme care prezintă un schelet intern osificat) feromonii așa cum i-am prezentat la nevertebrate au același rol de „mesager chimic”. Astfel la vertebrate apare o împărțire în două mari grupe în funcție de gradul de dezvoltare a simțului olfactiv: macrosmatice, vertebrate cu simțul olfactive dezvoltat și microcosmatice cu simțul olfactive redus.

La pești simțul olfactiv, acuitatea este foarte variată: cu un miros slab întâlnim la știucă și crap și cu un miros puternic și foarte puternic la somn și anghila (fig.1).

Fig.1, Anghilă

Feromonii la pești își exercită acțiunea în fenomene de interatracție, exprimate prin creșterea masivă a activității globale, reacții defensive, reacții de marcarea a teritoriului. Procesele de interacțiune chimico-olfactivă caracterizează boișteanul, boarța, gupi. La boarță, *Rhodeus amarus sericeus* (fig.2), feromonul eliberat provoacă o hiperactivitate, însoțită de o deplasare preferențială a indivizilor spre zona de feromon.

Fig.2, Boarță

La gupi (*Lesbites reticulatus*) a fost descris un fenomen social permanent, de natură sexuală, o hiperactivitate indusă de către prezența femelelor. Compusul chimic responsabil de declanșare este un component al estrogenilor (hormoni produși de către ovare -glande cu funcție mixtă, endocrină și exocrine) și anume dipropianatul de hexosterol.

În ceea ce privește reacția de spaimă, aceasta are la bază produsul de secreție a unor celule epidermice, care se eliberează în urma unor atacuri sau răniri ale tegumentului. Ca urmare se declanșează o stare de agitație motorie, care se soldează cu îndepărtarea indivizilor din aceeași specie din zona devenită primejdioasă, fenomen de altfel identificat și la unele ciprinide, forme solitare sau gregare.

Amfibienii (broasca râioasă, brotăcelul) prezintă feromoni cu rol în comportamentele de avertizare. Din studiile efectuate la bufonide (*Bufo bufo*-fig.3)s-a arătat că acestea elimină atunci când sunt atacate și rănite un feromon de alarmă care induce la congeneri îndepărtarea precipitată de la locul agresiunii.

Fig.3-Bufo bufo

Salamandrele în schimb dispun de două categorii de feromoni, unii cu rol în orientarea spre adăpost și ceilalți cu rol de respingere față de diferiți atacatori. De exemplu tetrodotoxina, o substanță toxică neproteică, produs de secreția tegumentară exercită un efect puternic respingător față de atacatori, așa de exemplu, protecția salamandrelor față de atacul lipitorilor, are la bază tocmai intervenția unor substanțe toxice.

La mamifere, producerea de feromoni exercită efecte diferite în funcție de categoria sistematică și tipul de activitate pe care o realizează (diurne, nocturne, crepusculare). Astfel rozătoarele nocturne își realizează elementele de comportament prin semnale chimice-olfactive, glandele care secretă aceste substanțe sunt reprezentate de glandele sebacee și glandele sudoripare. Glandele sebacee au o topografie diferită, fiind dispuse în zona capului, pe trunchi sau la nivelul membrelor.

Glandele sudoripare prezintă anumite diferențieri morfologice, topografice și fiziologice (prin produsul lor de secreție) însă trebuie menționat că acestea la cele mai multe dintre mamifere sunt răspândite pe toată suprafața pielii, mai dese la subsuori și în regiunile inghinală și perineală.

Există și ipostaza în care secrețiile celor două glande sunt eliminate împreună cu saliva, urina, fecalele și hormonii sexuali. La unele cervide, în cursul declanșării comportamentului agresiv se constată și emisiuni de urină care se preling în zona tegumentară unde se deschid glandele sebacee tarsale.

Comunicarea prin semnale chimice la mamifere și alte organisme vertebrate se realizează prin intermediul unor substanțe mirositoare, astfel că unele constituie caracteristică olfactivă a individului, iar altele, ca specie, realizându-se în acest fel și apartenența la specie. De asemenea trebuie subliniat și faptul că animalele din același grup se identifică prin intermediul mirosului individual, ca apoi să fie transportat de la un individ la altul în interiorul grupului, devine un miros de grup.

Comportamentul teritorial al unor mamifere cum ar fi de exemplu castorul, șoarecele, marsupialele, sunt utilizate substanțe mirositoare din urină și saliva ca și feromoni secretați de diferite glande, astfel că în interiorul adăpostului, teritoriul ocupat de masculi și femele este marcat cu picături de urină eliminate pe sol și diferite obiecte.

Un comportament cel puțin bizar pentru unii este întâlnit la viezure (Fig.4), care se „ștampilează” cu feromoni reciproc la ieșirea din vizuină, proces care presupune și un comportament particular: stând cu coada ridicată, animalul îl „imprimă” pe partener. Secreția glandelor, anală și subcaudală, acționând în amestec garantează recunoașterea reciprocă în intervalul mai lung sau mai scurt în care animalul, căutându-și hrana se depărtează de vizuină.

Fig.4, Viezurele (*Meles meles*)

Șobolanii marchează prin secreția de urină și producerea de fecale obiecte care le trezesc anumite suspiciuni, căpătând o semnificație negativă și în acest fel vor fi evitate de indivizii aparținând aceluiași grup. La primat (maimuțe) secreția vaginală a femeii conține un feromon al cărui miros constituie pentru individul de sex masculin semnalul receptivității sexuale.

Importanța feromonilor în lumea vie, modul în care acestea se distribuie și determină diverse comportamente a deschis un orizont nou activității umane pentru a realiza protejarea unor specii de plante împotriva diferitelor specii dăunătoare. Se folosesc diferite tehnici și metode de a influența activitatea organismelor, una dintre metode este cea a trapezilor feromonale, structuri în care se introduc atractanții, dintre aceștia amintim: insecte femele aparținând speciei dăunătoare, porțiuni terminale de abdomen, sau feromonul sintetizat în laborator. Acești feromoni pot interveni specific în desfășurarea unor faze ale ciclului biologic cum ar fi reproducerea, agregarea la o nouă sursă de hrană, etc.

Feromonii pot fi utilizați cu rezultate pozitive în cadrul programelor de combatere integrată, în cadrul programelor de popularea cu anumite specii productive a unor bazine și cursuri de apă, sau în dezvoltarea fondului de vânătoare cu consecințe deosebite mai ales când numărul exemplarelor are nevoie de o dinamică de creștere .

Bibliografie selectivă:

1. Borden, J., H., McLean, J., A., 1980: Pheromone-based suppression of ambrosia beetles in industrial timber processing areas. In: International Colloquium on Management of Insect Pests with Semiochemicals. Ed. By Mitchell, E. R. New York: Plenum Press, 133–154. condiții fiziologice și anume
2. Byers, J., A., 2004: Chemical ecology of bark beetles in a complex olfactory landscape. In: Bark and Wood Boring Insects in Living Trees in Europe, a Synthesis. Lieutier, F., Day, K.R., Battisti, A., Gregoire, J.C., Evans, H.F. (Eds.). Dordrecht. Kluwer Academic Publishers, p. 89-134
3. Campbell, S., A., Borden, J., H., 2006: Integration of visual and olfactory cues of hosts and non-hosts by three bark beetles (Coleoptera: Scolytidae). Ecological Entomology 31: 437–449.
4. Chenzbraum E., Modalități de comunicare în lumea animalelor, Ed. Științifică, 1973
5. Cociu, M., Etologie. Comportamentul animal, Editura All universitar, 2000
6. Duduman, M., -L., 2009: Cercetări privind răspunsul adulților de *Ips typographus* L. și *Hylobius abietis* L. la diverse combinații de atractanți sintetici. Teza de doctorat, Universitatea Transilvania, Brașov, 129 p.
7. Marcu, O., Simin, D., 1995: Entomologie forestieră. Editura Ceres, București, 284 p.
8. Năstăsescu Gh., Funcția de comunicare la animale, Natura, supliment pentru profesori și elevi, București, 1985
9. Rudinsky, J., A., Furniss, M., M., Kline, L., N., Schmitz, R., F., 1972: Attraction and repression of *Dendroctonus pseudotsugae* (Coleoptera: Scolytidae) by three synthetic pheromones in traps in Oregon and Idaho. Can. Entomol. 104: 815-822.
10. Schlyter, F., Birgersson, G., Leufven, A., 1989: Inhibition of attraction to aggregation pheromone by verbenone and ipsenol. Journal of Chemical Ecology, 15(8): 2263-2277.
11. www.wikipedia.ro
12. www.google.com